

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ВГО «АСОЦІАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА

МАТЕРІАЛИ

ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Дитинство ХХІ століття: інноваційна освіта»

(Посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ №358 від 3 вересня 2020 року)

9 жовтня 2020 року

Кременчук

УДК 371.13: 372:378

ББК 74.1/74.58

Дитинство XXI століття: інноваційна освіта: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кременчуцький педагогічний коледж імені А.С.Макаренка, 9 жовтня 2020 року) / [редактор-упорядник: Т.В.Яценко] – Кременчук: ПП «Бітарт», 2020. – 140 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Яценко Т.В. – кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін (редактор випуску)

Деньга Н.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології початкової освіти

Видання містить доповіді III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Дитинство XXI століття: інноваційна освіта». Молоді та досвідчені науковці, практики, психологи, методисти висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, в дошкільній та інноваційній освіті.

Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, аспірантів, психологів, соціальних педагогів, реабілітологів, дефектологів, методистів ЗДО, викладачів, вихователів, студентів.

За достовірність фактів, дат, найменувань, прізвищ, цифрових даних, за орфографічне, пунктуаційне, стилістичне оформлення відповідають автори публікацій.

Подані на конференцію матеріали видаються в авторській редакції.

Посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ № 358 від 3 вересня 2020 року

Рекомендовано до друку Вченою радою Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (протокол № 3 від 12.10.2020 року).

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПРОГРАМИ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ В ГАЛУЗІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Яценко Т. В., Чайковська В. М. Психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту дітей дошкільного віку	6
Бровата О. Б. Дитячий фітнес: данина моді чи сучасний напрямок у фізичному вихованні.....	10
Тристан А. О. Дошкільна освіта Німеччини: головне – щастя кожної дитини	15
Катрук О. С. Інтеграція мульттехнології у фізкультурно- оздоровчу роботу закладу дошкільної освіти.....	19
Крамаренко В. О. Інноваційні можливості сучасного мистецько-ігрового матеріалу, його вплив на формування креативності дітей дошкільного вік ..	24
Дорошенко Т. М., Безруких В. С. Формування творчої особистості дошкільника шляхом впровадження педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського.....	28
Носкіна Л. М. Складання описових розповідей дітьми II молодшої групи засобом іграшки.....	32
Коробко Ю. В., Сивець О. А. Інтеграція LEGO-технологій в дошкільній освіті	36
Коробко Ю. В., Ступішина М. М. Використання арт-терапії, як засобу гармонізації дитячої особистості.....	39
Коробко Ю. В., Винник С. А. Стоун-терапія в освітньому процесі із дошкільниками	42
СЕКЦІЯ 2. НАСТУПНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І НУШ	
Печка Л. Є. Наступність в роботі закладів дошкільної освіти і початкової школи у формуванні основ ціннісного ставлення до здоров'я	45

Батарейна І. О. Зв'язок закладів дошкільної освіти та початкової школи у моральному вихованні дітей 49

Завалій Н. А. Забезпечення наступності між школою і дошкільною освітою - умова успішного навчання у школі..... 53

Носкіна Н. О. Наступність між ланками дошкільної і початкової освіти під час організації роботи з художньої праці 59

СЕКЦІЯ 3. ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Олійник І. О. Інклюзивна освіта – шлях і засіб гуманізації суспільства..... 63

Остапко Л. О., Дика І. П. Особливості роботи з дітьми, які мають розлади аутичного спектру..... 67

Коробко Ю. В., Івко О. В. Вплив логопедичного масажу на запуск мовлення дитини-логопата 71

Мацько В. В., Берун К. О. Музикотерапія як один із інноваційних методів корекційної роботи з дітьми в інклюзивному середовищі 74

Дорошенко Т. М., Віницька Н. В. Обдарованість дітей та поради щодо їх виховання 79

Кузнцова О. В. Використання інноваційних методів корекції при виправленні мовленнєвих вад у дітей дошкільного віку під час дистанційної логопедичної роботи..... 83

СЕКЦІЯ 4. ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Яценко Т. В., Корнєєва Д. С. Особливості збереження психічного здоров'я дитини в умовах пандемії..... 87

Яценко Т. В., Телятник А. С. Особливості соціального розвитку дітей дошкільного віку під час пандемії Covid-19 90

Яценко Т. В., Дика І. П. Особливості організації ігрової діяльності дошкільників в сім'ї у період карантину 94

Чуйкіна Л. А. Формування ІКТ-компетентності здобувачів освіти засобами дошкільних дисциплін в умовах дистанційної освіти.....	97
Іванова Н. А. Інтерактивні засоби для організації дистанційної освіти.....	101
Коробко Ю. В. Перспективи дистанційного навчання в ЗДО.....	106
Зварич Л. Ю. Сучасні інноваційні технології при ознайомленні дітей дошкільного віку з природою в умовах дистанційного навчання	109
СЕКЦІЯ 5. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ В УМОВАХ ЗМІНИ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ: ДОСЯГНЕННЯ, ПРОТИРІЧЧЯ, ПЕРСПЕКТИВИ	
Москалик Г. Ф. До питання викладання спецкурсу М.Ліпмана «Філософія для дітей» студентам педагогічного коледжу	113
Шкляєва Г. О. Професійна соціалізація майбутніх педагогів у процесі самостійної роботи.....	118
Станіченко О. Ф. Підготовка майбутніх вихователів ЗДО до формування чуйності у дітей	122
Гужва О. І. Щодо підготовки майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти	125
Аль Хамадані Н. Д. Творчий саморозвиток студентів в умовах лабораторії фахової компетентності педагога дошкільної освіти.....	130

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПРОГРАМИ, ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ В ГАЛУЗІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Яценко Т. В.

кандидат психологічних наук, завідувач кафедри

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

Чайковська В. М.

здобувач вищої освіти

освітній ступінь «Бакалавр»

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема емоційного інтелекту людини одна з актуальних у психологічній науці. Уміння розуміти власні та чужі емоції сприяє успіху людини, допомагає їй домогтися успіхів у бажаному.

Існує ряд трактувань емоційного інтелекту EI:

Емоційний інтеле́кт (EI) (англ. Emotional intelligence) — група ментальних здібностей, які беруть участь в усвідомленні та розумінні власних емоцій і емоцій оточуючих. Люди з високим рівнем емоційного інтелекту добре розуміють свої емоції і почуття інших людей, можуть ефективно керувати своєю емоційною сферою, і тому в суспільстві їхня поведінка більш адаптивна і вони легше досягають своїх цілей у взаємодії з оточуючими [1].

Емоційний інтеле́кт — це вміння дати раду своїм і чужим емоціям: точно зрозуміти, оцінити і виразити їх [2].

Цю проблему вивчали багато вчених і у кожного була власна думка.

Баррон Р. створив теорію у якій стверджував, що ЕІ визначається сукупністю різних здібностей, які дають можливість вдало діяти в будь-яких ситуаціях. Вчений також виділив субкомпоненти, які дають характеристику ЕІ:

- саморозуміння (усвідомлення власних емоцій, впевненість у собі, самоповага, самоактуалізація);
- комунікативний потенціал (емпатія, соціальна відповідальність);
- власне адаптаційні здібності (вміння вирішувати проблеми, долати труднощі, емоційна лабільність);
- антистресовий потенціал (стійкість до стресів, самоконтроль);
- загальний настрій (оптимістичність) [1].

Австралійські дослідники Емі Чан та Пітер Капуті встановили залежність між емоційним інтелектом ЕІ та задоволенням від життя і дійшли до висновку, що чим вищий емоційний інтелект у людини, тим більш вона щаслива та задоволена життям. ЕІ також пов'язаний із задоволеністю роботою дослідники Сатья Кумар і Відья Іер опитали працівників закладів освіти і виявили, що більше задоволені своєю роботою були ті викладачі у яких був вищий емоційний інтелект. Вони пояснили це тим, що ця робота передбачає постійне спілкування, а де спілкування, - там і емоції вміння правильно їх розуміти і показувати допоможе зберігати спокій та врегулювати власні емоції [2].

Процес розвитку емоційного інтелекту тривалий і непростий. Закладаються основи ще у дошкільному віці, проте, не усі батьки знають як сприяти розвитку емоційного інтелекту власної дитини. У своїх роботах психолог Д. Готман виділив три типи батьків, які з дитячими емоціями поведуться неправильно:

Перший тип: батьки, які нехтують емоціями дитини – вони роблять вигляд, що те що відчуває дитина – дрібниця. Вони хочуть відвернути дитину від власних емоцій та переживань.

Другий тип: батьки, які не схвалюють емоцій дітей – такі батьки сприймають негативні емоції дитини як неправильні, часто карають за проявлення таких емоцій як: злість, роздратування, страх.

Третій тип: батьки, які ігнорують та не втручаються у переживання дитини. Вони помічають усі емоції дитини, але не знають як зарадити тому просто роблять вигляд, що нічого не відбувається [3].

Дослідники Д. Мейер та П. Селювей визначили чотири компоненти емоційного інтелекту EI:

Перший компонент - вони стверджують, що вираження емоцій та їх оцінка є – у будь-якій взаємодії: інколи ми можемо не правильно зрозуміти чужі та показати власні емоції, що в свою чергу може стати причиною конфлікту, висловлювати емоції щоб це відповідало задуму – вияв EI.

Другий компонент - знання про самі емоції, потрібно вміти розуміти не тільки самі емоції, а й що може викликати їх у певному середовищі. В одному суспільстві те чи інше обговорення може викликати у людей злість, гнів, образи, в іншому повністю протилежні. Здогадатися про такі речі просто неможливо, про них необхідно знати. Таке знання на практиці і є виявом добре розвиненого емоційного інтелекту людини.

Третій компонент - як саме ми можемо керувати власними емоціями. Вміння стримати емоцію і не показати її(не розгніватися коли навіть дуже хочеться), або швидко врегулювати їх після того як вони вже проявилися. Дослідники стверджували, що чим краще розвинений емоційний інтелект у людини, тим легше їй врегулювати власні емоції.

Четвертий компонент - стосується поведінки після правильного визначення емоції співрозмовника. Емоції – це така ж інформація, як вчинки, жести та дії. Таку інформацію людина використовує для обґрунтування власних дій. Емоції є інформацією яку потрібно вміти зчитувати. Емоції допомагають людині мислити [2].

Розвивати емоційний інтелект у дітей можна починати коли дитина розуміє основні почуття: сум, радість, злість та інші. У першу чергу, щоб

навчати малюка, дорослим самим потрібно навчитися показувати власні емоції та почуття. Коли дитина відчуває вибух емоцій з якими важко впоратися поруч має бути дорослий, який допоможе це зробити.

Головне пам'ятати, забороняти проявляти емоції, які не подобаються іншим, не можна. Обмежувати потрібно тільки не бажані дії які можуть нашкодити дитині чи суспільству. Потрібно пояснювати дитині, як справлятися з різними емоціями від позитивних до негативних та як їх правильно стримати коли це необхідно. Потрібно дати зрозуміти дитині, що усі емоції однакові і не потрібно боятися їх показувати коли це потрібно [4].

Існують способи для розвитку емоційного інтелекту:1) потрібно визнавати точку зору дитини на різні ситуації та співчувати їй. 2) потрібно навчити дитину вирішувати власні проблеми в межах можливого. 3) потрібно показувати власний приклад ЕІ. 4) потрібно давати можливість дитині розповідати батькам про свої проблеми [5].

Дослідження показують, що діти з низьким емоційним інтелектом в майбутньому часто вживають алкоголь та наркотики часто переїдають цим самим полегшують свій емоційний стан, і навпаки діти з високим ЕІ добре взаємодіють з іншими, вони більш здорові та щасливі, в подальшому це допомагає їм досягти успіхів та стати хорошими батьками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Емоційний інтелект (Вікепедія) UPL: дата звернення (17.09.2020)
- 2 Українська правда Життя (Що таке емоційний інтелект, і як він впливає на життя) UPL: <https://life.pravda.com.ua/health/2017/10/15/226957/> дата звернення (15.09.2020)
- 3 Liko-School Емоційний інтелект дитини UPL : <https://liko-school.kiev.ua/likonews/196-emotsiinyi-intelekt-dytny> дата звернення (17.09.2020)

4 Что такое эмоциональный интеллект и для чего это нужно? URL: <https://kalamar.ua/ru/shho-take-emocijnij-intelekt-ta-dlja-chogo/> дата звернення (16.09.2020)

Бровата О. Б.

Завідувач відділення Дошкільної освіти

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А.С Макаренка

м. Кременчук

ДИТЯЧИЙ ФІТНЕС: ДАНИНА МОДИ ЧИ СУЧАСНИЙ НАПРЯМОК У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ

Сучасне інформаційне суспільство вимагає переорієнтації змісту освіти, розвитку та виховання підростаючого покоління. Постановка акцентів повинна бути направлена на створення умов для повноцінного, всебічного розвитку особистості. Для того, щоб навчити дітей жити, успішно діяти у світі, самовизначитися у ньому, необхідно сформувати у них, починаючи з дошкільного віку, ціннісне ставлення до себе, свого образу «Я», одним із компонентів якого є «Я – здоровий». Саме з дошкільного віку необхідно сформувати у дітей культуру здоров'я, використовувати оздоровчі технології, зокрема інноваційні.

Вирішення проблеми формування культури здоров'я у підростаючого покоління потрібно починати з дошкільного дитинства, впроваджуючи в освітній процес сучасні оздоровчі технології у поєднанні з традиційними формами оздоровлення.

Сучасними психологами і педагогами, зокрема Кононко О.Л., Котирло В.К., Кулачківська С.Є., Ладивір С.О., Плохій З.П. окреслено педагогічні умови використання сучасних оздоровчих технологій, які найбільш сприятливі для цілісного розвитку дитини як особистості, формування її психічного здоров'я.

Так, як дошкільний період має велику пластичність та сприйнятливість до засобів фізичної культури, тому потрібно створювати можливості для реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань. Їх вирішенню сприяє створення відповідних педагогічних умов, урізноманітнення організаційних форм фізичного виховання, підвищення рухової активності дітей протягом дня.

Під час занять з фізичної культури, різних форм активного відпочинку, вправ спортивного характеру, рухливих та спортивних ігор у дітей розвиваються не тільки вольові та моральні якості, але й основи здорового способу життя. Зміцнення фізичного та психічного здоров'я дошкільника шляхом впровадження в практику роботи здоров'ятворчих та здоров'язбережувальних технологій – один з пріоритетних напрямків роботи дошкільного навчального закладу.

Впровадженню в освітній процес закладу дошкільної освіти здоров'язбережувальних технологій, які забезпечують можливість проводити оздоровлення в цікавих різноманітних формах та збереження фізичного, духовного, соціального та психічного здоров'я малюків. В умовах закладу, за згодою батьків педагоги можуть використовувати в роботі оздоровчі технології профілактичного та терапевтичного спрямування: аеробіку та зв'робіку, дитячий фітнес, гімнастику пробудження після денного сну за авторською методикою М.Єфименка, імунну, пальчикову та дихальну гімнастику, гімнастику з елементами хатха-йоги, у-шу [1,57].

Систематичні заняття аеробікою, дитячим фітнесом, фітбол гімнастикою надають оздоровчу та тонізуючу дію на організм, підвищується працездатність, поліпшується діяльність серцево-судинної та дихальної систем, укріплюються кісткова та м'язова тканини. Комплекси аеробіки допомагають не тільки розвивати дітей фізично, але й допомагають збалансувати емоційні сплески протягом дня, адже служать дієвим засобом проти емоційних розладів дітей та захищають від ризику серцевих захворювань. Т.Ротерс пропонує комплекси для дошкільнят: вправи на м'ячах

з різками для дівчаток, вправи з силової гімнастики для хлопчиків, вправи на стільці та вправи для ритмічної гімнастики [6, 78].

Степ аеробіка – один із нескладних та досить ефективних стилів в аеробіці. Крокова аеробіка надає позитивну дію на весь організм, зміцнює м'язові групи тулуба та ніг.

Фітбол гімнастика - різновид аеробіки з використанням спеціальних гімнастичних м'ячів. Використання м'ячів вносить певний ігровий момент у заняття, а також створює неповторну емоційну забарвленість. Комплекси вправ «Звіробіка» ефективно проводити на фітболах. Ці спеціально підібрані вправи, які імітують поведінку знайомих дітям тварин. Цікавий спосіб виконання вправ для дітей молодшого дошкільного віку.

Дихальна гімнастика направлена на те, щоб навчити дитину правильно дихати. При більш глибокому диханні відбувається вентиляція легенів, очищення їх від бактерій та мікробів, які і спричинюють швидкий розвиток хвороби. У процесі фізичного виховання, особливо дітей дошкільного віку, слід приділяти особливу увагу вихованню правильного дихання через ніс, як у стані відносного спокою, так і під час трудової діяльності або занять спортом.

Дітям раннього та дошкільного віку природньо подобається виконувати вправи, подані в ігровій формі з цікавим сюжетом. Ігри з пальчиками розвивають мозок дитини, стимулюють розвиток мови, творчі здібності, фантазію та дрібну моторику рук. Методика даних ігор полягає в тому, що нервові закінчення рук впливають на мозок дитини і мозкова діяльність активізується, отримує різноманітні сенсорні враження, у неї розвивається уважність і здатність зосереджуватися, а це необхідно для оволодіння дітьми основними рухами.

Досвід роботи закладів дошкільної освіти показує, що досить ефективним є впровадження у процеси життєдіяльності дитини оздоровчих технологій терапевтичного спрямування, до яких відносяться: музична терапія, сміхотерапія, арттерапія, піскова терапія, кольоротерапія, казкотерапія, ігрова

терапія. У щоденному житті дитини варто використовувати різноманітні оздоровчі технології. Імунна гімнастика – супроводження рухами раніше вивчених віршиків – дає організму емоційний, оздоровчий заряд.

Найважливішим засобом профілактики плоскостопості є гімнастичні вправи, спрямовані на зміцнення м'язово-зв'язкового апарату стоп і гомілки. Використання нестандартного фізкультурного обладнання сприяє формуванню правильної стопи та профілактиці плоскостопості, збереженню правильної постави.

Казкова гімнастика – це своєрідна «терапія» особливою казковою атмосферою, в якій можуть проявитися потенційні можливості особистості, щось нереалізоване з використанням фізичних вправ. Комплекси фізичних вправ дитячого фітнесу вдало поєднуються з казкотерапією.

Казкова гімнастика відображає сучасні ідеї гуманізації педагогічного процесу та особистісно-орієнтованої педагогіки, що дозволяє через ігрову діяльність з музикою та різноманітними рухами всебічно вирішувати задачі виховання дітей, залишаючи муштру та примус; допомагаючи розвитку їх фізичних здібностей та психічних можливостей в повній мірі, використовуючи природній потенціал кожної дитини з урахуванням його індивідуальних можливостей[2,38].

Використання різних форм і видів проведення оздоровчої гімнастики та нестандартного інвентарю, дозволяють істотно підвищити ефективність процесу фізичного розвитку та виховання, забезпечити можливість індивідуальної допомоги вихователя кожній дитині у вирішенні освітніх та оздоровчих завдань.

Розвиток комп'ютерних технологій дозволяє використовувати у освітньому процесі під час різних форм фізкультурно-оздоровчої роботи мультимедійних технологій. За допомогою мультимедійних презентацій, відеороликів діти вивчають рухові дії тварин та переносять їхні дії у практичну площину на фізкультурному занятті чи під час інших форм активного відпочинку.

Використання сучасних оздоровчих технологій, зокрема різних видів оздоровчої гімнастики, у роботі з дітьми є не лише цікавим видом роботи, а ще й дуже корисним для фізичного розвитку та оздоровлення. Сучасні методики оздоровчої направленості мають ряд переваг серед інших видів фізичної активності так, як вони не вимагають великих приміщень і дорогого обладнання для занять, можуть проводитися з дітьми як молодшого, так і старшого віку. Завдяки таким вправам не лише покращується здоров'я, а й формуються правильна постава, енергійна хода, поліпшується координація рухів, виробляється сила волі, витримка і впевненість у собі. Ці методики допомагають малюкам долати труднощі, підвищують життєвий тонус і працездатність, створюють гарний настрій.

Крім цього, сучасні оздоровчі технології є чудовим засобом формування у дітей здоров'я враховуючи усі його показники: фізичне, психічне, духовне та соціальне.

Література:

1. Андрощук Н.В. Радість руху / Андрощук Н.В., Дзюбановський А.Б., Леськів А.Д. – Тернопіль : СМП «Астон», 1999. - 114 с. 8
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – Суми : Університет. кн., 2005. – 428 с.
3. Гавриш Н.В. На шляху до оновлення. Про готовність педагогів до реалізації нової Програми / Гавриш Н.В. // Дошкільне виховання. – 2009. – №2. – С.7-10.
4. Єфименко М. М. Театр фізичного виховання та оздоровлення дошкільників / Єфименко М. М. – К. : Знання, 2003. – 456 с.
5. Лохвицька Л.В. Дошкільникам про основи здоров'я: Навч.-метод. Посіб / Лохвицька Л.В., Андрющенко Т.К. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 176 с.
6. Ротерс Т.Т. Музыкально-ритмическое воспитание и художественная гимнастика / Ротерс Т.Т. – М. : Просвещение, 1989. – 167 с.

7. Русова М. А. Рухова активність дитини в дитячому саду: Посібник для педагогів дошкільних установ, викладачів і студентів педвузів і коледжів / Русова М. А. – К. : Просвіта, 2008. – 567 с.

8. Сократова Н.В. Сучасні технології збереження і зміцнення здоров'я дітей: Навчальний посібник / Сократова Н.В. – К. : Просвіта, 2009. – 345 с.

Тристан А. О.

Директор

Пирятинський заклад дошкільної освіти «Сонечко»

м. Пирятин

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА НІМЕЧЧИНИ: ГОЛОВНЕ –ЩАСТЯ КОЖНОЇ ДИТИНИ

Зустріти в дитсадку дівчинку зі справжньою пилкою в руках або хлопчаків, які лазять по деревах? Дозволити дітям самостійно обирати діяльність на день? Скуштувати пиріг, спечений 5-річними дітьми? Думаєте це страшний сон чи фантазії навіженого? Ні, це реалії та будні вихованців німецьких дитсадків.

Педагоги Німеччини переконані, що дитина має прожити щасливе дитинство «тут і зараз», тому роблять все можливе (а для українців – це часом божевілля), щоб кожна (!!!) дитина реалізувала це право на повну.

А щасливе дитинство в німецьких дитсадках полягає в наступному:

- з дітьми не просто працюють, а живуть. А будь-яка діяльність має сенс та значення і головне – від неї дитина має бути щаслива;

- приміщення закладу дошкільної освіти відповідають інтересам та можливостям дітей, тут кожен знайде заняття до душі;

- вибір діяльності лишається за дітьми. Німецькі педагоги не бояться дати дітям свободу, бо вона надається відповідно до віку та набутих здібностей. Дорослі усвідомлюють, що не може 20 дітей одночасно хотіти малювати чи

слухати казку. Дитина займається тією діяльністю, яка викликає саме в цей день саме в цієї дитини найбільше бажання;

- багато ігрової, бо «саме через гру діти вчаться жити», та проектної діяльності, під час якої діти доходять до суті явищ, тому що одночасно спрацьовує «чую, бачу, відчуваю»;

- будь-яка діяльність, організована для дітей чи дітьми, повинна мати сенс та значення. Якщо дитина задоволена в ході діяльності – напрям обраний правильно, якщо ні – дорослі шукають інші варіанти роботи з дітьми;

- перед дорослим кожна конкретна дитина індивідуальність з власними можливостями, інтересами та потребами;

- дітей поважають. Думаєте немає за що поважати 3-5 річну дитину? А за її спроби бути самостійною? А за її наполегливість у набутті досвіду? А за її допомогу та підтримку? Отож-бо!!!

- виховання на цінностях в дитсадках Німеччини як постійний процес, який охоплює всю життєдіяльність дитини в закладі;

- прояв толерантності до всіх. В німецьких дитсадках серед вихованців можна зустріти представників до 20 націй, але до кожного з них толерантне відношення. Як говорять дорослі «Всі діти мають право на свій шанс у цьому житті»;

- забезпечення особистого простору дитини. Дитина має право на емоції, на жадібність, на усамітнення, на свої «хочу»/»можу» і не відповідати очікуванням дорослих;

- набуття дитиною впевненості в собі. Дитина має право пробувати та помилятися. А дорослий в цей час не дає готових інструкцій, не тягне за собою, не штовхає, він друг, який підтримує, розуміє, чекає, вірить і супроводжує дитину на шляху її розвитку та становлення;

- відкриття світу. Запитання дітей не лишаються без відповідей, широка проектна та дослідницька діяльність, доступ до матеріалів та обладнання, бо лише одночасне «чую, бачу, відчуваю» задовольнить бажання дитини зрозуміти суть явищ. Німецькі педагоги не чекають вівторка чи четверга, щоб

провести заплановане 20хвилинне заняття на відповідну тему, бо реагують на виклики дітей вчасно і розуміють, що розвиток дитини йде постійно;

- цінності серця. У дітей виховують орієнтацію на інших, залучають до благодійництва та волонтерства, демонструють толерантне відношення до всіх (як дітей, так і дорослих). «Ми переконані, що дітям можна передати лише ті цінності, у які віриш сам», - говорять німецькі педагоги;

- довіра до дітей. Забезпечити безпеку і дати дітям можливість нарізати яблука, замішувати тісто, пекти пиріг, переносити чай, пиляти гілку, спускатись з гірки. Педагоги не бояться самостійності дітей, вони її самі цілеспрямовано у них формують. Але довіра до дитини має бути щирою, постійною і підтримана словом, мімікою, жестом.

Щоб забезпечити щасливе дитинство вихованцям, німецький педагог повинен:

- бути прикладом в усьому;
- займатись постійним саморозвитком, самовихованням та самоосвітою - «Ми отримуємо додаткову спеціальність, щоб бути цікавими нашим вихованцям»;
- мати позитивне внутрішнє ставлення до роботи. Йти до дітей з відкритим серцем;
- досконало володіти методом спостереження, щоб проводити ретельне вивчення особистості дитини, її можливостей, здібностей, вмінь та інтересів, адже це основа для організації гармонійного освітнього процесу для кожного (!!!) вихованця;
- вміти налагодити контакт з кожною дитиною;
- бути ерудитом;
- давати простір дитині, а не грати першу роль;
- проводити постійну рефлексію «Як я, мої слова/вчинки/дії впливають на дитину?», «Чи вмію я чути всіх та кожного окремо?», «Чи враховані мною інтереси кожного в організації простору групи?» тощо;
- забезпечити відкриту та прозору роботу;

- поважати колег та нести мир в команду педагогів;
- усвідомлювати, що не так важливо, що він робить, а як і з яким відношенням;
- не вимагати від дитини того, що вона на даний момент не може зробити;
- використовувати всі можливості кожної дитини;
- творити/робити/діяти разом з дитиною, а не замість неї;
- довіритись процесу та дати дітям жити.

Німецький дитячий садок це – простір, світло, комфорт, затишок, зручності, це підготовлене середовище, де дитина почуває себе легко та може діяти. Сучасний дизайн та інтер'єр сприяють розвитку дітей, їх можливостей та здібностей. Педагоги працюють над облаштуванням приміщень так, щоб дитина там могла досягати успіху. Німецький дитячий садок належить дітям.

Чи бояться німецькі педагоги перевірок вищих установ? Ні! Адже для них головна перевірка та контроль – ДИТИНА.

В Німеччині дорослі усвідомлюють, що «ми виховуємо дітей для майбутнього, але не знаємо, що буде завтра», тому вже зараз всі зусилля прикладають для формування особистості дитини, виховання справжньої людини з набором цінностей на всі випадки та часи.

От цікаво, чому німецьким педагогам вдається забезпечити щасливе дитинство вихованцям в дитсадку, а нашим не зовсім? Можливо тому, що у них в центрі освіти стоїть дійсно дитина, а у нас – виконання стандарту, програми, красива картинка якісної освіти, отримати «відмінно» від «верхівки», задовольнити бажання батьків. То де ж тут місце дитині? Де місце дитині в організованому режимі дня, затвердженому розкладу, запланованих ряду заходів для комісії? Правильно, немає.

Але досвід німецьких педагогів закладі дошкільної освіти посилює впевненість, що дитячий садок може бути місцем зростання особистості та проживання нею щасливого дитинства, варто лиш зробити декілька кроків:

- змінити пріоритети, вивівши наперед особистість дошкільника, його інтереси, потреби та можливості;

- відмовитись дорослим від бажання контролювати всіх та все;
- підвищити педагогічну та психологічну компетентність педагогів;
- забезпечити реалізацію педагогіки партнерства між педагогами та батьками;
- надати дітям простір в розвитку та самому закладі;
- повірити в себе та довіритись дитині.

Катрук О. С.

вихователь-методист

ДНЗ (ясла-садок) комбінованого типу №5 «Світлячок»

Рівненська область

м. Дубровиця

ІНТЕГРАЦІЯ МУЛЬТТЕХНОЛОГІЙ В ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧУ РОБОТУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальною проблемою нашого суспільства є формування, збереження і зміцнення здоров'я дітей та дорослих. Саме в дошкільному віці закладається фундамент здоров'я та довголіття, формується система рухових умінь і навичок. І завжди батьків та педагогів передусім хвилює питання, як зміцнити здоров'я дітей. Чим раніше дитина відчує правильний педагогічний вплив, тим успішніше буде засвоювати знання про власне здоров'я. Загартування, зміцнення здоров'я, повноцінний розвиток малят є основним змістом роботи нашого закладу дошкільної освіти, яку реалізуємо відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти в Україні.

Колектив нашого закладу особливо велику увагу звертає на організацію фізкультурно – оздоровчої роботи. Створити якнайсприятливіші умови для правильного фізичного розвитку дитячого організму, для підвищення його опірності інфекціям, а також для поступового та систематичного загартування дітей з активним використанням здоров'яутворювальних технологій; зберігати

і зміцнювати фізичне, психічне, соціальне і духовне здоров'я дітей, підвищувати їх фізичну і розумову працездатність, розвивати кожну дитину за її індивідуальною природною програмою - одне з головних завдань нашого дошкільного закладу, яке реалізуємо шляхом впровадження в роботу авторської комплексно-цільової програми фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми від 2 до 7 років «Світлячок-здоров'ячок».

В роботі використовуємо такі підходи :

- *комплексний* - здоров'я – це рівень нервово – психічного, фізичного, функціонального розвитку й опірність організму дитини;

- *системний* - обов'язкове проведення комплексу оздоровчих заходів у всіх вікових групах упродовж року;

- *індивідуальний* - урахування стану здоров'я дитини при проведенні всіх видів оздоровчої роботи;

інтегрований – взаємодія медичного, педагогічного персоналу та психолога в оздоровчій роботі ЗДО. [3, с.4]

Здоров'яутворювальні технології в закладі дошкільної освіти – це здоров'язбережувальні (профілактичні щеплення, забезпечення рухової активності, прийоми фізіотерапії, вітамінізація, організація здорового харчування), здоров'яформувальні (заняття з фізкультури, рухливі ігри та ігри спортивного характеру, усі види гімнастики (пальчикова, дихальна, коригувальна, стретчинг, футбол, тощо) усі елементи терапії, дитячий фітнес, загартування, масаж, релаксація) та здоров'ярозвивальні технології (проведення бесід з культури здоров'я, засвоєння знань про свій організм, про режим, активність та відпочинок, дитячий туризм, Дні здоров'я, фізкультурні та валеологічні розваги, міні-олімпіади та ін.). [5, с.7].

Здоров'язбережувальним технологіям в нашому закладі приділяється особлива увага. Упродовж навчального року проводяться такі заходи як:

- фітотерапія: вітамінний чай з шипшини - вересень, листопад, січень, березень;

- киснево-синглентна пінка (склад: сік яблучний, корінь солодки) - жовтень, грудень, лютий;
- ароматерапія (ефірні масла хвої, евкаліпту) під час відвідування дітьми «Кімнати здоров'я» - жовтень, грудень, лютий;
- спелеотерапія за призначенням лікаря та після перенесених простудних захворювань;
- дихальна гімнастика після денного сну для санаторних груп;
- вітамінотерапія (вживання вітамінів ревіт, аскорбінова кислота) - жовтень, грудень, лютий, квітень;
- полоскання ротової порожнини(санаторні групи ,відвар ромашки) -грудень, лютий, квітень;
- фізіотерапевтичні процедури (електрофорез, тубус-кварц, лампа «Біотрон») за призначенням лікаря [5, с.20].

Ці сеанси тривають 10-20 хвилин залежно від віку дітей, проводяться індивідуально або підгрупами. Для того, щоб задіяти пізнавальний потенціал наших вихованців, ми вирішили використовувати мульттехнологію під час проведення цих оздоровчих процедур.

Формування компетенцій дітей дошкільного віку: здоров'язбережувальної, особистісно-оцінної, соціально-комунікативної, сенсорно-пізнавальної, природничо-екологічної, мовленнєвої, художньо-продуктивної та ін. вимагає використання сучасних засобів у роботі з дітьми. Сьогодні для того, щоб привернути увагу дітей до певної діяльності у групі дитячого садка, педагог у своїй роботі повинен використовувати цікаві методи, прийоми та засоби навчання та виховання. Мультфільм – розвиваючий, виховний засіб активного пізнання дитиною оточуючого світу. Але важливою проблемою сьогодні є підбір мультиплікаційних фільмів для дітей, адже не всі сучасні мультфільми є безпечними для несформованої дитячої психіки. Сьогодні діти в основному люблять дивитися сучасні мультфільми, в якій жорстокість уживається з поганим смаком, а герої багатьох мультфільмів є безликими істотами, які позбавлені будь-якої

індивідуальності. Саме тому ми вирішили створити авторський мультфільм, який буде відповідати віковим можливостям дітей та створюватиме позитивний імідж нашому закладу дошкільної освіти.

Творча група педагогів упродовж трьох місяців працювала над реалізацією проекту «Добрий світлячок», який мав на меті інтегрувати авторський анімаційний фільм в фізкультурно-оздоровчу роботу закладу, а саме під час проведення з дітьми фізіотерапевтичних процедур.

Ми створили мультиплікаційний фільм для дітей дошкільного віку «Добрий світлячок», який знайомить діток з природою рідного краю, моральними цінностями (дружба, взаємодопомога, любов до батьківщини і т.д.). Спочатку написали казки про малого світлячка Чока, вирішили записати їх як аудіоказки та зацікавилися настільки, що результатом спільної роботи став мультфільм, ілюстрації до якого створила обдарована школярка, а сьогодні - студентка Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого, майбутній режисер-аніматор. Звичайно, проект наш і досвід зреалізовано завдяки творчим особистостям, яким не байдужа дошкільна освіта. Малюки під час оздоровчих процедур із задоволенням переглядають історії про пригоди маленького світлячка Чока та його друзів: павучка Гачка, Жабки-Лапки, жука Сонечка. Серії анімаційного фільму: «Сім'я світлячків», «Знайомство», «Несподівана пригода», «Жабка-Лапка», «Добрий дятел», «Незабудка» знайомлять малюків з природою рідного краю та її мешканцями, занурюють у прекрасний світ казки, яка вчить, розвиває та виховує дитячу особистість. Тривалість мультфільмів - до десяти хвилин. Після перегляду з малюками проводиться коротка бесіда по змісту. (Що запам'яталося найбільше? Який герой сподобався? Чому?) На нашу думку, інтеграція мульттехнології з оздоровчими процедурами є доцільною, бо заспокоює психіку дитини, а час, відведений на процедури проходить непомітно з улюбленими мультиплікаційними героями.

Мультфільм є пізнавальним та розвиваючим засобом впливу на дитячу особистість, та створює позитивний фон під час фізіотерапевтичних процедур

з дітьми: малюки менше нервують та хвилюються. Підвищується здатність до саморегуляції, настрій у дітей покращується, отже можна констатувати, що мультфільми позитивно впливають на розвиток психіки та емоційного інтелекту дітей.

Сучасні педагоги закладів дошкільної освіти можуть практично реалізовувати завдання освітніх програм щодо фізичного, розумового, патріотичного, морального, естетичного виховання, використовуючи «правильні» мультиплікаційні фільми та інтегруючи мульттехнологію в різні види діяльності дітей дошкільного віку.

Отже, технологія мультидидактики може використовуватися у закладі дошкільної освіти з освітньою та виховною метою за умови домірної інтеграції її з різними видами діяльності під час організації не лише освітнього процесу, а й, на нашу думку, фізкультурно-оздоровчої роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богуш А. М. Базовий компонент дошкільної освіти / А. М. Богуш, Т. І. Поніманська, Г. В. Беленька. Київ, 2012. 26 с.
2. Дитина: Освітня програма для дітей від 2 до 7 років / науковий керівник проекту В.О. Огнев'юк. К. ун-т ім. Б.Грінченка, 2016. 304 с.
3. Комплексно – цільова програма фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми від 2 до 7 років «Світлячок – здоров'ячок». Дубровиця, 2019. 29 с.
4. Крутій К. Інтеграція в дошкільній освіті як інноваційне явище, або що треба знати про інтеграцію. // Дошкільне виховання. 2018. №7. С.2-7.
5. Крутій К. Педагогіка калабані. Практична реалізація принципів природо відповідності та здоров'язбереження в закладі дошкільної освіт / Катерина Крутій. // Дошкільне виховання. 2019. №6. С. 3–8.

Крамаренко В.О.

аспірантка кафедри дошкільної освіти

Полтавського національного педагогічного університету

імені В.Г. Короленка

м.Кременчук

Зімакова Л.В.

Науковий керівник

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Полтавського національного педагогічного університету

імені В.Г. Короленка

м. Полтава

ІННОВАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ СУЧАСНОГО МИСТЕЦЬКО – ІГРОВОГО МАТЕРІАЛУ, ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Започаткована у першій половині минулого сторіччя радянська, а потім і українська система дошкільної освіти активно формувала творчий потенціал дітей дошкільного віку за допомогою різноманітних методик розвитку В. Біблера, Г. Домана, М. Монтесорі [2], Ельконіна - Давидова, Ф. Фребеля, Д. Ушинського, Р. Штейнера. Деякі авторські технології у тій чи іншій інтерпретації досі працюють в освітньому процесі державних та приватних дошкільних закладів країни, що доповнює якісні можливості навчання у системі ЗДО. Але на разі їх недостатньо тому, що з'являються нові технологічні іграшки для формування креативності, які дошкільнята з легкістю опановують.

Законом «Про дошкільну освіту» передбачена дія Базового компоненту дошкільної освіти – державного стандарту, що містить норми і положення, які визначають державні вимоги до рівня розвиненості та вихованості дитини дошкільного віку, а також умови, за яких вони можуть бути досягнуті [4].

Українські психологи та педагоги В. Барко, В. Дружинін, Н. Гавриш, В. Моляко, А. Тютюников, Т. Червонна наразі наголошують, що креативність – особистісна якість, що базується на розвитку вищих психічних функцій. Причому, «первинна» креативність, тобто загальна здібність до творчості, розвивається у віці до 6-7 років під впливом сприятливих факторів середовища у ігровій діяльності, де до сприятливих факторів формування креативності відноситься і сучасний ігровий матеріал. Вітчизняні науковці дошкільної освітньої галузі на чолі з Н. Гавриш характеризують креативність як базову особистісну якість дошкільника: «...інтелектуальна якість особистості, що виявляється у схильності до творчості, прагненні відходити від шаблону, зразка, здатності знаходити оригінальні рішення, радіти створенню нового» [1,с.88].

Аналіз останніх науково - педагогічних праць свідчить, що вплив сучасного ігрового компоненту на процес формування особистості дитини дошкільного віку активно досліджується психологами та педагогами, а саме: А. Богущ, Н. Гавриш, Р. Павелків, О. Пометун., Т. Поніманською, О. Цигипало та багатьма іншими. Ми вважаємо, що найбільшу актуальність для досліджень набувають іграшки з наявними інноваційними, цифровими можливостями.

Акцентуємо на тому, що сучасні розробники різноманітних гаджетів та ігрових програм пильніше звертають увагу на дитячу аудиторію, з'являються нові пропозиції з технологією доповненої реальності (англ. *augmented reality*, *AR* – «доповнена реальність»), ігрові додатки набувають більш якісного візуалу та ускладнених завдань. Використовуючи технології *AR*, звичайні іграшки перетворюються у надсучасні високотехнологічні девайси, які без особливих проблем опановують діти, починаючи з дошкільного віку.

Цікавість до ігор з доповненою реальністю величезна як серед розробників, так і серед користувачів дошкільного віку саме тому, що за їх допомогою відбувається формування та розвиток креативності. Найпопулярнішими серед дитячої аудиторії дошкільного віку є різноманітні

дійові ігри-подорожі, ігри-збиралки та саме ті, що розвивають увагу, самостійність, увагу.

Наведемо приклад залучення маркетингових прийомів до розповсюдження іграшок *AR* (доповненої реальності). Саме зараз популярна українська продовольча торговельна мережа проводить акцію із залученням дитячої аудиторії. За придбання деяких товарів можна отримати 3-D-картки доповненої реальності *AR* «АТВ Arena» та, загрузивши відповідний додаток на свій гаджет, оживляти різноманітних супер-героїв, які мають ігрові надможливості (супер-силу, супер-швидкість, різноманітні фантастичні вміння) і управляти їх діями у грі. Саме у *AR* іграх з доповненою реальністю фантазійні та імпрровізаційні показники дитячої «первинної» креативності набувають активного розвитку, тому що вони надають можливості дитині віртуально “прогулятись” по планеті з динозаврами, “підкорити” космічні простори та відчути себе принцесою або лицарем у старовинних замках, поспілкуватись з казковими героями та багато іншого.

Для прикладу, найактивніше *AR*-технологія почала використовуватись в навчальних програмах великої кількості закордонних навчальних закладів, адже її можна задіювати для вивчення будь-якого предмета – від знайомства з оточуючим дитину середовищем до хімії, історії та математики. Крім того, сьогодні запатентований «віртуальний викладач» (ZenoBot), який може взаємодіяти з дитячою аудиторією в реальному часі, відповідати на питання, давати та перевіряти завдання і навіть переміщуватись по кімнаті [Патент № 2016900435 та Міжнародний (PCT) патент № PCT / AU2017 / 050048 Тайванська заявка на патент № 106104176 Номер публікації: TW 201 732 753 A]. У сучасному світі подібні розробки не фантастика, вони вже активно застосовуються в достатньо академічних сферах життя і освіта одна з них. Додатків з технологією доповненої реальності випускається усе більше, а діти розуміються в подібних гаджетах краще, ніж дорослі.

AR-технології створюють абсолютно новий рівень взаємодії дитини з ігровим цифровим світом, вони якісно впливають на психоемоційний,

особистісно-поведінковий та мистецько-діяльнісний критерії формування креативності. Високотехнологічне майбутнє вже настає, головне пам'ятати про те, що загальна здатність дитячого зору обмежена віковими фізіологічними можливостями, тому потрібно вчити дитину користуватись AR-технологіями без шкоди для її здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виховуємо базові якості особистості старшого дошкільника в умовах ДНЗ: методичний посібник / Г. Беленька, Н. Гавриш, С. Васильєва, В. Маршицька, С. Нечай, Г. Орлова, О. Остряньська, О. Полякова, В. Рагозіна, О. Рейпольська, Н. Шкляр ; за заг. ред. Н. Гавриш. /Х. : Мадрид, 2015. 220 с.
2. Дичківська І.М. М. Монтессорі: Теорія і технологія / Дичківська І.М., Поніманська Т.І. / Навчально-методичний посібник./ К.: Видавничій Дім «Слово», 2009. 304с.
3. Педагогика: Большая современная энциклопедия / сост. Рапацевич Е.С. / Мн.: «Соврем.слово», 2005. 720с.
4. Закон України про дошкільну освіту. [Прийнятий 05.09.2017] / Верховна Рада України. Відп. за випуск О. Сergyна; ред. О. Бурсук, Офіц.вид. Київ: Парламентське видавництво, 2017. 128с.

Дорошенко Т. М

*асистент кафедри педагогіки та психології
дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін*

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

Безруких В. С.

здобувач вищої освіти

освітній ступінь «Бакалавр»

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО

Педагогічні ідеї та літературні твори відомого педагога сучасності В.О.Сухомлинського дуже актуальні на даному етапі розвитку суспільства та виховання підростаючого покоління. Через всю його творчу спадщину червоною ниткою проходить думка про те, що основи фізичного, розумового і морального розвитку особистості закладаються саме в дошкільному віці. Саме твори Сухомлинського розкривають перед дітьми красу навколишнього світу і рідного слова, навчають мудрості та людяності. Діти вчаться розуміти навколишній світ, пізнавати себе, у них розвивається мовлення, уява, фантазія. В. Сухомлинський наголошував на тому, щоб душа дитини пробудилася до творчості, потрібно навчити її "дивитися і бачити, слухати і чути, жити в світі прекрасного, щоб вона не могла жити без краси, щоб краса світу творила красу в ній самій"[1, 87], а для цього потрібно викликати у дитини захоплення та інтерес.

Педагоги дошкільних закладів знайшли в педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського невичерпну крилицю мудрості про становлення основ особистості, тому всю діяльність спрямували на: вивчення педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського з метою забезпечення всебічного, гармонійного розвитку особистості дошкільників та їх творчих здібностей; забезпечення інтегрованого підходу до використання творів в різних видах дитячої діяльності; розвитку творчих здібностей у дітей засобами образотворчої діяльності.

В.О.Сухомлинський твердив, що саме в природі вічне джерело дитячого розуму. Про це щоденно пам'ятають вихователі дошкільних закладів і вишукують можливості для того, щоб "перші наукові істини дитина пізнавала в навколишньому світі, де б джерелом думки була краса і невичерпана складність природних явищ" [2, 215]. А це можливо при умові, коли більше часу проводити з дітьми у безпосередньому спілкуванні з природою. В закладах дошкільної освіти створено еколого-розвивальне середовище, що є особистісно-орієнтованим, яке поєднує природне, предметне, соціальне та середовище внутрішнього "Я", що дає змогу максимально розгорнути творчу активність дошкільників. В усіх вікових групах створені дієві куточки природи. Кожен об'єкт природничих куточків сприяє екологічному вихованню дітей, спонукає дитину до діяльності: пізнавальної, естетично-споглядальної, творчої, морально-ціннісної, практично спрямованої.

Також після вивчення та опрацювання досвіду роботи видатного педагога, та спираючись на свій набутий досвід, вихователями було виділені наступні форми роботи:

«Віконце в природу»- спонтанне спостереження за випадковим явищем. Це вміння бачити незвичайне у звичайному. Проводиться в ранкові години від трьох до п'яти хвилин, мета яких поставити перед дітьми проблему: - Що ви бачили?, - Що ви чуєте? - Що ви про це думаете? Адже такі спостереження, в основі яких лежать відчуття і сприймання, створюють надійний фундамент для правильного розуміння природи, розвитку уяви, творчого мислення.

«Хвилинки доброти» - проводяться індивідуально або з групою дітей середнього та старшого віку. Перед дітьми ставиться проблемна ситуація і пропонується вирішити її на практиці. Цінність їх в тому, що у дитини виникає бажання висловити свого відношення до певного об'єкта та відтворити його у своїх малюнках, а також виховується чуйність і почуття співпереживання до всього живого. «Хвилинки мислення»- проводяться на прогулянці, основа яких складає відповіді на різноманітні - Як? - Чому? - Від чого?, що стимулює дітей до міркування, творчого розв'язання поставленого завдання.

«Традиційні заняття» - проводяться в кожній віковій групі, які інтегровані з художньою літературою або зображувальної діяльністю. «Засідання читайликів» - проводиться у вечірні години у всіх вікових групах, що дають змогу познайомити дітей з творами В.О.Сухомлинського на природничу та морально-етичну тему. Прослухавши та проаналізувавши казку чи оповідання діти відтворюють його зміст за допомогою нетрадиційних технік зображення. Неоціненне значення творчих завдань під час «Подорожі в природу», адже на основі прослуханих творів діти старшого дошкільного віку придумують свій кінець казки, замінюють персонажів, самостійно складають казочки та проявляють творчість, фантазію під час виконання ілюстрацій до них.

Педагогами застосовуються цікаві форми залучення дітей до використання в роботі з ними завдань оцінюючого-творчого характеру (музичні та пластичні імпровізації, словотворчість, робота з природним матеріалом), адже, чим більший життєвий досвід, чим багатше активний та пасивний словник дитини, тим більше в неї є потреби творити щось своє. Велике значення надається проєктній діяльності в ЗДО. Результати екологічних проєктів "Природа космосу", "Візит до річки Дніпро", "Моя планета Земля", "Лікарські рослини", «Осінь палітра» та ін. оформлені у вигляді презентацій, фотоальбомів, стінних газет, книги скарг природи, виставок. Діти, вихователі, батьки мають можливість оцінити результати проєкту, творчий підхід до виконання завдань. Практикується проведення

екологічних акцій: «Чисте довкілля», "Збережемо ялинку", "Нагодуй синичку", "Милуйся первоцвітами!", що сприяють формуванню основ екологічної культури у дошкільнят, розвитку ініціативності, творчості та фантазії. Діти разом з дорослими виготовляють вироби з штучних та покидькових матеріалів, проявляючи креативність.

В.Сухомлинський наголошував, що не можна допускати, щоб талановиті, обдаровані діти працювали нижче своїх можливостей. З цією метою в закладах дошкільньої освіти створено різноманітні гуртки за інтересами дітей: «Чарівні палички», «Орігамі», «Талановиті пальчики». І як результат роботи по впровадженню педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського проведено творчі звіти «Екологічне виховання дошкільнят», майстер-клас «Малюємо за творами В.О.Сухомлинського», фотосушка «Заняття під блакитним небом». Саме ці форми роботи продемонстрували творчий підхід педагогів до використання творчої спадщини великого педагога в різних видах дитячої діяльності. Показали створені відповідні умови в дошкільньому закладі для роботи по використанню педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського з метою формування творчих здібностей у дошкільнят; розроблену систему роботи по впровадженню літературних творів в освітній процес дошкільнього закладу; значно зросли моральні якості та розвинулась творчість дітей.

Тому, завдяки неоціненному досвіду В.О. Сухомлинського педагоги сучасності зможуть виховати дитину творчою особистістю, яка буде вершиною моральної, інтелектуальної, естетичної досконалості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сухомлинский В.О. О воспитании детей / В.О. Сухомлинский. // Вопросы воспитания. 1996. №3. С. 10.
2. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям . К. : Шкільний світ, 2010. 120 с.

3. Семез А. Виховання людини у творчості В.О. Сухомлинського/ В.О. Сухомлинський // Початкова школа, 1998. №7. С.40.
4. Прокопчук Л. Сутність педагогічних ідей В.О.Сухомлинського // Дитячий садок. 2009. №36. С. 14.

Носкіна Л.М.

викладач дошкільних дисциплін

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

СКЛАДАННЯ ОПИСОВИХ РОЗПОВІДЕЙ ДІТЬМИ ІІ МОЛОДШОЇ ГРУПИ ЗАСОБОМ ІГРАШКИ

Базовий компонент дошкільної освіти орієнтує педагогів України на модернізацію дошкільної освіти, спрямовану на створення сприятливих умов для розвитку, самореалізації кожної дитини, формування її компетентності та ціннісного ставлення до світу, до самої себе.

Однією з провідних базових характеристик особистості є мовленнєва компетенція, що формується на етапі дошкільного дитинства. Проблема формування зв'язного мовлення дітей молодшого дошкільного віку займає одне з центральних місць в мовленнєвій підготовці дітей. В молодшому дошкільному віці розвивається діалогічне, зароджується монологічне мовлення на розвиток яких повинна бути спрямована робота вихователя. Численні наукові дослідження (Богущ А.М., Гербова В.В., Орланова Н.П. та ін.) дають підставу стверджувати, що діти дошкільного віку спроможні оволодіти описовою розповіддю, яка розвивається у процесі спілкування на заняттях та в повсякденному житті. Практика закладів дошкільної освіти

засвідчила, що даній проблемі приділяється недостатньо уваги, хоча саме дошкільний вік є синдетивним періодом мовленнєвого зростання.

Аналіз психолого – педагогічної літератури показав, що іграшка для молодшого дошкільника є важливою складовою процесу пізнання світу та мовленнєвого зростання. Від вміння складати описову розповідь залежить рівень розвитку монологічного мовлення, адже опис є складовою частиною розповіді. У зв'язку з цим необхідно систематично, цілеспрямовано працювати над підготовкою до навчання зв'язного мовлення молодших дошкільників на різних етапах навчання.

Тому ми зацікавились, як навчити складати описові розповіді дітей в молодшому дошкільному віці засобом іграшки.

Заклади дошкільної освіти м. Кременчука Полтавської області працюють за програмою «ДИТИНА». У Освітній програмі для дітей від двох до семи років ДИТИНА в освітній лінії “Мовлення дитини” в змістовому блоці “Ми розповідаємо”: четвертий рік життя) визначені наступні завдання: “ Вчити будувати короткі (з 2 — 3 речень) ” описові розповіді про іграшки, тварин з допомогою запитань вихователя та спільного мовлення...” [3 с.68].

Розпочати роботу слід із опрацювання літератури на цю тему. Для навчання описового мовлення дітей II молодшої групи слід використати дидактичні іграшки. Підібрати іграшки потрібно згідно наступних вимог, а саме: іграшки нескладні за змістом, реалістичні, одного виду, але різні за величиною і кольором, а пізніше – іграшки по тематичному принципу (кішка, собака). Навчання здійснювати як фронтально (одне заняття в тиждень), так і індивідуально (2 - 3 рази на тиждень). Основний прийом навчання розповідання – зразок розповіді вихователя (2 – 4 речення) з поєднанням скороченої структурно – логічної схеми.

Сутність цієї схеми полягає в тому, що педагог непомітно для дитини, без зайвих пояснень, а лише за допомогою коротких початкових слів подає план – схему опису. Вона передбачає спочатку визначити, назвати предмет: «Це — ...», потім дати загальну його характеристику: «Він такий...», виокремити

найсуттєвіші його ознаки, елементи, характеристики: «У нього є...», назвати можливі дії його або з ним: «Він може... або його можна...» та висловити своє ставлення до предмета: «Мені так подобається, що він...». [2, с.469]. Для дітей II молодшої групи слід скоротити структурно – логічну схему до 2 – 4 пунктів.

Для навчання складання описових розповідей дітей II молодшої групи пропонуємо такі набори іграшок: різного кольору і різної величини м'ячки, пірамідки різного кольору, виготовлені з різного матеріалу (паперові, з тканини, пластмасові); кубики різної величини, кольору; іграшки-машини різного виду (вантажна, легкова, пожежна та ін.); човники — з пластмаси і металу, човник і пароплав; ляльки в різному вбранні; іграшки, що зображають: кішку і собаку, конячку і корову, качку і гуску, вівцю і козу; олівець і ручку; стілець, табуретку і крісло, крісло і диван; предмети одягу тощо.

Добираючи матеріал для описування ми пам'ятали про його доступність, відповідність знанням про навколишнє; програмовим завданням для дітей даної вікової групи. Дітям з низьким рівнем знань давати для опису іграшки одного виду, але різні за кольором, величиною, матеріалом. Дітям з високим рівнем знань - іграшки різні по величині, різного типу, але приблизно однакової складності. Поступово наочний матеріал ускладнювати.

Роботу проводити на заняттях із розвитку мовлення. Спочатку розглядати іграшки, лише після цього вчити дітей II молодшої групи описувати за зразок розповіді вихователя та логіко-синтаксичною схемою.

Заняття по навчання розповідання за іграшками проводити в такій послідовності: розглядання іграшки; зразок опису іграшки величиною 2 – 4 речення; сумісне складання розповіді вихователя та дітей (починати фразу, 1 – 2 слова, а дитина закінчує; підказувати слова, фрази логіко-синтаксичної схеми.)

Рекомендації вихователям щодо навчання складання описових розповідей дітей II молодшої групи, а саме:

1. Правильно підберіть іграшки: великі, з яскраво вираженими індивідуальними особливостями, спочатку одного виду різного кольору та різної величини, а пізніше – прості за змістом по тематичному принципу.

Наочність повинна поступово ускладнюватись, відповідати педагогічним та гігієнічним вимогам. Підбирати матеріал слід відповідно до кола знань про навколишнє, визначені програмою.

2. Систематично поєднуйте прийоми навчання: зразок розповіді вихователя з логіко-синтаксичною схемою. Продумайте свій зразок описової розповіді, який повинен бути не більший 2 – 4 речень.

3. Описуючи іграшки, учіть дітей виділяти найхарактерніші ознаки предметів.

4. Роботу з навчання розповідання проводьте систематично в повсякденному житті: мінімум один раз в день, індивідуально або з підгрупою дітей.

5. Завдання з навчання розповідання слід розв'язувати першими в комплексному занятті з розвитку мовлення, оскільки вони вимагають від дитини значної розумової напруги, уваги.

6. Співпрацюйте із батьками вихованців по покращенню складання описових розповідей.

7. Пам'ятайте, якість описової розповіді залежить від правильності підбору наочності та прийомів навчання.

Отже, іграшка - ефективний засіб розвитку описового мовлення дітей молодшого дошкільного віку. Вона викликає у дітей бажання поговорити, висловитись, розповісти про свої спостереження, активізує досвід.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богуш. Київ : Видавництво, 2012. 32 с.

2. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика. Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах.

Підручник / За ред. А.М. Богуш. Друге видання, доповнене. Київ :
Видавничий Дім «Слово», 2011. 704 с.

3. ДИТИНА: Освітня програма для дітей від двох до семи років /
наук. Кер. Проекту В. О. Огневюк; Мін. Осв. І науки України, Київ, ун – т
ім. Б. Грінченка. К. : Київ ун – т ім. Б. Грінченка, 2016. 304 с.

Коробко Ю. В.

*асистент кафедри ППДО та ГД
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка*

м. Кременчук

Сивець О. А.

*здобувач вищої освіти
освітній ступінь «Бакалавр»
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка*

м. Кременчук

ІНТЕГРАЦІЯ LEGO-ТЕХНОЛОГІЙ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Найвідоміша в світі іграшка, мрія багатьох хлопчиків та дівчаток - конструктор LEGO, з'явився цей чудо-конструктор у Данії 1932-му році. Назву компанія отримала від словосполучення Leg-GOdт, що в перекладі з датської означає «грати добре».

LEGO – це інноваційна технологія яка впливає на різнобічний, гармонійний розвиток дітей дошкільного віку, а ще LEGO - незамінний матеріал для стимуляції творчої діяльності дітей, адже діти люблять багато фантазувати, будувати та гратися.

Останнім часом окрім традиційних методик в психолого-педагогічному процесі все ширше використовуються LEGO-технології. Вітчизняні та

зарубіжні педагоги відзначають, що використання в роботі з дітьми цеглинок LEGO дозволяє за більш короткий час досягти стійких та позитивних результатів як у навчанні так і у вихованні дітей.

В 2020 році в Кременчуцькому педагогічному коледжі імені А. С. Макаренка було запроваджено навчальну дисципліну «Інтеграція LEGO-технологій в освітній процес ЗДО». Ця навчальна дисципліна поєднує в собі педагогічні технології та інноваційні методи та прийоми в процесі дошкільної освіти. Під час навчання студентів поглиблено знайомлять з LEGO-технологіями та вчать практично застосовувати отриманні знання в роботі з дітьми дошкільного віку. Курс зорієнтований більше на практичне оволодіння матеріалом, головне не отримати високу оцінку, а проявити творчий підхід у вирішенні того чи іншого завдання. Дотримання принципу «легкого старту», допомагає у творчому практичному підході до оволодіння практичними вміннями та навичками.

LEGO – не просто технологія, це іграшка XXI століття, без цього конструктора не обходиться жоден дошкільний заклад, жоден центр розвитку у всьому світі будуються цілі Леголенди. Важко уявити дитину, яка ще жодного разу не чула, не бачила та не грала в цей диво-конструктор.

Вихователі почали використовувати LEGO-конструктори практично на всіх видах занять навчально – виховного процесу, бо LEGO-технологія цікава та насичена, вона інтегрує ігрові та наочні принципи, об'єднує в собі елементи гри та експериментування.

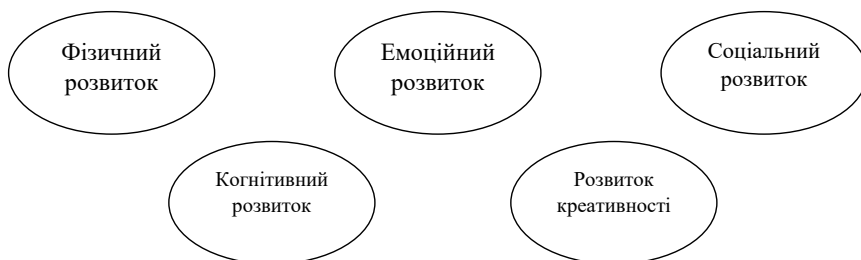
В закладах дошкільної освіти з дітьми - дошкільниками використовують різні види Lego -конструктора:

- Lego Duplo (це об'ємні за розміром деталі, якими дитина з легкістю зможе гратися починаючи з раннього віку);
- Lego System (значно менші деталі за розміром, ніж Duplo, за допомогою цього конструктора діти від 4 років зможуть створити свій міні-всесвіт);
- Lego Six Bricks (це практичний інструмент для навчання, у набір входить 6 цеглинок Lego Duplo 2x4, стандартних кольорів – зеленого, червоного,

жовтого, оранжевого, синього, блакитного. Для занять кожна дитина має свій комплект) [2].

В роботі з дошкільниками педагог обов'язково повинен ставити акцент на грі, адже саме вона є провідною діяльністю дошкільника. Під час гри відбувається і розвиток, і навчання, і виховання дитини. Використовуючи конструктор Lego в навчальній та ігровій діяльності в дітей краще розвиваються психічні процеси (пам'ять, увага, мислення, сприймання, уява), дрібна моторика, ігрові вміння і навички; активізується мовлення; формується креативність, абстрактне мислення, вміння фантазувати. Lego - конструктор допомагає всебічно розвинути гармонійну особистість дитини [1].

Визначають 5 основних сфер всебічного розвитку дитини «LEGO»:

На Україні широко використовують в галузі дошкільної освіти Програму розвитку дитини від 2 до 6 років «Безмежний світ гри з LEGO», в якій передбачено ряд освітніх завдань для різних вікових груп, розроблено планування та передбачені практичні вміння дітей. Все це допомагає реалізувати у повному обсязі Державний стандарт дошкільної освіти та сформувати життєвонеобхідні компетенції дитини старшого дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рома Ю.О. 2. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO» / Рома Ю.О., Близнюк В.Ю., Борок О.П.. – Київ: The LEGO Foundation, 2016. 140 с.

2. The LEGO Foundation UPL: <https://www.legofoundation.com/en/>
[Електронний ресурс]

Коробко Ю. В.

*асистент кафедри ППДО та ГД
Кременчуцький педагогічний коледж*

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

Ступішина М.М.

здобувач вищої освіти

освітній ступінь «Бакалавр»

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ, ЯК ЗАСОБУ ГАРМОНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

На сьогодні у світі є безліч інноваційних методик, які допомагають нам краще зрозуміти внутрішній світ дитини. Вони відносно нові, але вже дієві, а головне цікаві. Деякі з них направлені на те, щоб заспокоїти дитину, налаштувати її на певні дії, деякі на те щоб виявити порушення та вчасно запобігти їм, а деякі спрямовані на те, щоб лікувати дитину не використовуючи при цьому ніяких лікарських засобів.

Набула популярності в дошкільних закладах сучасна технологія - арт-терапія. Дана методика є витоком із психотерапії, використовується не так давно, але стрімко розвивається, є ефективною і дає гарні результати. *Арт-терапія* - це методика, яка має на меті лікування мистецтвом. Дитина за допомогою малювання, ліплення, аплікації, танцю, гри може зобразити те, чого не може висловити словами. Витвори дитячого мистецтва дають педагогу

змогу зрозуміти чого саме боїться дитина, які в неї страхи та переживання, що її хвилює, чого вона хоче [2].

У 1938 році Адріан Хілл вперше використав термін арт-терапії в своїй роботі, після цієї події визначення набуло популярності. Але свої емоції через малюнки, танці, поведінку зображали в печерах ще первісні люди, це було так зване символічне мистецтво. У 20-ті роки двадцятого століття холдинг Принцхорн провів дослідження мистецтва психічно хворих людей і побачив, що вони в своїх творах відображають найінтенсивніші конфлікти. Маргарет Наумбург із США одна із перших почала досліджувати психічні прояви у дітей через мистецтво. Після багатьох експериментів вона розробила декілька програм по даній теорії. Вона спиралася на роботи Ф.Фрейда, що первісні думки, які виникають у нас у підсвідомості виражаються не через не вербальне, а через певні символи, знаки та образи.

До основних форм роботи арт-терапії належать:

- Сімейна
- Індивідуальна
- Групова

Завданням арт-терапії є не тільки лікування, діагностування та корекційна робота, а і залучення дітей й дорослих до творчості, розкриття творчого потенціалу, розкриття здібностей до малювання, співу, танцю, розвиток взаємовідносин з іншими. Тривалість занять не може перевищувати 2 години за один раз [4]. Тривалість занять з арт - терапії поділяється на такі види:

- Короткотривалі (не більше 12 занять)
- Середньотривалі (до одного року)
- Довготривалі (декілька років)

На початкових стадіях арт-терапія застосовується для стабілізації й розвитку психо-емоційного стану дитини та її адаптації. На цьому етапі ми можемо отримати інформацію про внутрішній світ та переживання дошкільника, його стосунки з навколишнім світом. Проводити заняття, з

використанням арт- терапії, треба без примусу, без певних кордонів та заборон, неповинно бути правил, потрібно дати максимальну свободу та прояв дитячої творчості. Такі організовані заняття можна проводити в трьох основних напрямках: студійному (використання площини та необмеженого простору), тематичному (підпорядковувати діяльність сюжетній лінії, одній пізнавальній темі), динамічному (в русі та із зміною видів діяльності).

За допомогою мистецтва дитина або дорослий може проявити радість, щастя, гнів, мрії, спогади, зло, ненависть, страх, біль, в наслідок чого вона викидає свою внутрішню «тяжкість», відкриває себе для світу тільки з позитивно налаштованими думками та емоціями. Важливо зазначити, що такий процес не має викликати у людини негативних емоцій, стресу. Їй має бути комфортно щоб вона максимально відверто відкрила себе та свій внутрішній світ. Тому перед проведенням заняття практичний психолог чи педагог має чітко сформулювати мету та передбачити результати арт- терапії [1].

Найефективнішим методом є групова робота – вправа «створення групових фресок». Всім членам групи пропонується намалювати одну картину разом, потім вже на їх вибір вони малюють якийсь один сюжет, або кожен малює по черзі те, що йому хочеться. Після закінчення роботи педагог пропонує кожному прокоментувати свою роботу і таким чином прослідковує взаємовідносини між учасниками творчої діяльності, міжособистісні конфлікти.

Сучасна технологія арт-терапія є не тільки корекційним чи діагностичним засобом, за допомогою неї можна просто розслабитись, зняти напруження, виявити у дитини дошкільного віку приховані здібності, знайти своє хобі та покликання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арт-терапія [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/>.
2. Історія і розвиток терапії мистецтвом [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: веб-сайт. URL: <https://ru.osvita.ua/>.

3. Копитін О. Арт - терапія дітей та підлітків / Олександр Копитін. – Москва: Когіто - Центр, 2014. 208 с.
4. Що таке арт-терапія? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: веб-сайт. URL: <https://osoblyvi.com.ua/>.

Коробко Ю. В.

*асистент кафедри ППДО та ГД
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

Винник С.А.

*здобувач вищої освіти
освітній ступінь «Бакалавр»
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

СТОУН-ТЕРАПІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ІЗ ДОШКІЛЬНИКАМИ

Існує ряд різноманітних технологій, націлених на розвиток емоційно – вольової сфери, психічних процесів, зняття психічного напруження та стимуляції мовлення дітей дошкільного віку.

Стоун-терапія - це унікальна оздоровча технологія, багатогранна методика масажу каміннями природного походження, яка об'єднує давню практику лікування мінералами, кристалами із сучасним рівнем методичних знань в області фізіотерапії. Стоун-терапія заснована на поєднанні термо - та рефлексотерапії, використовуючи різні температурні режими та фактурну структуру поверхні. Цей вид масажу може надавати позитивний вплив на нервову систему людини, така терапія є ефективним засобом для лікування

депресій, неврозів, перевтоми і стресів. Також стоун – терапія є прекрасним засобом для загального розслаблення, зміцнення імунітету, підняття настрою [3].

Стоун – терапія має багату історію виникнення, про лікування камінням важкохворих згадується ще за часів Месопотамії, у древніх індіанців та римлян їх використовували, як справжнє енергетичне поле, результат взаємодії чотирьох стихій всесвіту (каміння народжене у землі, а за довгі століття існування ввібрали в себе енергію сонця, води та вітру). Методика використання гарячих каменів для розслаблення перенапружених м'язів, активно практикувалася ще й у Стародавньому Китаї.

На даний момент, в залежності від техніки роботи з камінням стоун-терапія поділяється на кілька видів:

- використання у масажі тільки гарячих каменів,
- використання у масажі тільки холодних каменів,
- контрастна методика, коли під час процедури йде по чергове або одночасне вплив теплими і холодними каміннями.

В стоун-терапії використовуються різні типи каміння, але найчастіше: базальтові, мармурові, морські. Каміння здатне глибоко прогрівати і охолоджувати організм людини, можуть бути жорсткими, гладкими, мати різну форму, розмір та вигляд. Температура каміння повинна бути вище або нижче від температури людського тіла на 10-15 градусів [1].

У закладах дошкільної освіти ця терапія використовується не як лікувальний засіб, а як вид ігрової діяльності з елементами самомасажу. В сюжетній формі діти виконують певні рухи камінцями на долонях (здавлювання, прокручування по спіралі, перекочування, розминання, розтирання), на обличчі (притискання, погладжування, надавлювання на рефлекторні точки), на стопах (постукування, натискання, вдавлювання під час ходьби). Розміреність дій, дотики гладенького теплого камінця зачаровують дітей, пом'якшують їхні рухи, знімають психічне напруження, що допомагає повноцінному спілкуванню та розвитку комунікативних

здібностей. Для посилення позитивного корекційного впливу на дитячий організм слід доповнювати масаж примовками, поспівками, потішками та іншими жанрами народного фольклору [2].

Стоун – терапію можна використовувати з дітьми, не тільки для покращення опірності організму, а й як засіб корекційно – розвивальної роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби.

ЛІТЕРАТУРА

1. Оршанская А.А. Стоун - терапия: здоровье, дарованное камнем / Оршанская А.А. Москва: Феникс, 2015. 130 с.
2. Стоун-терапия [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://uzhgorod.net.ua/news/150712>.
3. Цікаві факти стоун- терапії [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://stonetherapy.ru/articles/02/> <https://eventukraine.com/health/spa-wellness/osinni-protseduri-masazhu-dlya-vsogo-tila/>.

СЕКЦІЯ 2. НАСТУПНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І НУШ

Печка Л. Є.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та психології
дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

НАСТУПНІСТЬ В РОБОТІ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ ОСНОВ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я

Розглядаючи виховання як процес залучення до соціокультурної діяльності, оволодіння її змістом і способами, педагогічний процес є спільною продуктивною діяльністю педагога, вихованців, сім'ї, яка в свою чергу, передбачає співробітництво, взаємовплив його суб'єктів, тобто їх взаємодію. Взаємодія у освітньому процесі повинна ґрунтуватися на принципі наступності в роботі всіх суб'єктів діяльності.

У Законі «Про освіту» наголошується, що наступність – одна з необхідних умов освіти, яка повною мірою має забезпечити єдність, взаємозв'язок мети, змісту, методів, способів організаційних форм навчання й виховання з урахуванням вікових особливостей дітей [2].

Поняття «наступність» тлумачиться як урахування педагогами того рівня розвитку дитини, з яким вона прийшла до початкової школи, опора на нього, що забезпечує органічне, природне продовження триєдиного процесу

розвитку, виховання і навчання, розпочатого в дошкільному дитинстві. Наступність розглядають як закономірність психофізичного розвитку; як умову реалізації безперервної освіти; як принцип навчання і виховання [6, с. 16].

У процесі реформування освіти, зміни пріоритетних напрямів стосуються в першу чергу закладів дошкільної освіти й початкової школи. Реалії сьогодення спонукають науковців і практичних працівників творчо переосмислювати зміст, завдання, структуру освітньої роботи з дітьми 6-7 року життя у взаємодії закладу дошкільної освіти і початкової школи. Забезпечення готовності дитини до наступних змін у її соціальній позиції має стати одним із провідних напрямів роботи педагогів. Даний віковий період є базовим етапом фізичного, психологічного й соціального становлення дитячої особистості, а тому пріоритетність здоров'язбережувальної діяльності у цьому віці є очевидною.

Вступ дитини до школи і все, що з цим пов'язане, здавна було предметом уваги педагогічної і громадської думки. Є. Тихеева вважала, що старший ступінь дитячого садка – вже на третину школа, а молодший ступінь школи – на одну третину дитячий садок [5].

Важливі дослідження В. Ликової стосовно наступності у виховній роботі закладу дошкільної освіти і школи як «цілісний процес, що забезпечує повноцінний особистісний розвиток дитини. Автор виокремлює підстави ефективного здійснення фізичного виховання молодших школярів, звертаючи увагу на наступності з дошкільним закладом:

- наявність певного рівня фізичної підготовленості, відповідно віку дитини, рівня сформованості фізичних властивостей;
- накопичення уявлень про значення фізичної культури;
- формування позитивно-ціннісного ставлення до занять фізичної культури і спорту;
- наявність у дитини основ самовиховання;
- участь дитини в різних видах діяльності, що сприяють її фізичному і

гармонійному розвитку [3, с. 61–62].

Проблему наступності змісту фізичного виховання дітей дошкільного й молодшого шкільного віку досліджував Я. Енці. Автор зробив висновок, що реалізація наступності у фізичному вихованні передбачає облік не тільки цілісності і послідовності змісту матеріалу, що вивчається, але і в застосуванні методів і засобів, відповідних особливостям психічного і фізичного розвитку дітей на кожному віковому етапі [7].

Сучасні науковці, вихователі закладів дошкільної освіти, інструктори з фізкультури, вчителі початкової школи, вихователі груп продовженого дня, керівники спортивних гуртків, які опікуються питаннями збереження і зміцнення здоров'я вихованців, мають консолідувати, об'єднати свої зусилля, забезпечити перспективність і наступність у реалізації завдань, педагогічно доцільному доборі змісту, форм, методів, засобів, технологій формування здорового способу життя; загартування організму дитини, оволодіння життєво необхідними руховими вміннями й навичками; підвищення рівня розвитку фізичних якостей; виховання моральних чеснот і вольових якостей дитини; оволодіння технікою спеціальних спортивних вправ [1].

На думку В. Галузяк, М. Сметанського, М. Фіцули, В. Шахова, принцип наступності відображає закономірність, згідно з якою виховання здійснюється через цінності, потреби, які вже сформовані у структурі особистості дитини.

З. Борисова, О. Киричук, Д. Ніколенко, Ф. Шелухін вважають проблему наступності у роботі дитячого садка і школи комплексною. Учені визначають анатомо-фізіологічний, психолого-педагогічний та педагогічно-організаційний аспекти [4, с. 13].

Таким чином, з метою забезпечення перспективності й наступності між дошкільним закладом і початковою школою в процесі формування основ ціннісного ставлення до власного здоров'я дитини педагогам необхідно: а) зміст навчального матеріалу добирати, структурувати й використовувати відповідно до вікових та індивідуальних можливостей дітей із різними рівнями фізичної і психічної підготовленості; б) методично грамотно забезпечити освітню, виховну, розвивальну й оздоровчу спрямованість занять; в)

послідовно, доступно й систематично ознайомлювати дітей із поняттями «здоров'я», «здоровий спосіб життя», «засоби зміцнення здоров'я», поглиблювати й розширювати їх зміст; г) формувати й удосконалювати вміння дітей дотримуватися здорового способу життя, зміцнювати здоров'я різними способами; д) ознайомлювати дітей з елементами самозахисту та загальноорозвиваючими й спеціальними вправами для розвитку наполегливості й фізичних якостей дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; е) формування рухових умінь і навичок в процесі проведення різних форм фізкультурно-оздоровчої роботи. Здоров'язбережувальна діяльність з дітьми 6-7 року життя сприяє усвідомленню вихованцями значення здоров'я та необхідності його систематичного зміцнення; вихованню ціннісних орієнтацій на фізичне і духовне вдосконалення особистості; формуванню у дітей потреб і мотивів до систематичних занять фізичними вправами; сприяє засвоєнню необхідних знань у галузі фізичної культури і спорту; вихованню потреби і умінь самостійно займатися фізичними вправами, усвідомлено застосовувати їх із метою тренування, відпочинку, підвищення працездатності, зміцнення здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмоєнко, Едуард Остряньска, Олена. (2013). Перспективність і наступність у реалізації змісту з основ здорового способу життя у старших дошкільників та молодших школярів (на прикладі програми «Хортинг для здоров'я, наполегливості, злагоди дитини»). Науковий часопис КНПУ ім. М. П. Драгоманова, 13 (40).
2. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), від 05.09.2017, № 2145-VIII).
3. Лыкова, В. Я. (1999). Педагогика здоровья. Смоленск: СГПУ.
4. Наступність у навчально-виховній роботі дитячого садка і школи (1985). З. Борисова. (Ред.). Київ: Радянська школа.
5. Тихеева, Е. И. (1927). Основы педагогической работы в детских учреждениях ЛИОММ. Доклад в совете института в 1927.

6. Харченко, А. (2002). Проблеми наступності та перспективності, шляхи їх вирішення. Підготовка дітей до школи. Наступність і перспективність: збірник. (с. 15–17). Хмельницький.

7. Энци, Я. Ф. (1992). Преимущество содержания физического воспитания детей дошкольного и младшего школьного возраста. (Дис. канд. пед. наук), Санкт-Петербург.

Батарейна І.О.

здобувач вищої освіти третього рівня, аспірант

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Б. Хмельницького

вихователь ДНЗ № 30 «Світлячок»

м. Мелітополь

ЗВ'ЯЗОК ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ

Питання морального виховання для України стає дуже актуальним, оскільки погіршився стан суспільства та потребує перезавантаження системи виховання для покращення ситуації. Дуже важливим є період дошкільного дитинства в опануванні норм і правил моральної поведінки. Дорослі прагнуть щонайшвидше і правильно виховати дитину, накладаючи вето (заборони), позбавляючи її при цьому права вибору, наказуючи: «Роби так, а не інакше». У такий спосіб вони формують у неї не гуманістичну позицію, а навпаки – егоїстичну і бездушну [9].

Елементарні моральні уявлення і почуття, найпростіші навички поведінки, що дитина набуває частіше як стихійний моральний досвід, мають стати, як зазначав Л. Виготський, із «натуральних» «культурними», тобто перерости у вищі психологічні функції і становити основу фундаменту для розвитку нових форм поведінки, правил і норм [4, с. 359].

Частіше батьків та педагогів починає хвилювати питання, що треба робити, щоб виховати моральну особистість, як навчити дітей дотримувати моральних норм, як пояснити їх значення, коли треба починати цей процес та ін. «У чому полягає мистецтво виховання дитини нашого часу без крику, запотиличників і покарань?» – це фактично питання культивування у дітей моральних суджень, розвитку саморегуляції поведінки відповідно до встановлених норм і правил, які мають стати внутрішніми орієнтирами, виникнення емпатійного ставлення до навколишнього, становлення моральної свідомості й самосвідомості, формування моральних почуттів та ін [1]. Одним із найважливіших завдань дошкільної освіти, як зазначено в Базовому компоненті, є «надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування у дітей уміння узгоджувати особисті інтереси з колективними» [2, с. 5]. Моральне виховання проходить в усіх освітніх лініях інваріантної складової: «Особистість дитини» – розвиток моральних почуттів і емоцій, самостановлення і самосвідомості, що сприяють формуванню адекватної особистісно-оцінної компетенції; «Дитина в соціумі» – забезпечення морального (доброзичливого) ставлення до дітей і дорослих, що створює умови успішної соціально-комунікативної компетенції; «Дитина в природному довкіллі» – формування ціннісного ставлення до природи (мораль екології), що сприяє розвитку природничо-екологічної компетенції; «Дитина в світі культури» – привчання до бережного поводження з предметним і художнім світом, що формує предметно-практичну і художньо-продуктивну компетенцію; «Гра дитини» – як провідний вид діяльності, під час якого «відпрацьовуються» уявлення про моральні норми, через ігровий персонаж передається ставлення, що фіксується діями і вчинками; «Мовлення дитини» – «мораль у словах», що сприяє формуванню комунікативної компетенції [5, 9].

Школа, в свою чергу, покликана створити соціокультурне середовище, що стимулює і забезпечує розвиток моральної свідомості, стійких моральних якостей, моральних потреб особистості, формування її активної життєвої

позиції. Моральне обличчя особистості – найважливіший показник її всебічного і гармонійного розвитку, який не втрачає своєї актуальності і в умовах демократизації суспільства, переходу до ринкових відносин. Моральне виховання – це цілеспрямований і організований процес формування моральних якостей особистості, рис характеру, навичок і звичок моральної поведінки, на основі засвоєння ідеалів, норм і принципів моралі, участі у практичній діяльності [7, с. 19].

Світогляд закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Тут вирішується, чи людина захоче і чи зможе навчатися впродовж життя. Найосвіченіша людина може стати найгіршим злочинцем, якщо не розуміє і не поділяє загальнолюдських цінностей. Нова українська школа формує ціннісні ставлення і судження, які слугують базою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії з суспільством. Вживаються поняття «освіта», «освітній процес» в їх сучасному розумінні, що охоплює навчання, виховання і розвиток. Виховний процес є невід'ємною складовою всього освітнього процесу і орієнтується на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до доквілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). Нова школа плекає українську ідентичність. Нова українська школа виховує не лише відповідальність за себе, а й за розвиток і добробут країни та всього людства [8]. «Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності» [6].

Виховання не повинно бути зведено лише до окремих «занять із моралі». Усе життя Нової української школи організовано за моделлю поваги до прав людини, демократії, підтримки добрих ідей. У формуванні виховного середовища повинен брати участь увесь колектив школи. У закладах створена атмосфера довіри, доброзичливості, взаємодопомоги і взаємної підтримки при виникненні труднощів у навчанні та повсякденному житті. Ключовим виховним елементом стає приклад учителя, який покликаний зацікавити дитину. Виховна діяльність школи має бути зорієнтована на забезпечення школяра усіма необхідними знаннями, уміннями, навичками суспільного досвіду й поведінки, притаманним молодій людині української держави [3].

Таким чином, для реалізації окреслених завдань, закладам дошкільної освіти та початкової школи потрібно працювати разом. Процес морального виховання є постійною та неперервною роботою. Його неможливо здійснювати самостійно від інших процесів та відокремити від загальної канви виховної взаємодії між дитиною і дорослим.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анисимов В.В., Грохольская О.Г., Никандров Н.Д. Общие основы педагогики. М., 2006. 86 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні : [затв. Рішенням колегії М-ва освіти України та Президії АПН України / розроб. О.А. Кононко, Л.Ю. Корміліціна]. Дошкільне виховання, 1999. № 1. С. 6-9.
3. Батарейна І.О. Моральне виховання учнів початкових класів в умовах Нової української школи. Науковий вісник Львотної академії. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць / Гол. ред. Т.С. Плачинда. Кропивницький: ЛА НАУ, 2019. Вип. 5. С. 54 - 58.
4. Выготский Л. С. Педагогическая психология. Л.С. Выготский ; ред. В.В. Давыдов. Москва : Педагогика-Пресс, 1996. 536 с.
5. Дошкільна педагогіка. Навчальний посібник. Поніманська Т. І. К. , 2006. 456 с.

6. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145. ст. 1-7. URL: <http://zakon.rada.gov/lavs/show/2145-19> (дата звернення: 05.01.2019).

7. Кондрашова, Л.В., Лаврентьєва, О.О., Зеленкова, Н.І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник. Л.В.Кондрашова, О.О.Лаврентьєва, Н.І.Зеленкова. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.

8. Концепція «Нова українська школа» Схвалено рішенням кол. МОН України від 27.10.2016. URL:<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення 05.01.2019).

9. Лохвицька Л. В. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку «Скарбниця моралі». Л.В. Лохвицька. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 128 с.

Завалій Н.А.

вихователь-методист

дошкільний навчальний заклад

ясла – садок компенсуючого типу № 9

м. Умань

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ МІЖ ШКОЛОЮ І ДОШКІЛЬНОЮ ОСВІТОЮ – УМОВА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ

Перехід дитини із закладу дошкільної освіти у школу є важливим етапом у її житті, який пов'язаний не лише зі зміною середовища її розвитку, а й із відповідними процесами самоусвідомлення, із зіткненням з новими проблемами, відкриттям у собі нових можливостей тощо. Одним дітям це додає піднесеного настрою, відчуття виходу на новий життєвий щабель, іншим вселяє ностальгію за звичним життям у дитячому садку, часто породжує стресові стани. Тому дуже важливо, щоб у закладі дошкільної освіти, в сім'ї допомогли дитині усвідомити, що заклад дошкільної освіти і

школа є ланками єдиної системи освіти і виховання, а все те, що чекає дитину у школі, є продовженням того, чим займалася, що опанувала вона раніше. Все це можливе за дотримання принципу наступності дошкільної та початкової освіти.

У відповідності з чинним законодавством та нормативно-правовими документами саме наступність є однією з обов'язкових умов здійснення неперервності здобуття освіти, яка певною мірою має забезпечити єдність, взаємозв'язок та узгодженість мети, змісту, методів, форм навчання й виховання з урахуванням вікових особливостей дітей на суміжних щаблях освіти.

Сучасні тенденції розвитку дошкільної і початкової ланок освіти мають багато спільного, зокрема передбачають орієнтацію на особливості дитини, створення сприятливих умов для формування у неї належної спрямованості, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує, конструктивних мотивів поведінки, нахилів, потреб характеру, пізнавальних, психічних процесів тощо.

У Базовому компоненті дошкільної освіти та Державному стандарті початкової загальної освіти визнається пріоритетність компетентнісного підходу до розв'язання основних завдань дошкільної та початкової ланок освіти. Ці документи покликані забезпечити поетапне становлення дитячої особистості, її фізичний, пізнавальний, соціальний, естетичний розвиток, набуття нею певного практичного досвіду, необхідного для використання у майбутньому житті.

Наступність утворює простір для реалізації в педагогічному процесі закладу дошкільної освіти і початкової школи єдиної, динамічної та перспективної системи виховання і навчання, що сприяє зближенню умов виховання і навчання старших дошкільників і молодших школярів. Завдяки цьому перехід до нових умов шкільного навчання здійснюється з найменшими для дітей психологічними труднощами. При цьому забезпечується природне

і комфортне їх входження в нові умови, що сприяє підвищенню ефективності виховання і навчання учнів з перших днів перебування в школі.

Початкова ланка, спираючись на досягнення дошкільного віку, має підхопити, зміцнити, розвинути набуте до школи й на цьому ґрунті сформувати новоутворення молодшого шкільного віку. Основними серед цих новоутворень є:

1) довільність психічних процесів – це здібність дитини свідомо регулювати пізнавальні процеси, стани, діяльність, поведінку. Поступово дитина навчається робити те, що треба, а не те, що їй хотілося б;

2) внутрішній план дій – планування і виконання будь-яких дій у внутрішньому плані (пошук найзручніших способів виконання завдань, зіставлення варіантів дій, планування їхнього порядку та засобів реалізації; контроль та самоконтроль розв'язання завдань, словесний звіт, самооцінка навчальної діяльності, здатність до планування і виконання дій подумки);

3) уміння організувати навчальну діяльність;

4) рефлексія – усвідомлення дитиною того, як її сприймають інші. Вміння «збоку» розглядати й оцінювати власні думки та дії, які є основою відображення рівня власної адекватності.

Разом з тим ми дійшли висновку, що головною умовою забезпечення наступності у вихованні і навчанні є спрямованість педагогічного процесу закладу дошкільної освіти і початкової школи на всебічний розвиток особистості дитини. З огляду на це необхідний зв'язок програм, методів і форм навчання в закладі дошкільної освіти та початковій школі. Елементи навчальної діяльності, що формуються в процесі навчання на заняттях та інших формах роботи у закладі дошкільної освіти, забезпечують успішність навчання в школі. А шкільне навчання має забезпечити взаємозв'язок, розширення, поглиблення й удосконалення отриманих у дитячому садку знань, умінь і навичок.

З метою координації та організації роботи щодо налагодження партнерської взаємодії між дошкільним навчальним закладом ясла – садок

компенсуючого типу № 9 та загальноосвітньою школою I – III ступенів № 1 імені О. Пушкіна підписана угода про співпрацю, у якій визначається мета співпраці, права і обов'язки дошкільного і загальноосвітнього навчального закладу, складений і затверджений щорічний план спільної роботи дошкільного та загальноосвітнього навчальних закладів, який складається з розділів: методична робота, робота з дітьми, співпраця з батьками; до якого внесені спільні заходи щодо організаційно - педагогічної роботи з проблеми готовності дітей до навчання в школі, проведення занять в дошкільному та шкільному підрозділах, консультації для педагогів та батьків з метою забезпечення наступності і перспективності освітнього процесу, соціокультурної адаптації дітей старшого дошкільного віку до умов навчання в початковій школі, їх всебічного гармонійного розвитку.

Пропоную до вашого розгляду **основні напрями методичної роботи по забезпеченню взаємодії, зокрема це:**

1) взаємовідвідування відкритих занять у закладі дошкільної освіти і уроків у початковій школі, зокрема уроків з математики та мови;

2) анкетування педагогів навчальних закладів з питань всебічного розвитку особистості дитини;

3) проведення Днів відкритих дверей в дошкільному та загальноосвітньому навчальних закладах для батьків дітей старшого дошкільного віку, вихователів дошкільних навчальних закладів та вчителів початкової школи;

4) участь у спільних педагогічних радах («Забезпечення наступності між ланками освіти», «Підвищення якості дошкільної та початкової освіти, забезпечення дієвості особистісно орієнтованої освітньої системи та реалізація принципів демократизації, гуманізації та індивідуалізації, інтегративності педагогічного процесу»), семінарах – практикумах («Як підготувати дитину до школи?», «Активне впровадження продуктивних технологій навчання та виховання»), круглих столах («Забезпечення наступності та взаємодії між дошкільною та початковою освітою», «Як працювати зараз, щоб у дітей не

зникало бажання вчитися»), консультаціях («Психологічна готовність дітей до школи», «Формування мотиваційної готовності дітей до школи», «Методи і форми освітньої роботи в старшій групі закладу дошкільної освіти та в першому класі школи »), тематичних виставках тощо.

5) взаємообмін накопиченим педагогічним досвідом між вихователями дітей старшого дошкільного віку та вчителями початкової школи з цікавих проблемних питань реалізації наступності;

6) самоосвіта педагогів дошкільного навчального закладу і початкової школи, підвищення фахової майстерності.

Робота з дітьми старшого дошкільного віку та учнями початкових класів включає:

– проведення екскурсій у загальноосвітній навчальний заклад (ознайомлення з територією школи, класом, бібліотекою);

– відвідування дітьми старшого дошкільного віку святкової лінійки 1 вересня, присвяченої Дню знань, свята «Прощання з Букварем» та інших заходів у загальноосвітньому навчальному закладі;

– організацію спільних виставок дитячих робіт, вернісажів, конкурсів тощо у дошкільному та загальноосвітньому навчальному закладі, зокрема таких, «Світ очима дітей», «Дари землі - годувальниці», «З Шевченком в серці» та ін.;

– відвідування театралізованих вистав (««Ріпка» на сучасний лад», «Пан Коцький»), музеїв у дошкільному і загальноосвітньому навчальному закладі, спільні екскурсії до краєзнавчого музею, до центрального парку міста;

– спільну участь школярів і дошкільників у проєктній діяльності, спортивних розвагах («Козацькі забави», «Ми – веселі всі малята, любим бігати, стрибати»), заходах, присвячених Олімпійському тижню спорту тощо.

Робота з батьками передбачає:

– зустрічі вчителів початкової школи з батьками вихованців старших дошкільних груп на батьківських зборах, зокрема таких: «Завдання закладу

дошкільної освіти, школи та сім'ї у підготовці дітей до школи», «В школу до 6 років. За і проти» ;

- проведення засідань батьківського лекторію («Що таке готовність дитини до школи?»);
- анкетування батьків майбутніх першокласників з питань підготовки дітей до школи («Чи готова ваша сім'я до вступу дитини в перший клас?»);
- організацію роботи «педагогічної вітальні» для батьків вихованців старшого дошкільного віку з питань підготовки дітей до школи;
- організацію Днів відкритих дверей для батьків у загальноосвітньому навчальному закладі.

Педагоги нашого дошкільного навчального закладу та початкової школи впевнені, що наступність у роботі ДНЗ та початкової ланки створює умови для успішної підготовки дітей до школи; реалізації в педагогічному процесі єдиної, динамічної та перспективної системи виховання і навчання, яка забезпечує формування особистості; зменшення психологічних труднощів при переході до нових умов навчання; природного входження дітей в нові умови, що сприяє підвищенню ефективності навчання з перших днів перебування в школі.

Попри це, успішність забезпечення взаємодії визначається цілою низкою чинників, що створюються педагогічно грамотно організованим розвивальним, навчально - виховним середовищем, яке відповідає психологічним і фізіологічним особливостям та фізичним можливостям дітей. Робота з організації наступності має проводитись педагогічними колективами спільно і системно. Тільки зацікавленість обох сторін і батьківської громадськості вирішить проблеми наступності дошкільної і початкової освіти, зробить перехід з дошкільного навчального закладу до початкової школи безболісним і успішним для дитини.

Носкіна Н.О.

викладач художньої праці

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А.С.Макаренка

м. Кременчук

НАСТУПНІСТЬ МІЖ ЛАНКАМИ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ

Актуальність ідеї наступності навчання в тому, що вона є оптимальною для сучасного етапу розвитку національної школи, адже на даному етапі осучаснення змісту, освітніх засобів, зростання обсягу і джерел інформації особливо гостро постає проблема пошуку точок дотику між дошкільною і початковою освітою для підвищення результативності навчання. Концепція Нової української школи, Закон України «Про освіту», Державний стандарт початкової освіти вимагають поліпшення якості освітнього процесу на засадах наступності, що допомагає успішному розв'язанню завдань безперервної освіти в Україні на перших її етапах: у дошкільному навчальному закладі та початковій школі.

Аналіз проблеми наступності змісту навчальних дисциплін засвідчує, що цікавість з боку вчителів-практиків (Н.Бібік, В.Льченко, С.Якименко та ін.) до цієї проблеми з роками зростає. Для забезпечення наступності у роботі цих ланок освіти, потрібно було починати з реформ в дошкільній а потім працювати над змістом надбудови в початковій школі [1, с.14].

Для реалізації єдиної лінії загального розвитку дитини на суміжних етапах освіти треба усунути суперечність між запитами школи і програмними можливостями ЗДО. Базовий компонент дошкільної освіти вимагають поліпшення якості освітнього процесу на засадах компетентнісного підходу, який включає і художньо – продуктивну компетентність.

Дитяча художньо – продуктивна компетентність може успішно розвиватися тільки за умови цілеспрямованого керівництва з боку педагога, який знає, чому і як учити дітей, має необхідну підготовку в цій області, сам володіє відповідними навиками і уміннями. Аналіз літератури показав, що розвиток художньо-продуктивної компетентності дошкільника у старшому дошкільному віці можливий засобом інноваційних технологій.

Одним із засобів залучення дітей до розвитку художньо-продуктивної компетентності та активізації творчого потенціалу особистості є оригамі – японське мистецтво складання з паперу, що сприяє формуванню стійкого інтересу до художньої праці як до діяльності, яка забезпечує розвиток творчості, фантазії, уяви. Оригамі – це незвичайне і оригінальне мистецтво паперової пластики, «мистецтво цілого листа».

Провідними мотивами цього виду діяльності для дошкільників є прагнення до творчої самореалізації, бажання створити нове, оригінальне. Разом з тим, фігурки оригамі мають яскраво виражене, утилітарне значення: це іграшки, подарунки близьким, побутові речі, макети геометричних фігур, які створюються дітьми для того, щоб користуватися ними на заняттях, в ігровій діяльності, повсякденному житті.

У відповідності із освітньою програмою для дітей від двох до семи років «Дитина» вже в середній групі дітей «Вчити користуватися ножицями. Вирізати по прямій, косій та округлій формах...»[1, с.132]; у старшій групі – «Продовжувати навчати правильно користуватися ножицями використовувати раціональні прийоми симетричного вирізання з паперу, складеного навпіл» [1, с.187]. У старшій групі ставиться завдання щодо самостійного вивчення властивостей паперу, врахування їх під час виготовлення іграшок. У роботі з папером діти вчать передавати характерні особливості форми, розміру, пропорцій виробів, співвідношення їх частин, створюють власні вироби з урахуванням умов їхнього використання, перетворюють їх, спираючись на свою уяву та фантазію, виготовляють об'ємні іграшки шляхом складання, вироби у техніці оригамі.

У відповідності із завданнями чинної програми для учнів 1 класу передбачено використання техніки оригамі, але недостатньо часу можна приділити техніці оригамі на уроках, тому таку роботу краще організувати як гурткову.

Ми бачимо, що є наступність між ланками дошкільної і початкової освіти під час організації роботи з художньої праці у напрямку роботи за технікою оригамі, адже і в закладі дошкільної освіти і у 1 класі діти вправляються у складанні паперу рівно («куток до кутика»), різанні ножицями по прямій (відрізати вузькі смужки).

Ми вважаємо, що роботу треба розпочати із створення розвивального середовища, яке викликало б інтерес до оригамі. Діти люблять розглядати красиве і слухати розповіді про нього. Роботи виготовлені способом оригамі розставили так в групі та класі, щоб дошкільники та учні самі могли брати та ставити на місце. Тематику виробів обирали сучасну, цікаву дітям.

Працюючи з учнями за технікою оригамі, ми виробили наступні правила, яких потрібно дотримуватись, щоб виріб був красивим, відповідав естетичним вимогам.

Головні правила. Перед тим як почати робити виріб за допомогою техніки оригамі з паперу, потрібно усвідомити для себе кілька правил, які важливі незалежно від того, що створюється в даний момент:

- Листи паперу повинні бути обов'язково з рівними кутами.
- Папір потрібно вибирати тонку, щоб вона згиналася легко.
- Зайві рухи, складки на папері, повороти і розвороти приводять до того, що в результаті не виходить потрібна фігурка.
- Всі кути важливо складати рівно («куток до кутика»).
- Різати ножицями по прямій (відрізати вузькі смужки).

Щоб закріпити навички створення однієї фігурки, потрібно скласти її вдруге.

При проведенні перших занять слід попередити можливі помилки, звернути особливу увагу на помилки: нерівність сторін, не паралельність

сторін і ліній перегинів, нерівності кутів при їх поділі навпіл. Подібні помилки не дозволять виконати складні вироби, де багато різноманітних перегинів з кількома шарами паперу. Безумовно, багато хто з похибок пояснюються недостатньо розвинутою моторикою і координацією руху дітей.

При виконанні оригамі будується своєрідний алгоритм діяльності, при якій дитина, навіть без допомоги дорослого, фіксує увагу на кожному етапі роботи, прагнучи усвідомити всю використовувану знакову систему.

Наступність повинна простежуватись у професійному керуванні процесом переходу від однієї діяльності (гри) в ЗДО до іншої (навчання) в початковій школі. Як у закладі дошкільної освіти, так і у 1 класі педагоги використовують ігрові прийоми та форми навчання, що сприяє формуванню у дітей пізнавального інтересу шляхом викликання зацікавленості.

Отже, щоб забезпечити реальну наступність у роботі дошкільного закладу та школи важливо забезпечити наступність між Державними стандартами дошкільної і початкової освіти, поетапне набуття дитиною певного практичного досвіду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової освіти затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688 [Електронний ресурс]:
Режим доступу:
[://top.gov.ua/cep/epi/%00%9E%01%81%00%B2%01%96%01%](http://top.gov.ua/cep/epi/%00%9E%01%81%00%B2%01%96%01%)
2. ДИТИНА: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. Кер. Проекту В.О. Огневюк; Мін. Осв. і науки України, Київ, ун – т ім. Б. Грінченка. К. : Київ ун – т ім. Б. Грінченка, 2016. 304 с.
3. Інтерактивні технології на уроках трудового навчання : методично-практичний посібник / упоряд. В. Г. Чемшит. Полтава : ПОШПО, 2007. 120 с.
4. Кірик М. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів середньої освіти : навч. метод. посіб Львів : Світ, 2019. 136с.

СЕКЦІЯ 3. ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Олійник І.О.

*старший викладач кафедри
педагогіки і психології початкової освіти
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА – ШЛЯХ І ЗАСІБ ГУМАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Сучасний світ переживає докорінну зміну підходів як до освіти, так і до соціокультурної політики в цілому. Для ХХІ століття характерним є розуміння, що тільки самореалізація кожної особистості виступає основною метою будь-якого соціального розвитку.

Людина - істота соціальна. Від того, як в соціумі сприймається людина з обмеженими можливостями, як вона вписується в суспільство, яке місце в ньому займає, залежить духовний стан і здоров'я самого суспільства.

Гуманізація особистості і суспільства - невід'ємна частина освіти. У світлі сучасних реалій одним з аспектів гуманного суспільства є його здатність до толерантності, до розуміння та прийняття «іншого» - за можливостями, за здібностями, за зовнішнім виглядом тощо.

Інклюзивна освіта - це один із результатів розвитку ідей гуманізму: права будь-якої людини на свободу, щастя, розвиток і прояв здібностей.

Гуманізм - життєва позиція, яка стверджує, що всі люди мають право у вільній формі визначати зміст і форму свого життя [1]. Гуманізм стверджує, що вищою цінністю є цінність життя людини, її право на самовизначення і вільне волевиявлення.

Толерантність - терпимість до іншого роду поглядів, традицій, звичок. Толерантність необхідна по відношенню до особливостей різних народів, націй і релігій. Толерантність пов'язана з гуманізмом, який визначає вищою цінністю життя людини.

Інклюзивна освіта - найбільш передова система навчання дітей з обмеженими можливостями здоров'я, заснована на спільному навчанні здорових дітей і дітей-інвалідів [2].

Інклюзивна освіта розуміється не тільки в рамках навчання дітей-інвалідів, а й в більш широкому сенсі - навчанні і прийнятті не тільки дітей з особливими потребами, а й з іншими потребами в цілому - іншим віросповіданням, світоглядом і ін. Вона базується на гуманізмі, розвитку інтелекту та творчих здібностей, балансі інтелектуальних, етнічних, емоційних і фізіологічних компонентів особистості.

Інклюзивна освіта є принципово новою системою, де учні та педагоги працюють над спільною метою - доступною та якісною освітою для всіх без винятку дітей [2].

Інклюзія визнана більш розвиненою, гуманною і ефективною системою освіти не тільки дітей з особливими освітніми потребами, а й здорових дітей. Інклюзія дає право на освіту кожній людині незалежно від відповідності або невідповідності критеріям освітньої системи. Освітній заклад виконує не тільки освітні функції, але є основною сферою життєдіяльності дитини. Через повагу і прийняття індивідуальності кожного з вихованців відбувається формування особистості, яка має свою власну освітню траєкторію. Діти в освітньому закладі знаходяться в колективі, вчать взаємодіяти один з одним, вибудовувати взаємини, спільно з педагогом творчо вирішувати освітні проблеми. Інклюзивна освіта розширює особистісні можливості всіх дітей, допомагає виробити такі якості, як гуманність, толерантність, готовність до допомоги.

Базові цінності, на які спирається інклюзивна освіта:

- Кожна дитина - особистість.
- Вчитися можуть всі - нездібних дітей немає.

- Кожна дитина має унікальні особливості, інтереси, здібності та навчальні потреби.

- Заборона на дискримінацію в будь-якій формі.

- Право кожної людини на участь в житті суспільства: - інклюзивна освіта забезпечує можливість спілкування і залучення людей з інвалідністю в соціум на рівних умовах.

- Інклюзивна освіта сприяє тому, щоб потенційні учасники товариства стали цим суспільством, незалежно від обмежених фізичних можливостей або особливостей розвитку.

- Терпимість один до одного: - готовність жити разом у світі один з одним.

- Прийняття людей з усіма їх недоліками.

- Виховання в дусі толерантності, що розуміється як «гармонія в різноманітті» [4].

Інклюзивна освіта підпорядковується специфічним принципам:

1. Цінність людини залежить не тільки від її здібностей і досягнень.
Кожна людина унікальна!

2. Кожна людина здатна відчувати і думати!

3. Кожна людина має право на спілкування і на те, щоб бути почутою.

4. Справжня освіта може здійснюватися тільки в контексті реальних взаємин: все люди потребують один одного, всі люди потребують підтримки і дружби ровесників і наставників.

5. Для всіх учнів досягнення прогресу швидше може бути в тому, що вони можуть робити, ніж в тому, чого не можуть.

6. Різноманітність підсилює всі сторони життя людини [3].

Проблема інклюзивної освіти є не тільки педагогічною, а й соціальною проблемою. Включення дітей з обмеженими можливостями здоров'я в освітній простір масової школи в значній мірі сприяє їх реабілітації та соціалізації, реалізує їх право на повноцінне життя й освіту. У той же час, консолідація зусиль щодо підтримки цих дітей є також своєрідним тестом на духовну зрілість

суспільства і готовність продемонструвати, що декларовані принципи гуманізації та демократизації освіти на ділі працюють.

ЛІТЕРАТУРА

1. Философский энциклопедический словарь / Под ред. А.Б. Васильева. 2-е изд. М.: Инфра-М, 2011. 576с.
2. Инклюзивное образование. Центр сопровождения семьи ИНКЛЮЗИЯ. URL: http://inclusion.tomsk.ru/about_inclusion/
3. Арефьева, Г.В., Крыжановская, Е.Ю. Инклюзивное образование как неотъемлемая часть процесса гуманизации современного общества / Проблемы и перспективы развития инклюзивного образования. ООО «Научно-технический центр», Самара 19-21 октября 2016г. С. 252-258.
4. Инклюзивное образование как современная модель образования - Инклюзивное образование: методология, практика, технологии. Портал психологических изданий PsyJournals.ru. URL: – http://psyjournals.ru/inclusive_edu/issue/43977_full.shtml

Останко Л.О.

*старший викладач кафедри педагогіки
та психології дошкільної освіти та
гуманітарних дисциплін
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

Дика І.П.

*здобувач вищої освіти освітнього
ступеня «Бакалавр» спеціальність 012
Дошкільна освіта
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЯКІ МАЮТЬ РОЗЛАДИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ

Проблема особливостей роботи з дітьми, які мають розлади аутичного спектру на сьогоднішній день хвилює багатьох педагогів та психологів. Інтерес обумовлений тим, що сам діагноз «аутизм» з'явився не так давно, адже раніше його класифікували як розумова відсталість, або рання шизофренія.

В останнє десятиріччя в Україні цю проблему досліджували Я.Т.Багрій, Т.Д.Ілляшенко, С.Ю.Конопляста, І.А.Марценківський, К.О.Островська, О.І.Романчук, Г.Г.Смоляр, В.В.Тарасун, Г.М.Хворова, А.П.Чуприков, Д.І.Шульженко та ін.

Аутизм (розлад аутичного спектру (РАС) – це стан, що виникає внаслідок порушення розвитку центральної нервової системи дитини і характеризується вродженим та всестороннім дефіцитом соціальної взаємодії та спілкування.

За оцінками ВООЗ, 1 дитина із 160 має будь-який із розладів аутичного спектру. Американська асоціація Autism Speaks відзначає 1 випадок аутизму на 88 дітей. Загалом у світі таких осіб нараховується 2 мільйони 400 тисяч[1].

В Україні з 2008 по 2013 рік за даними МОЗ України захворюваність на розлади зі спектру аутизму зросла в 3,8 разів з 2,4 до 9,1 на 100 000 дитячого населення [1].

Нажаль, на сьогоднішній день йдеться про неможливість вилікувати аутизм, хоча є численні корекційні програми та терапії які можуть скоригувати і адаптувати людину до соціального життя . Саме корекційно-педагогічна робота з аутичними дітьми набуває на сучасному етапі розвитку корекційної педагогіки надзвичайної актуальності.

Основними ознаками аутизму при всіх його клінічних варіантах є:

- недостатня або повна відсутність потреби в контактах з оточуючими;
- активне прагнення самотності;
- відгородженість від зовнішнього світу;
- слабке емоційне реагування стосовно близьких людей;
- слабка здатність (або нездатність) диференціювати живі і неживі об'єкти;
- недостатня або надчутлива реакція на зорові та слухові подразники;
- страх всього нового ;
- одноманітна поведінка зі стереотипними, примітивними рухами;
- різноманітні мовленнєві порушення – від мутизму (повної втрати мовлення) до підвищеного вербалізму, що виявляється у вибіркового ставленні до певних слів та виразів (дитина постійно вимовляє слова або склади, що сподобалися їй).
- характерна зорова поведінка, яка проявляється в тому, що дитина не переносить погляду в очі, має «бігаючий» погляд або погляд повз;
- різноманітні інтелектуальні порушення;

- наявність рудиментарних способів обстеження предметів: обнюхування, облизування, покусування і т.і.;

- незвичайність поведінки, до якої дитину призводить постійний сенсорний дискомфорт, який вона намагається компенсувати[2].

Для ефективного корегування розвитку дітей з аутизмом, на думку провідних спеціалістів, потрібні нестандартні установи, у яких можна було б поєднувати педагогічний, лікувальний, терапевтичний та інші напрямки корекційної допомоги.

На сьогоднішній день психолого-педагогічна корекція аутизму не має узгодженості й однозначності щодо методик та технологій, які б ефективно допомагали подолати порушення аутичного спектру.

Важливі правила роботи з дітьми, які мають розлади аутичного спектру:

1. Сталість – безперервність навчання, яке насамперед залежить від дорослих (педагогів і батьків аутичних дітей), від їх відповідальності, наполегливості, волі та бажання допомогти дитині;
2. Послідовність – побудова від простого до складного в усьому: від команд-прохань, спрямованих на виконання невеликих цілеспрямованих рухів, до інструкцій на складні дії;
3. Поступовість, що вимагає терпіння й розуміння того, що в розвитку дитини є періоди прогресу та регресу. Для того, щоб чітко знати, що дитина в навчанні йде вперед, треба ці успіхи обов'язково записувати;
4. Порядок як певні закономірності щодо організаційних складників занять: часу, місця, позначення символами-маркерами початку/кінця заняття тощо;
5. Покроковість. Дитині треба сказати, показати та доступно пояснити що вона конкретно має зробити; показати, як це зробити; виконати разом з дитиною ту дію, якої її навчають, стільки разів, скільки потрібно саме цій дитині.
6. Заохочення, якими можуть бути словесна похвала, обійми, посмішка, погладження по спинці, ласощі, улюблені види занять. При цьому дитина має відчувати щирі почуття педагога;

7. Доступність - пояснення мають бути простими, повторюваними кілька разів, з тією самою послідовністю, з тими самими виразами;
8. Один з найважливіших складників організації — це візуальний розклад, що містить необхідну для дитини інформацію: які завдання вона буде виконувати на занятті або які заняття будуть проводитися і в якій послідовності;
9. Місце для занять повинно бути організоване таким чином, щоб нічого не відволікало дитину. Доцільно, щоб під час заняття дитина була розвернута обличчям до стіни, бажано щоб на ній нічого не було.. На столі повинно лежати тільки те, що знадобиться для виконання одного завдання. Весь інший матеріал повинен бути недосяжним для поля зору дитини.
10. На кожному занятті слід «працювати над увагою» дитини, тобто розвивати здатність до довільного зосередження і все більш тривалого утримання уваги на спільній з дорослим діяльності [3].

ЛІТЕРАТУРА

1. Багрій Я. Т. Ранній дитячий аутизм / Я. Т. Багрій. // Галицький лікарський вісник. 2003. №4. С. 120–124.
2. Островська К. Особливості абілітації дітей з аутизмом та їх родин / К. Островська, М. Химко, Ю. Кудрявцева. Львів: Тріада плюс, 2007. 44 с.
3. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму / Т. В. Скрипник. Київ: Фенікс, 2010. 320 с.

Коробко Ю. В.

*асистент кафедри педагогіки та психології
дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін*

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

Івко О.В.

здобувач вищої освіти

освітній ступінь «Бакалавр»

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

ВПЛИВ ЛОГОПЕДИЧНОГО МАСАЖУ НА ЗАПУСК МОВЛЕННЯ ДИТИНИ – ЛОГОПАТА

Протягом останніх років збільшилась значна кількість дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення, які потребують допомоги логопеда. Серед них виділяється велика кількість вад звуковимови, причиною яких виступають мовно-рухові розлади різного ступеня тяжкості. З метою запуску мовлення дітей – логопатів та для подолання дефектів мовлення варто використовувати логопедичний масаж м'язів обличчя та язика.

Логопедичний масаж – це активний метод механічного впливу, який змінює стан м'язів, нервів, кровоносних судин і тканин периферійного мовно-рухового апарату. Масаж – один із найефективніших та найдавніших методів корекції порушення мовлення у дітей – логопатів. Про необхідність логопедичного масажу в корекційній роботі описано в працях О.Ф.Архіпової, Б.О.Ейдінової, Є.М.Мастюкової, О.В.Правдіної, А.К.Семенович.

В логопедичній роботі масаж використовується при корекції різних мовленнєвих порушень: дислалії, дизартрії, ринолалії, афазії, заїканні, алалії

та при різних порушеннях голосу. В основному логопедичний масаж використовується в роботі у всіх випадках, коли у дитини порушений тонус м'язів. Зазвичай, масаж використовують на підготовчому етапі, дуже часто він є необхідною умовою ефективності корекційної роботи. Доцільно проводити логопедичний масаж разом із пасивною, пасивно-активною та активною артикуляційною гімнастикою.

Логопедичний масаж може робити – логопед, дефектолог, або спеціально навчений медичний працівник.

Виділяють такі основні види логопедичного масажу:

- *класичний ручний масаж;*
- *точковий масаж (стимулюються активні зони, пов'язані з мовними центрами в головному мозку);*
- *апаратний масаж (проводиться за допомогою різних вібраційних та вакуумних приладів);*
- *зондовий масаж (проводиться за допомогою логопедичних масажних зондів).*

При класичному логопедичному ручному масажі використовують такі прийоми: погладження (поверхнєве, глибоке обхватувальне та граблеподібне), розтирання, розминання, вібрацію та щільне натискування.

Великої популярності, серед видів логопедичного масажу, набрав - зондовий масаж. Завдяки цьому виду масажу можна цілеспрямовано впливати на м'язи артикуляційних органів, активізуючи їх та відновлюючи їхню моторну діяльність. Саме для цього виду масажу були розроблені спеціальні зонди Новікової С.В., кожен зонд використовується та впливає по різному на визначені зони масажу.

Мабуть, найменш популярним є апаратний логопедичний масаж, поскільки не кожен логопед чи дефектолог можуть собі придбати такий девайс в вигляді логопедичного апаратного масажеру, через його високу вартість. Доречі, це також дуже ефективний вид масажу, що допоможе дитині швидше позбавитися дефектів мовлення.

Для більшої ефективності масажу залучають різні нетрадиційні методи, такі як: кріотерапія (метод лікування з використанням льоду), ароматерапія (метод терапії із застосуванням ефірних олій), рефлексотерапія (масаж активних точок, розташованих на пальцях рук, вušних раковинах, на стопах нiг, на обличчi), кiнезотерапія (метод лікування рухом). Всi вони надають масажу ще бiльшiй ефективностi, задля отримання найкращого результату корекцiйної роботи.

Особливо важливо при логопедичному масажi знати анатомiю, механiзм порушення, реактивнiсть органiзму та функцiональний стан того, кого масажують. Потрiбно вмити правильно пiдбрати той чи iнший вид масажування, й саме тому логопед повинен тiсно спiвпрацювати iз дитиною - логопатом, задля ефективностi самого масажу.

Отже, iз впевненiстю можна сказати, що масаж – ефективний метод при корекцiйній роботi з дiтьми, якi мають порушення м'язового тонуусу, а вiд цього i рiзні мовленнєвi дефекти. Але ефективностi можна досягнути лише з урахуванням усiх особливостей дитини, що проходить корекцiйну роботу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Поваляева М. А. Справочник логопеда / Мария Афанасьевна Поваляева. Ростов-на Дону: Феникс, 2001. 448 с.
2. Степашко М.В. Масаж i лiкувальна фiзична культура в медицині: пiдруч / М.В. Степашко, Л.В. Сухостат. – Київ: ВСВ «Медицина», 2010. 352 с.
3. Рiбцун Ю. В. Професiйний довiдник учителя-логопеда дошкiльного навчального закладу / Юлія Валентинiвна Рiбцун. Харкiв: Видавнича група „Основа”, 2013. 239 с.

Мацько В.В.

*асистент кафедри педагогіки та психології
дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

Берун К.О.

*здобувач вищої освіти
освітнього ступеня «Бакалавр»
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А.С. Макаренка
м. Кременчук*

МУЗИКОТЕРАПІЯ ЯК ОДИН З ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У РОБОТІ З ДІТЬМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Одне із найважливіших місць під час психічної та корекційної допомоги дітям із вадами розвитку має саме музикотерапія. З освітньої точки зору даний метод можливо використовувати під час роботи з такими особливими дітьми, щоб приводити у стан готовності усі вади здоров'я, котрі пов'язані з інтелектом, здоров'ям, рухами, мовленням, і звичайно з усіма іншими функціональними можливостями організму.

Таке поняття, як «музикотерапія», або «лікування за допомогою музики» прийшло до нас, та має своє походження від грецької та латинської мови.[1] Дана терапія, в перекладі має таке значення: «зцілення музикою». Але також, у літературі сучасного та наукового характеру міститься дуже багато формулювань даного терміну, а саме:

- спонукальний спосіб психологічної терапії;
- під час лікування хворих системно використовується музика;
- метод для профілактичних та реабілітаційних процедур, щоб

підвищити рівень розвитку;

- спосіб покращення педагогічної та творчо-виховної роботи;
- одна із найновітніших психотехнік, котра дає можливість на достатньо-ефективному рівні перебувати у повній гармонії з навколишнім середовищем та у соціумі.

Таким чином, музична терапія знаходиться під повним контролем використання музики, для збереження та підтримання гармонійного особистого світу всередині кожного з нас. Дана методика покращує та зберігає здоров'я, підвищує рівень фізичного, емоційного, інтелектуального, психічного, соціального, естетичного і духовного стану. Для того, щоб активізувати емоційні процеси, подолати суспільно-комунікативні порушення норм поведінки, врегулювати психологічні та фізіологічні напруги, формувати здатність до внутрішніх переживань, задоволень, тому саме музикотерапія є одним із способів корекції, лікування і покращення стану дитини з психофізичними порушеннями.

Музикотерапія направлена на здійснення своєрідної мети – корегування психологічних та фізичних вад дітей, а саме корегування їхнього психоемоційного стану. Треба створити таке середовище, де б діти могли вчитися опановувати основні рухи згідно зі звучанням музичних творів, в цей же час у дітей будуть розвиватися слухові відчуття, і звісно виховуватися культура поведінки. Дана терапія має незрівнянно великий позитивний вплив на вегетативну нервову систему дітей, стимулює мислительні процеси і стабілізує комунікативні взаємини з дорослими і дітьми [3].

Музикотерапія направлена на розкриття та впровадження наступних цілей:

- вчити дітей усвідомлювати музичні твори використовуючи емоції;
- виховувати інтерес до практично-музичних дій;
- формувати елементарні знання та уявлення про мистецтво

музики, ознайомлювати дітей з ним та давати знання про його роль у житті кожного з нас;

- корегувати недоліки комунікативної, а також емоційної та волюв'ї сфер цілеспрямованим систематичним постановленням сприймання музики;

- розвивати мовленнєві можливості, а також різноманітні функції мовлення;

- вчити дітей з повагою ставитися до музики, вчитися відчувати її та насолоджуватися нею;

- формувати музичні та сенсорні здібності;

- виховувати у дітей основні моральні а також комунікативні якості, як індивіда, а саме закладати основи національної свідомості [1].

Ця терапія допомагає під час роботи музичним керівникам, лікарю-терапевту, психологу, асистенту. Вона викликає рушійну силу та направляє подальший розвиток дітей із індивідуальними.

В даній терапії є невеликий за обсягом зміст, котрий вміщує в собі корекційно-розвивальні програми та методичні рекомендації. Також одним із головних факторів являється те, що слухати музику можна не тільки під час занять, а також і тоді, коли проводяться заняття (навчальна діяльність) та ігри (ігрова діяльність), а також під час зазивання дітей до відпочинку. Слід вмикати дітям музичні твори не гучно, а лише щоб було чути, спочатку від п'яти до п'ятнадцяти хвилин використовуючи лише одну або дві пісні, повторювати їх кожного дня.

Отже, коли діти почнуть впізнавати та розуміти знайому їм мелодію, то слід вмикати нові та нові, щоб розвивати увагу та мислення дітей [2].

Зараз буде представлено види корекційно-розвивальної роботи під час музикотерапії:

- чуттєве відчуття музичних творів;

- відчуття морального спокою під час фізичних рухів разом з музикою;

- ігри з іграшками;
- музичні та ігрові вправи для дітей;
- вокалотерапія;
- малювання під час слухання музики;
- казкотерапія;
- відтворення різноманітних композицій за допомогою шумових а також музикальних приладів і ритміка;
- вправи з використанням дихання та гімнастики разом із музикою [3].

Усі види корекційної та розвивальної роботи враховують особистісні вимоги та потреби дитини. Досить складно підбирати музику для дітей з особливими потребами, і тому ми вирішили зупинитися на класичних та фольклорних творах, котрі беруться за основу для формування музичної культури індивіда [2].

Переглянувши музичну спадщину видатних творців, ми вирішили зупинитися на таких творцях, як С. Азбелев, О. Росовецький, а також найвідоміших українських діячів, таких як М. Леонтович, М. Стельмахович, Леся Українка, твори яких слугують засобом духовного впливу на індивід, а також як національно-патріотичне виховання. За допомогою цих творів діти мають змогу розвивати мислення, уяву, створювати різні сюжетні лінії, а також надається перевага словесно-рухливим іграм із музичним супроводом, для фізичного та психолого-педагогічного розвитку дитини. Насичені особливостями національно-патріотичного колориту, вони без дорікань мають цілювальну силу [3].

Оскільки глибина мистецтва незліченна, так як почуття та емоції, то під час прослуховування музики у людини з'являється душевний стан спокою, а це, найголовніший фактор щоб досягти повного зцілення.

Музика повинна:

- стимулювати дитину до релаксації,
- носити заспокійливий характер,

- стимулювати гарний настрій,
- викликати у дітей позитивні емоції,
- розвивати феєричні уявлення та фантазії,
- активізувати творчі та інтелектуальні здібності,
- підвищити фізичну та мовленнєву активність,
- закладати основи національної свідомості [3].

Найголовнішим завданням музикотерапії є – отримання дитиною як можна більше позитивних емоцій, тому що музика викликає ті почуття, котрі складають внутрішнє бажання індивіда для глибокого та постійного спілкування з нею.

Ці заняття можуть слугувати рушійною силою для загального розвитку дітей. Адже через музику кожен з нас пізнає світ по своєму, когось вона заспокоює, комусь надає позитивних емоцій, а комусь навпаки, музикотерапія, потрібна для заспокоєння душевного стану. Тому протипоказань щодо проведення даної терапії немає, але музичний терапевт повинен під час добору лікування дитини врахувати індивідуальні особливості кожного.

Заняття слід проводити у приміщеннях з комфортними умовами, де кожен буде почувати себе як вдома, щоб було затишно та спокійно, а також має бути відповідне обладнання, від якого буде йти лише позитивний ефект.

Отже, надзвичайно важливу роль відіграє музикотерапія, як метод корекційного лікування дітей з особливими потребами в інклюзивних середовищах, котра проводиться у різних формах та видах, і виконує велику кількість функцій щодо лікування. Під час освітньо - виховного процесу ця терапія повинна займати важливе місце у вихованні та розвитку таких дітей. Тому що започаткування нетрадиційних, творчих способів, котрі не стосуються медицини, що впливають на активізацію внутрішніх ресурсів організму індивіда із психічними та фізичними вадами, створює набагато більшу кількість можливостей для її розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алвин Дж. Музична терапія для дітей з аутизмом : навчальний посібник. Київ : Теревинф, 2004. 208 с.
2. Матейова З. Музыкалотерапия при заикании : учебник. КИЕВ : КУВ, 1984. 364 с.
3. Петрушин В. И. Музыкальная психотерапия: Теория и практика : учебное пособие для студентов высших учебных заведений. Москва: Гуманит. издат. центр владос, 2000. 176 с.

Дорошенко Т. М.

асистент кафедри педагогіки

та психології дошкільної освіти

та гуманітарних дисциплін

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

Вінницька Н.В.

здобувач вищої освіти

освітній ступінь «Бакалавр»

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

ОБДАРОВАНИСТЬ ДІТЕЙ ТА ПОРАДИ ЩОДО ЇХ ВИХОВАННЯ

Розвиток творчих здібностей особистості – це сталий гуманістичний принцип. Ще стародавні греки вважали, що творча особистість здатна самовіддано служити своєму народу і державі. Кожна держава зацікавлена у

вихованні такого могутнього інтелектуального потенціалу, як обдаровані, талановиті діти.

З цією метою в Україні за участю Президії АН України, МОН України й ряду інших міністерств та відомств, створена комплексна програма пошуку, навчання і виховання обдарованих дітей і молоді “Творча обдарованість”.

Мета програми – створення оптимальної соціально та економічно обґрунтованої мережі установ, закладів для обдарованих дітей, підготовка навчальних планів, підручників, науково-методичної продукції, підготовка кадрів до роботи з обдарованими дітьми [1].

Обдарована дитина – це дитина, яка вирізняється яскравими, іноді видатними досягненнями (або має внутрішні передумови для таких досягнень) у тій чи іншій сфері діяльності.

Обдарованість – це системна якість психіки, що розвивається протягом усього життя і визначає можливість досягнення людиною більш високих результатів в одному чи кількох видах діяльності.

Обдарованість – це високий рівень здібностей людини, що дозволяє їй досягти особливих успіхів у певній галузі діяльності. Розрізняють загальну і спеціальну обдарованість. Загальна розумова обдарованість виявляється в оволодінні всіма видами діяльності, для успішного здійснення яких необхідні певні розумові якості. Спеціальна обдарованість пов’язана з певними видами діяльності, в яких вона найбільше розвивається.

У сучасному світі актуальним є всебічний розвиток людини як індивідуальної особистості та найвищої цінності суспільства на основі виявлених у неї здібностей, талантів та обдарованості.

Саме подальший розвиток здібностей дітей та виявлення обдарованості є однією з умов для максимального розкриття та розвитку потенціалу особистості. Оскільки психічні можливості дитини надзвичайно пластичні на різних етапах вікового розвитку, існує багато форм і видів обдарованості.

Обдарованість розрізняють:

- соціальну – лідерську;

- художню – образотворчу, музичну, сценічну;
- психомоторну – спортивні здібності;
- інтелектуальну – здатність аналізувати, зіставляти факти, мислити;
- академічну – здатність до навчання взагалі, стають відмінними спеціалістами;
- творчу – шаблонне мислення та нестандартне бачення світу.

Обдарованість не завжди можна відрізнити від навченості [2].

У 1972 році Комітет з освіти США опублікував визначення, що Обдарованими й талановитими можна вважати дітей, які часто перескакують через послідовні етапи розвитку, які за оцінкою досвідчених фахівців, завдяки високим здібностям демонструють високі досягнення».

Про обдарованість дитини слід судити в єдності категорій «хочу» і «можу».

Інструментальний аспект характеризується такими ознаками:

1. Наявність специфічної стратегії діяльності.
2. Сформованість індивідуального стилю діяльності («робити все по-своєму»).
3. Здатність бачити у складному просте, а в простому – складне.
4. Особливий підхід до навчання.

Мотиваційний аспект поведінки обдарованої дитини:

1. Підвищена чутливість до певних сторін предметної діяльності, або до певних форм власної активності.
2. Яскраво виражений інтерес до певного заняття чи сфери діяльності.
3. Перевага суперечливої, невизначеної інформації, відторгнення готових відповідей.
4. Висока пізнавальна потреба
5. Підвищена самокритичність до результатів діяльності [2].

Обдарованість завжди розвивається на основі діяльності, що є улюбленою для дитини.

Поради батькам щодо виховання обдарованих дітей:

1. Будьте терпимими до ідей вашої дитини, поважайте допитливість, реагуйте на запитання.
2. Залишайте дитину на самоті та дозволяйте займатися своїми улюбленими справами.
3. Співчуйте у випадку невдачі та підтримуйте її здібності до творчості
4. Не стримуйте розкриття потенційних можливостей психіки.
5. Уникайте однобокості в навчанні та вихованні.
6. Допмагайте в задоволенні основних людських потреб (кохання, почуття безпеки, повага до себе та оточуючих)
7. Не позбавляйте малечу ігор, казок, забав, створюйте необхідні умови для виходу дитячої енергії, емоційності, рухливості.
8. Будьте прикладом. Дитина свідомо переймає вашу манеру говорити, ходити, виконувати певні дії, відповідати за доручену справу.
9. Ніколи не карайте дитину приниженням.
10. Пробуджуйте уяву та фантазію дитини.
11. Привчайте дитину самостійно мислити [3].

Розвиваючи творчі здібності дитини батьки виконують суспільний запит щодо формування особистості здатної самостійно приймати сміливі рішення, самостійно мислити, творчо і відповідально ставитись до праці. Саме такі творчі особистості мають високий рівень національної самосвідомості. А допоможуть їм стати такими їх перші педагоги-батьки.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://www.pl.kpi.ua/>
2. <http://www.bdut.org.ua/psycholoh/storinka-psycholoha/>
3. <http://gymnasia.osvita-konotop.gov.ua/poradi-batkam-shhodo-vihovannya-obdarovano%D1%97-ditini-v-sim%D1%97.htm>

Кузнєцова О.В.

*Викладач дошкільних дисциплін та логопедії
Бериславського фахового
педагогічного коледжу імені В.Ф.Беньковського
Херсонського державного університету*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ КОРЕКЦІЇ ПРИ ВИПРАВЛЕННІ МОВЛЕННЄВИХ ВАД У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ

Формування мовленнєвої компетентності – одне із пріоритетних завдань всебічного гармонійного розвитку дитини у закладі дошкільної освіти, зокрема у спеціальному компенсуючому типу для дітей із порушеннями мовлення.

За останні десять років кількість дітей, які мають мовленнєві порушення, збільшилася на 15-20% і має тенденцію до подальшого зростання [3, с.4].

Мовлення як вища психічна функція зазвичай порушується не лише сама по собі, а вкупі з іншими функціями. Часто порушення мовлення супроводжують недорозвиток або затримку психічного розвитку, особливості сенсорної та моторної сфери, несформованість емоційно-вольового регулювання.

Інноваційні форми роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями були опрацьовані такими авторами як М.А. Поваляєва, М.І. Чистякова, Е.А. Пожиленко, Т.Д. Зінкевіч- Євстигнєєва, Т.М. Грабенко та інші [2, с.2].

Викладаючи предмети з додаткової кваліфікації для майбутніх вихователів логопедичних груп, намагаємось донести до студентів, що успіх корекційно-розвиткової роботи з дітьми-логопатами визначається, точною, продуманою системою, суть якої полягає в інтеграції логопедії у освітню діяльність з використанням інноваційних адаптованих прийомів і засобів, які б запобігали втомі дітей, підтримували у дітей з різною мовленнєвою патологією пізнавальну активність.

Під час педагогічної практики, яка проходила частково дистанційно, під керівництвом логопеда та методиста практики, майбутні вихователі логопедичних груп ефективно застосовували такі інноваційні методи корекції при виправленні логопатій:

- інформаційно-комунікаційні;
- дистанційні освітні технології;
- інноваційні психокорекційні технології;
- нетрадиційні для дефектології технології;
- здоров'язберігаючі технології;
- змішані технології.

При використанні *інформаційно-комунікаційних методів* застосовувались спеціальні програми для корекції мовленнєвих вад та проводились відео-комплекси артикуляційних вправ.

Дистанційні освітні технології використовувались при організації роботи з батьками та дітьми – Skype, ZOOM, Viber та ін.

Доцільними у корекційно-розвитковій роботі з дітьми-логопатами були такі інноваційні психокорекційні технології як арт-терапія, сміхотерапія, казкотерапія, вокалотерапія, психосоматична гімнастика.

Нетрадиційні для дефектології технології – ароматерапія, хромотерапія, літотерапія, бібліотерапія – були досить ефективними методами психокорекції логопатій під час дистанційної роботи з дітьми, але з обов'язковим залученням до цієї роботи батьків.

Практика показала ефективність таких здоров'язберігаючих технологій, як імунна гімнастика, дихальні гімнастики.

Досить широко використовувались змішані технології – традиційні логопедичні технології з використанням нововведень.

Одним із таких нововведень є кінезіологія.

Кінезіологія – (від грець. кінезіс – «рух», логос – «наука») це наука про розвиток розумових здібностей і фізичного здоров'я через певні рухові вправи [1, с.2].

Якщо раніше для корекції та розв'язання проблем розвитку було достатньо тренінгу фізичної моторики, то сьогодні обставини ускладнились і вимагають удосконалення методів роботи [1, с.4].

Метод кінезіології сприяє формуванню здібностей, пам'яті, мовлення, мислення, моторики, уваги дошкільнят, полегшує процес читання та письма.

Значну частину кори великих півкуль мозку людини займають клітини, пов'язані з діяльністю рук. Рухи пальців призводять до збудження мовних центрів головного мозку й посилення узгодженої діяльності мовних зон. Тобто, удосконалення розумових та інтелектуальних процесів слід розпочинати з розвитку рухів тіла і пальців [2, с.3].

З цією метою студентами проводились спеціальні кінезіологічні вправи, які також можливо досить ефективно проводити і дистанційно. Це розтяжки, окорухові вправи, біоенергопластика, фоноритміка.

Розтяжки – нормалізують гіпертонус (неконтрольоване надмірне м'язове напруження) і гіпотонус (неконтрольовану м'язову млявість).

Окорухові вправи дозволяють розширити поле зору, поліпшити сприймання. Однонаправлені й різнонаправлені рухи очей та язика розвивають міжпівкульну взаємодію та підвищують енергетизацію організму.

Кінезіологічні заняття дають, як негайний, так і кумулятивний (такий, що накопичується) ефект для підвищення розумової працездатності й оптимізації інтелектуальних процесів. Практика показала, що результативність заняття залежить від систематичної та клопіткої роботи.

У корекційній роботі з дітьми-логопатами особливу роль відіграє формування у них кінестетичних відчуттів органів артикуляції, що дозволяють відчутти контрастність положення язика, щелеп, губ, спрямованість видиху. Їх чіткість обумовлена дотиковими відчуттями, що особливо важливо на початкових етапах постановки звуків, коли ще не сформована слухова диференціація [1, с.2].

Тому при виконанні артикуляційних вправ майбутні вихователі під керівництвом логопеда застосовували біоенергопластику, яка ефективно

прискорює виправлення дефектних звуків у дітей зі зниженими і порушеними кінестетичними відчуттями, оскільки, працюючи, долоня багаторазово посилює імпульси, що йдуть до кори головного мозку від язика.

Не менш дієвим інноваційним нововведенням, яке можна використати під час очних та дистанційних занять є фоноритміка. Вона допомагає у формуванні та корекції звуковимови у дітей з вадами мовлення. При цьому методі рухи поєднуються з вимовою або проспівуванням звуків, складів, слів, словосполучень, фраз та коротких текстів.

Головною вимогою до кваліфікованого використання спеціальних кінезіологічних комплексів є точне виконання рухів і прийомів. Застосування вправ можливе як на звичайному занятті, так і на спеціальних заняттях з кінезіології [2, с.4].

Як бачимо, інноваційних методів корекції досить немало, але ефект їх застосування залежить від професійної компетенції педагога, вміння використовувати нові можливості, включати нетрадиційні технології в систему освітньої роботи з кожною дитиною, створюючи велику мотивацію і психологічний комфорт, а також надаючи дитині з порушеннями психомовленнєвого розвитку свободу вибору форм і засобів діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Забродська О.П. Кінезіологічні вправи в корекції психомовного й моторного розвитку старших дошкільників // Логопед 2015. №7. С.2-5.
2. Келембет С.О. Наука кінезіологія – гімнастика для мозку // Логопед – 2015. №3. С.2-6.
3. Рібцун Ю.В. Корекційна робота в розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення [Текст] : програмно-методичний комплекс / Ю. В. Рібцун. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 272 с.

СЕКЦІЯ 4. ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Яценко Т. В.

кандидат психологічних наук, завідувач кафедри

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

Корнєєва Д. С.

здобувач вищої освіти

освітній ступінь «Бакалавр»

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Інфекційні захворювання, такі як COVID-19, суттєво впливають на умови, в яких ростуть і розвиваються діти. Розлука з членами родини, розрив дружніх відносин, порушення режиму дня мають негативні наслідки для добробуту, розвитку та захисту дітей.

Діти по-різному реагують на тривожні події - хтось жартує і радіє вільним дням, хтось хвилюється через погані новини. Одні діти стають надмірно збудливими, енергійними, інші – мовчазними, замкнутими та похмурими. Проте, всі діти потребують турботи і підтримки з боку дорослих.

У нашому високотехнологічному та динамічному світі немає можливості, та, мабуть, і сенсу, приховувати від дитини те, що відбувається навколо. Діти все одно почують про це по телевізору, радіо, від інших дорослих або дітей.

Краще близьким, авторитетним для малюка людям допомогти їм знизити рівень стресу та тривоги, зменшити занепокоєння, задовольнити їх цікавість та підвищити обізнаність.

Якщо дорослі слухають або дивляться новини про коронавірус у присутності дитини, малюк намагатиметься сам пояснити собі побачене та почуте. Дорослим важливо запевнити його у тому, що він у безпеці. Світ дитини дошкільника поки що маленький, і найбільше вона хвилюється про своїх батьків, братів, сестер і, можливо, домашніх улюбленців. Тому дорослим бажано захистити дитину від негативної інформації, дистанціювати її від тривожних подій. Краще приділити час спілкуванню з малюком, спільній творчості та іграм.

Інформація про коронавірус, що надається дитині, повинна відповідати віку дитини, її характеру. Розмовляти потрібно спокійно і підбадьорливо.

Можна пояснити, що в світі дуже багато вірусів і іноді люди під їх впливом хворіють. Коронавірус схожий на застуду чи грип на які всі хворіли і одужували. Дітям потрібно сказати, що про коронавірус багато говорять, так як він швидко поширюється по всьому світу, є абсолютно новим і проти цього вірусу ще не винайдено ліків або вакцини. Слід уникати спекуляцій, теорій змови і зайвих деталей в розмові з дитиною, так як вони можуть її заплутати і налякати.

Прислухайтесь до почуттів дитини, встановіть з нею довірливі стосунки, розмовляйте, запитуйте про те, що її турбує та непокоїть.

Батькам необхідно пояснити дітям, що потрібно ретельно мити руки, дотримуватися особистої гігієни та правил поведінки у громадських місцях.

Маленькі діти проявляють допитливість, тягнуться до всього, що трапляється на очі, намагаються все помацати руками і спробувати на смак. Крім того, вони люблять ділитися їжею і напоями і приймати такі частування від інших. А коли справа доходить до миття рук, мало хто з дітей робить це правильно і ретельно.

Золоте правило говорить: якщо дитину турбують певні питання, то вона готова почути правдиву відповідь.

Дитина може запитати, що таке коронавірус. Опис коронавіруса можна пояснити простими словами: це мікроб, який при потраплянні в організм людини може викликати погане самопочуття. Можна додати, що у деяких людей з'являється висока температура і кашель, деякі просто відчують себе трохи втомленими, а у деяких з'являється сильний кашель, через який їм стає важко дихати.

Якщо дитина запитує, чим загрожує коронавірус, можна відзначити, що людей, які легко переносять хворобу значно більше, ніж тих, хто потрапляє до лікарні, а лікарі проводять величезну роботу, щоб хворі люди одужали якнайшвидше.

Дитина отримує підтримку, коли розмова фокусується на певних правилах, які вона сама може створити для себе і своєї сім'ї. Наприклад, можна обговорити, як і коли мити руки. Обов'язково покажіть свій приклад дотримування правил гігієни. Справа не тільки у тому, щоб заспокоїти дітей, важливо також щоб вони розуміли, що від них теж багато залежить.

Психологи радять говорити малюкам так: «Є речі, які можуть допомогти тобі та нам залишатися здоровими. І ось що ти можеш зробити. Ти можеш, наприклад, не забувати мити руки». Стратегія, коли дорослі одночасно і заспокоюють дитину і розповідають, як вона може захистити себе і свою родину є найдієвішою.

Дорослим важливо зберігати зовнішній спокій. Дитяча тривога часто пов'язана з батьківськими переживаннями. Коли батьки багато говорять про коронавірус, постійно піднімаючи тему і перевіряючи новини, дитина теж стає тривожною. Оскільки дорослі здатні контролювати свої почуття краще, ніж діти, роль батьків полягає в тому, щоб стежити за своїми емоціями і поведінкою і створювати таку домашню атмосферу, в якій всі члени сім'ї можуть відпочити від своїх переживань.

Хоча батьки й не можуть бути впевненими, що їх діти не захворіють, однак, краще дивитися на речі з оптимізмом, ніж хвилюватися і хвилювати – можливо, зовсім даремно – дитину.

ЛІТЕРАТУРА

1. UNICEF. Інформаційний центр при коронавірусній хвороби (COVID-19).
URL: <https://www.unicef.org/coronavirus/covid-19> (дата звернення: 15.09.2020)
2. WHO. Пандемія коронавірусної хвороби (COVID-19).
URL: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> (дата звернення: 16.09.2020)

Яценко Т. В.

*кандидат психологічних наук, завідувач кафедри
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка*

м. Кременчук

Телятник А. С.

*здобувач вищої освіти
освітній ступінь «Бакалавр»
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка*

м. Кременчук

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Проблема коронавірусної пандемії (Covid-19) вплинула на весь світ, сколихнула життя дітей та їхніх батьків. Діти психологічно найбільше страждають через карантин, адже їх життя змінилося, зменшилося спілкування з однолітками, з'явився страх перед майбутнім.

У нашому дослідженні ми розглянемо питання впливу коронавірусної пандемії на малюків.

У соціологічному центрі Forsa було проведено дослідження, результати якого показали, що 76% дітей сумують за друзями, 59% нудьгують, 38% радіють, що більше часу проводять з родиною, 13% почуваються самотньо, 7% відчувають страх [1]. Отже, вчені з'ясували, що карантин негативно вплинув на поведінку сучасних дітей.

У Британії опублікували результати опитування, у якому понад 5 500 батьків поскаржилися на відсутність доступу до традиційних дитячих спеціалістів, а також до установ, які виховують дітей під час карантину.

Уся турбота в цьому питанні лягла на батьків, а самі діти ще й були змушені постійно перебувати вдома, втративши контакти з своїми однолітками. Деякі батьки скаржаться, що діти почали поводитися більш агресивно, або частіше плакати.

Дослідники вважають, що вплив пандемії на малюків може бути серйозним і мати тривалі наслідки. 34% опитаних вважають, що за період ізоляції стосунки їхніх дітей з батьками погіршились. 47% повідомили, що їхні малюки стали більш нав'язливими, 26% послалися на більшу кількість дитячого плачу.

Психолог А. Мельник рекомендує пояснювати дітям через гру про коронавірусну пандемію та те, як під час неї поводитися [2]. Діти в ігровій формі сприймають реальний світ, тож необхідно в ігровій формі проводити виховний, просвітницький процес, пояснювати як правильно мити руки, що потрібно берегти себе від оточуючих і самому використовувати маску чи респіратор, не наближатися до інших людей. Все це проводити у формі гри, це сформує у дітей навичку, яка збереже їхнє психічне здоров'я.

Проведені спостереження показали, що діти і самі знаходять та придумують собі ігри, адже дитина відображає у своїй ігровій діяльності те, що бачить навколо. Наприклад, дитина вийшла на прогулянку, побачила насіння лопуха і подумала про те, що подібне вона вже десь бачила. Звичайно

бачила, по телевізору або в інтернеті і це нагадало їй вірус Covid-19. Діти починають вигадувати собі гру: кидатися насінням лопуха, на кого потрапить – той захворів. Загалом під час пандемії діти багато круглих пупирчастих предметів почали асоціювати з вірусами Covid-19

Розглянемо позитивну та негативну сторони впливу на психологію дітей. Вплив ізоляції на дітей відрізняється залежно від їхнього віку. Найменші можуть позитивно сприймати перебування родини вдома протягом всього дня. Але, в той же час, за словами професорки Р. Гурвітч з Університету Дюка, маленькі діти все одно відчують тривожні настрої своїх рідних, що позначається на якості їхнього сну та контролі своїх же фізичних потреб [3].

Під час пандемії COVID-19 повсякденне життя змінюється для багатьох людей і часто це відбуватиметься дуже швидко. Діти можуть важко справлятися зі значними змінами рутини (наприклад, із закриттям садочків на карантин, необхідністю тримати дистанцію між людьми, самоізоляцією вдома), це може негативно вплинути на їх відчуття структурованості, передбачуваності життя та безпеки. Діти, навіть зовсім маленькі, вміють дуже гарно спостерігати за людьми та навколишнім середовищем і вони помічають та реагують на стрес, який проявляють їхні батьки, ровесники. Вони можуть задавати прямі запитання про те, що відбувається або що буде в майбутньому, і можуть поводитися по-різному через сильні прояви почуттів (страх, тривога, сум, гнів) щодо пандемії та суміжних тем. Діти також можуть хвилюватися щодо своєї безпеки та безпеки своїх рідних, забезпечення базових потреб таких як їжа, житло, одяг.

Невід'ємною частиною нашого життя стало носіння маски. Не існує вимоги, щоб діти в дитячому садочку були у масках, проте в громадському транспорті чи магазині батьків можуть попросити надіти маску дитині. Тож, дітей треба заохочувати носити маску, допомогати звикнути до того, що половина обличчя закрита.

Яскравий принт масок може допомогти в цьому. Можна самостійно пошити маску та обрати принт разом з дитиною або ж намалювати на масці

те, що захоче сама дитина. Надіти маску перед дзеркалом та обговорити, для чого це треба, помилуватися власною поробкою. Також можна намалювати маску улюбленому персонажу дитини з книги чи мультфільму.

За відсутності достатньої інформації, діти покладаються на свою уяву. Рішення дорослих приховувати інформацію зазвичай шкодить дитині, краще повідомити про ситуацію у такий спосіб, який буде зрозумілим для дитини певного віку. Дорослі повинні бути відкритими для дітей, щоб вони могли задавати питання і отримувати відповіді, а також обговорювати свої переживання. Дорослі, наприклад, можуть надати дітям доступ до книг, веб-сайтів та інших активностей щодо COVID-19, що презентують інформацію, адаптовану для дитячого сприйняття. Крім того, важливо обмежити вплив на дитину інформації із соціальних мереж, засобів масової інформації, оскільки така інформація не відповідає віку дитини і може негативно вплинути на неї та викликати викривлене сприймання дійсності. Постійний доступ до новин та соціальних мереж з висвітленням інформації про пандемію, а також постійні розмови про загрози загальній безпеці можуть спричинити непотрібний стрес та занепокоєння у дітей.

Отже, пандемія - це не лише медична, а й соціальна та психологічна проблема, яку потрібно вчасно вивчати та вирішувати, особливо коли йдеться про роботу з дітьми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Соціологічний центр Forsa на замовлення Save the children (статистика)

UPL:<https://www.dw.com/uk/%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%83%D1%81-%D1%8F%D0%BA-%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%8F%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D1%96%D0%BA%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BF%D0%B0%D1%94-%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7->

%D0%BB%D0%BE%D0%BA%D0%B4%D0%B0%D1%83%D0%BD/a-53294541 (дата звернення 15.09.2020)

2. Літвицька Л., Через гру пояснювати дітям про коронавірус UPL: <https://suspilne.media/22599-cerez-gru-rozpovidati-ditam-pro-koronavirus-kaze-psiholog-z-lucka-antonij-melnik/> (дата звернення 15.09. 2020)

3. Голіч В., Діти легко переносять Covid-19 фізично, проте він впливає на психічне здоров'я. UPL:http://tvoemisto.tv/news/dity_legshe_perenosyat_covid19_fizychno_prote_vin_maie_suttievyy_vplyv_na_ihnie_psyhichne_zdorovyua_111768.html (дата звернення 15.09.2020)

Яценко Т. В.

кандидат психологічних наук, завідувач кафедри

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

Дика І. П.

здобувач вищої освіти

освітній ступінь «Бакалавр»

Кременчуцький педагогічний коледж

імені А. С. Макаренка

м. Кременчук

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ В СІМ'Ї У ПЕРІОД КАРАНТИНУ

На даний момент, під час карантину лікарі рекомендують залишатися вдома та якомога менше контактувати з оточуючими. Але для дітей це може стати величезною проблемою, адже не буде можливості пограти з

однолітками. І тому на допомогу приходять батьки, саме вони мають забезпечити організацію ігрової діяльності дитини під час карантину.

Психологи вважають, що під час карантину необхідно дотримуватися звичайного розпорядка дня дитини. Адже саме розпорядок дня дасть дитині почуття безпеки. Також можна візуалізувати розпорядок дня за допомогою малюнків, фотографій або наліпок.

У XXI ст. майже жодна дитина не може обійтися без телефону, планшету або комп'ютеру. Не варто забороняти дитині користуватися електронними пристроями на карантині, але час їх використання повинен бути обмеженим. Адже зараз існує дуже багато ігор, додатків та мультфільмів, які будуть цікавими та повчальними для дітей.

Карантин – дуже гарний час щоб дістати всі настільні ігри, на які не вистачало часу раніше. Існує безліч різноманітних настільних ігор для будь-якого віку. Вони чудово підходять для проведення веселих сімейних вечорів.

Коли вся родина вдома, у будинку дуже швидко з'являється безлад. Це чудовий привід залучати дитину до прибирання. Варто давати дитині посильну роботу та ставитися до її виконання не дуже прискіпливо.

Якщо дитина полюбить танцювати – це чудовий привід влаштувати вечірку. Для цього необхідно лише знайти музику в інтернеті. Також, для більш веселої атмосфери, можна власноруч зробити з декорації та аксесуарів.

Весело та з користю можна провести час, готуючи страви разом з дитиною. В інтернеті можна знайти безліч простих рецептів та реалізувати їх у себе на кухні. Дитина з великим задоволенням з'їсть те, що вона приготувала власноруч.

Якщо у вас не було такої чудової традиції як – казка перед сном, карантин є чудовим часом щоб її ввести. Можна купити нові книжки, або завантажити їх в інтернеті. Дитині буде дуже цікаво обирати казку. Яку їй будуть читати перед сном.

Один – два рази на тиждень можна влаштовувати вечір кіно/мультфільмів. Виберіть те, що буде цікавим всім членом вашої родини. Візьміть какао, теплі пледи, смаколики та насолоджуйтеся переглядом.

Різноманітні поробки – це гарна можливість для дитини, щоб проявити свої творчі здібності. Матеріали для поробок можна зібрати на вулиці або використати те, що є вдома. Якщо вашій дитині більше подобається малювання, на YouTube існує безліч відео « Як намалювати ..». Вмикайте відео, та вчіться малювати разом з дитиною.

Дуже цікаво, пізнавально та корисно буде посадити та виростити з дитиною рослину. Можна запропонувати дитині обрати рослину, яка не потребує спеціального догляду та посадили її. Дитина з радістю буде піклуватися про свою рослину та спостерігати за її ростом.

Якщо дитині треба вивільнити свою енергію, для цього чудово підійдуть рухливі ігри. Існує багато рухливих ігор які можна організувати у приміщенні. Але не надто сильно галасуйте, бо ваші сусіди не будуть цьому дуже раді.

І звичайно не забувайте просто грати у ті ігри, які пропонує дитина. Прислухайтесь до її бажань та організуйте дозвілля так, щоб цікаво було всім.

Чуйкіна Л.А.

*викладач дошкільних дисциплін
Комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
Педагогічний фаховий коледж
м. Запоріжжя*

ФОРМУВАННЯ ІКТ - КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ДОШКІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Становлення та формування національної системи освіти зумовлює потребу підготовки педагога нового покоління у всіх навчально-виховних системах, зокрема і у системі дошкільної освіти. Майбутнім фахівцям дошкільної освіти необхідно опанувати такі компетенції, які б дозволили впливати на рівень розвитку пізнавальної активності дітей, що стає можливим завдяки озброєнню їх цілою низкою інформаційно-комунікаційних засобів. Допмагають у цьому унікальні можливості інформаційно – комунікаційних технологій, реалізація яких створює передумови для покращення процесу формування інформаційної компетентності дітей дошкільного віку та підготовки їх до навчання у новій українській школі. Одним з критеріїв якості дошкільної освіти в Україні є рівень використання комп'ютерних технологій у закладах дошкільної освіти.

ІКТ-компетентність вихователя характеризує мотивоване бажання, готовність і здатність ефективно використовувати можливості інформаційних і комунікативних технологій в умовах педагогічного процесу в навчанні, вихованні та розвитку дітей старшого дошкільного віку в умовах їх раннього включення в інформаційно-комунікативне освітнє середовище [2 с.118].

Формування інформаційно-комунікативної компетентності є актуальною проблемою підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти як необхідної умови його професійної стабільності, орієнтації в цифрових інструментах, якісної організації навчально-виховного процесу.

Впровадження дистанційного навчання вимагає від здобувачів освіти досконалого опанування нових форм отримання інформації за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.

Комп'ютерні та телекомунікаційні технології забезпечують інтерактивну взаємодію зі здобувачами освіти та формують їх медіакомпетентність у спеціальних професійних компетенціях.

*Досвід шляхів реалізації формування професійних компетенцій
майбутнього вихователя засобами дошкільних дисциплін
в умовах дистанційної освіти*

Спеціальні профкомпетенції	Шляхи реалізації формування педагогічних і ІКТ профкомпетецій	Сервіси, що використовувались
Проектувальна, гностична	<ul style="list-style-type: none"> -розробка алгоритму виконання теоретичних завдань до тем лекцій (текст лекцій адаптовано для «кліпового» сприйняття), -розробка та відео-участь у семінарських заняттях: - телеміст „Дошкільне виховання за кордоном”; -квест-завдання „Екологічна стежина”; -публічний захист курсових робіт. 	Zoom та Google Meet
Комунікативна	-завдання з педагогічної практики: демонстрація коротких відео-	TikTok, InShot Edpuzzle

	фрагментів занять та ігор для занять з дітьми; -відеозапис онлайн–консультації для батьків; -створення хмарних тегів термінології з навчальної дисципліни; -проведення семестрових іспитів з навчальних дисциплін;	Голосові аудіо, відеозаписи WordArt Zoom та Google Meet
<i>Дидактична</i>	- створення та виконання інтелектуальних карт до творів В.Сухомлинського; -зразки вихователя для занять з образотворчої діяльності, технологічні таблиці етапів зображення; -лекції з методики зображувальної діяльності з використанням матеріалів персонального сайту викладача та каналу Ю-Туб;	Гугл –презентації Персональний сайт викладача « Пензлик» https://penzlikzp.jimdo.free.com
ІКТ компетентність	віртуальні екскурсії до музеїв; екскурсії в природу з методики ознайомлення з природою;	Сайти віртуальних екскурсій до музеїв
	-завдання із QR-кодами з методики фізичного виховання, педагогіки; -діагностика знань з використанням тестів; -участь у вікторинах «Народні майстри ДПМ»;	Гугл - форми Quizizz

Для індивідуальних консультацій, коментарів, рекомендацій, інструкцій, інструктажів, перевірки і рецензування тестових завдань, конспектів лекцій, розробок занять з педагогічної практики, творчих робіт та здійснення оперативного зв'язку викладачів зі здобувачами освіти використовується електронна пошта, сайт ДО Педагогічного фахового коледжу <https://pk.khnnra.edu.ua> на базі платформи Moodle, корпоративний ресурс G Suite for Education з відповідними додатками (Class Room, Google Drive, Gmail та інші), месенджери в соціальних мережах: Facebook, Instagram. Для здійснення оперативної взаємодії викладача зі здобувачами освіти в кожній академічній групі призначаються модератори.

Отже, за умов впровадження систем дистанційного навчання підвищується рівень ІКТ – компетентності майбутнього вихователя.

З нашої точки зору, актуальним буде використання змішаного і дистанційного навчання для вироблення практичних навичок щодо застосування педагогічних та інформаційних технологій з формування професійних компетентностей майбутнього вихователя. Необхідна реальна дійсність активної комунікативної взаємодії з дітьми, безпосереднє спілкування з викладачем для корекції знань і вмій та педагогіка співробітництва в траєкторії побудови професійного зростання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біленька Г.В. Формування професійної компетенції майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в умовах університетської освіти. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім Миколи Гоголя. Серія : Психолого-педагогічні науки.* 2012 №4. С 114-119 URL: <http://nbuv.gov.ua> Дата звернення: 06.10 2020

2. Проблеми підготовки сучасного вчителя: *збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 2013.*

Випуск 8. Частина 2. С. 193-2020 URL: <https://nauka.udpu.edu.ua/wp-content/uploads> Дата звернення : 05.10.2020

3. Сайт «Калинове слово» URL:

<https://kalynoveslovo.wixsite.com/kalynoveslovo/> Дата звернення:04.10.2020.

Іванова Н. А.

асистент кафедри ППДО та ГД

Кременчуцький педагогічний

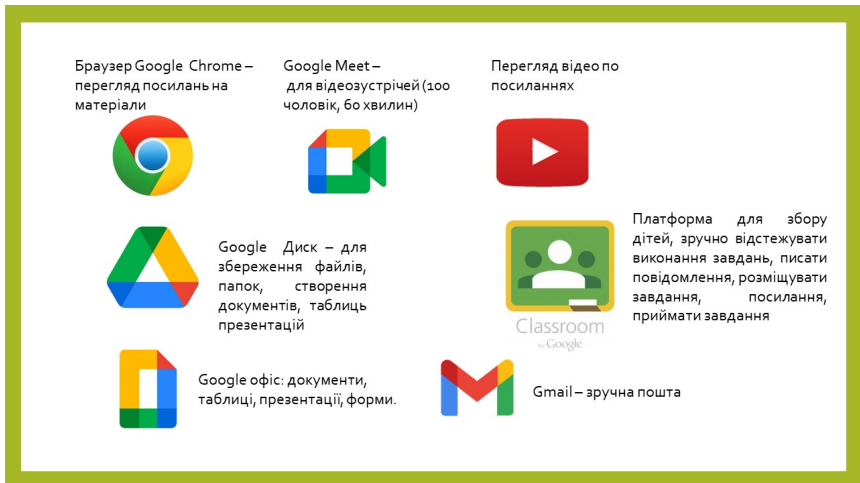
коледж

імені А.С. Макаренка

м. Кременчук

СЕРВІСИ GOOGLE ДЛЯ НАВЧАННЯ

ЧОМУ GOOGLE СЕРВІСИ?

- Технічна простота створення (Google Classroom, Google Sites) і синхронізація всіх інструментів Google
- Можливість зберігання матеріалів на Google Disc

- Оперативний зворотний зв'язок і ефективне адміністрування (Blogger, GoogleCalendar)
- Збереження результатів виконання завдань і тестів (learning analytics)
- Навчальна інформація в мультимедійної інформації (Google підтримує будь-який формат: відео, текст, графіка, фото і тд)
- Створення тестових завдань (Google Classroom + Google Forms)
- Створення групових завдань, проблемно орієнтованих (Google Docs, Google Presentation)
- Можливість постійного оновлення навчальних матеріалів

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ НА GOOGLE CLASSROOM ТА ІНШИХ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLEСЕРВІСИ G SUITE FOR EDUCATION

G Suite for Education - це пакет хмарних сервісів Google, розрахований на використання учнями і викладачами. Базовий набір, який серед іншого включає Gmail, Календар, Hangouts, Клас можна доповнити іншими сервісами. Сервіси пакету G Suite for Education розроблені спеціально для некомерційних освітніх установ. Для них установки адміністрації навчального закладу необхідно подати заявку на безкоштовне придбання даного пакета сервісів, і після схвалення системою школа, вуз чи інший освітній заклад отримує повноцінну хмарну електронну середу. Дане середовище має свої переваги як в адміністративному плані організації навчання, так і в методичному аспекті, коли мова йде про використання сервісів Google на уроках.

Однак, переслідуючи методичні цілі, всіма даними сервісами можна скористатися для створення і підтримування персональних курсів в форматі змішаного навчання.

Короткий огляд сервісів, що входять в пакет G Suite for Education

Для організації навчання:

Google Сайти - це шаблон для створення сайтів без навичок програмування. є кросплатформним сервісом і адаптований під різні гаджети. Можна використовувати для створення і публікації динамічної програми курсу, веб-

завдань, а також дати можливість студентам представити результати своєї спільної / проектної роботи. Сайти інтегровані з вмістом у всіх сервісах G Suite: від папок на Диску і файлів в Документах до загальних Календарів.

Google Classroom - альтернатива LMS системам, який дозволяє створювати навчальні класи, оцінювати завдання, надавати учням зворотний зв'язок, публікувати оголошення, і поширювати навчальні матеріали. Викладач може бачити, хто виконав завдання, а хто ще продовжує над ним працювати, а також читати питання і коментарі учнів.

Дидактичні функції Google Classroom:

1. Організація дистанційного або змішаного навчання;
2. Розробка індивідуальних веб-завдань;
3. Забезпечення можливості позааудиторної комунікації викладача з учнями і учнів між собою;
4. Реалізація зворотного зв'язку викладачем.
5. Можливість поетапної роботи над письмовими завданнями (внесення багаторазових правок);
6. Моніторинг та аналітика прогресу учнів (обмежена в особистому акаунті і повна в навчальних закладах)

Для спільної роботи:

Google Диск - це хмарний сервіс для зберігання інформації, де можна розмістити файли різних типів: текст, зображення, фото, аудіо, відео, презентацію, і так далі. У пакеті G Suite for Education немає обмежень на обсяг збережених файлів, якщо використовувати Диск Google як приватна особа, то безкоштовно пропонується 15Гб простору, з можливістю купити додатковий простір.

Google Документи. Дозволяє створювати і редагувати текстові документи. цей текстовий редактор дуже схожий на добре всім знайомий Word, але при цьому має ряд переваг, таких як спільний доступ, коментування, можливість вставляти різні елементи і т.д.

Google Таблиці. Таблиці, що дозволяють аналізувати і візуалізувати дані. у багатьох схожі з Excel, але мають деякі плюси, подібні до плюсами Документів Google, а також підтримують безліч звичних нам формул.

Google Презентації. Ця програма можна розглядати як альтернативу PowerPoint, хоча можливостей для редагування тут менше. Зате можливий спільний доступ і хмарне зберігання презентацій.

Для комунікації:

Пошта Gmail - зручний інтерфейс, управління контактами і завданнями. Для того щоб користуватися всіма сервісами Google перш за все необхідно мати саме аккаунт на пошті gmail.

Google Hangouts - хороший аналог для Skype. Додаток для проведення відеоконференцій і миттєвого обміну повідомленнями. З питання стабільності, розробники стверджують наступне: «Гарантуємо достовірність інформації про Gmail, Hangouts, Google Календаря, Диска та Сайтів в 99,9%. Наші фахівці докладають максимум зусиль для того, щоб сервіси G Suite працювали стабільно»

Youtube - крім сервісу, для публікації і пошуку навчальних відео в зв'язці з сервісом Google Hangouts - це відмінний варіант для проведення вебінарів. Перевага полягає в безкоштовному доступі, понятійному інтерфейсі, можливості робити трансляції відкритими для всіх, а також приватними.

Для планування:

Google Календар - сервіс для планування зустрічей, подій, занять, здачі завдань, контрольних, іспитів.

Google Keep - безкоштовний сервіс, призначений для створення і зберігання заміток. Google Keep доступний у вигляді інтернет-додатки з доступом через будь-який сумісний браузер, модуля для браузера Google Chrome і додатків для пристроїв на iOS і Android.

Додаткові:

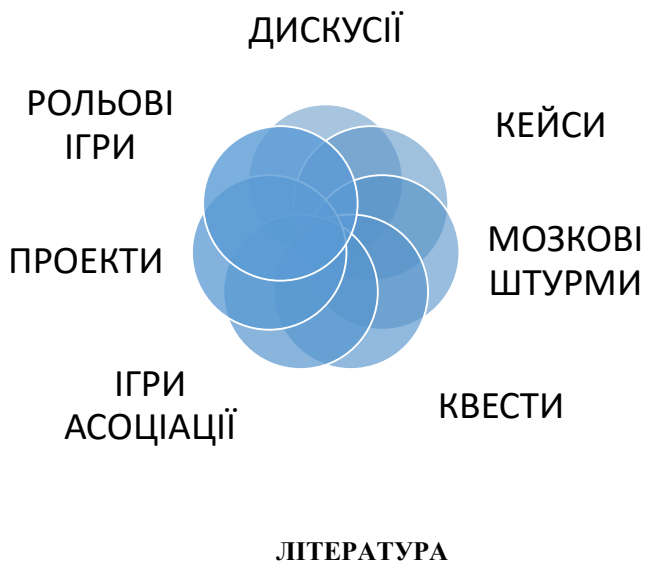

Google Форми. Дозволяють швидко створювати опитування і збирати дані, отримувати необхідну зворотний зв'язок від будь-яких учасників процесу навчання.

Google Малюнки. Дозволяють створювати схеми, діаграми та інші типи зображень.

Google My Maps - зручний сервіс для створення власних інтерактивних карт, посилання на карту легко можна вмонтувати на свій персональний сайт.

Формати інтерактивних завдань, які можуть бути реалізовані інструментами Google

1. Офіційний сайт Google for Education. Режим доступу:
https://edu.google.com/products/classroom/apps/?modal_active=none&story-card_activeEl=use-interactive-learning-material
2. Ресурси, якими можуть користуватися вчителі сьогодні. Режим доступу:
https://edu.google.com/teaching-resources/?modal_active=none&topic=creativity-tools

3. Академія цифрового розвитку. Режим доступу: <https://www.digitalacademy.in.ua/>
4. Дидактичні матеріали в роботі вихователя ЗДО. Майстер-клас. Режим доступу: <https://cutt.ly/pgSKgqB>
5. Створення дидактичного середовища за допомогою мультимедійної презентації. . Майстер-клас. Режим доступу: <https://cutt.ly/5gSKGrJ>
6. Сайти для дітей. Режим доступу: <https://cutt.ly/agSK3Hb>

Коробко Ю. В.

*асистент кафедри ППДО та ГД
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А. С. Макаренка
м. Кременчук*

ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗДО

Усім освітнім закладам нашої держави весною 2020 року, на період карантину через епідемію коронавірусу, було рекомендовано Міністерством світи та науки України, з метою запобігання поширення COVID – 19 серед населення перейти на дистанційне навчання. Постало актуальне питання перед закладами дошкільної освіти, як забезпечити освітній процес з дітьми дошкільного віку.

В умовах карантину опинились не лише діти, а й деякі батьки, тому вкрай важливо педагогам закладу дошкільної освіти було підтримувати зв'язок із батьками вихованців ЗДО та допомогти їм організувати найкращий садочок у себе вдома.

Згідно із частиною другою статті 30 Закону України «Про освіту» заклади освіти, що мають ліцензію на провадження освітньої діяльності, зобов'язані забезпечувати на своїх веб-сайтах відкритий доступ до інформації та документів (освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік

освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, інша інформація, що оприлюднюється за рішенням закладу освіти або на вимогу законодавства).[2].

Яку ж діяльність можна запропонувати родинам дошкільників та як організувати педагогічний процес в закладі дошкільної освіти? На допомогу в організації навчально – виховного процесу приходять онлайн-сервіси та соціальні мережі, веб – сайти та скайп – конференції. В умовах карантину опинились не лише працівники ЗДО та діти, а й деякі батьки вихованців, тому вкрай важливо педагогам підтримувати зв'язок із родинами, допомогти їм організувати найкращий дитячий садочок у себе вдома.

Адміністрація дошкільного закладу разом із творчою групою педагогів повинна визначитись із інтернет – платформами для організованого освітнього простору, який буде не просто доступним для дорослих, а й цікавим для сучасних дошкільників. На допомогу приходять не тільки дієві веб-сайти ЗДО, телефонні мережі по типу Viber, Messenger, Whatsapp, в яких можна швидко розмістити важливу інформацію або посилання на організацію навчально – виховного процесу з дітьми. Досить ефективними є використання Zoom та Meet конференцій, які дають змогу вихователям, музичним керівникам, психологам, логопедам спілкуватись з малюками та організувати з ними міні – заняття.

Для того, щоб освітній процес був невідокремленим від вимог програм та річного плану роботи дошкільного закладу, а разом з тим, був посильний для виконання завдань батьками й дітьми вдома, варто розподілити завдання по освітнім лініям або сферам життєдіяльності. Перш за все необхідно організувати будь – яку діяльність з дітьми дошкільного віку через гру, вибудовувати сюжетні лінії та продумувати тематичні завдання. Гра – завжди бажана діяльність для дітей, яка створює ситуацію успіху та спонукає до пізнання навколишнього світу, сприяє позитивному емоційному настрою. Для реалізації трудового виховання слід надавати посильні трудові доручення, так

як діти завжди прагнуть діяти з предметами «світу дорослих», а саме – помити посуд, полоти квіти, зібрати сміття, увімкнути пральну машину тощо.

Щоб забезпечити повноцінний фізичний розвиток дошкільникам в умовах карантину варто використовувати різні форми роботи: гімнастики, smart – зарядки, рухи під музику, танцювальні вправи, руханки та фізкультхвилинки. Усе це можна знайти на ютуб – каналі. Для пізнавального розвитку дитини корисними будуть онлайн – курси з використанням розвивальних ігор та вправ, сайти по ознайомленню із різними видами мистецтва, наприклад, можна влаштувати віртуальні родинні екскурсії 3D-тури музеями України, або слухання казок народів світу у виконанні відомих українських акторів.

Сучасний інтернет – простір безмежний, ми не зможемо його виокремити для організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку, тому обов’язкове використання його, як ресурсної можливості для передачі корисної інформації батькам та дітям, забезпечить повноцінне розвивальне середовище в умовах карантину.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МОН України від 16.03.2020 за № 406 «Про передбачення організаційних заходів для запобігання поширенню коронавірусу COVID – 19 в закладах освіти, що функціонують на території України».
2. <http://yavoriv-rmk.kl.com.ua/2020/04/13/organizatsiya-dystantsijnogo-navchannya-u-zakladi-doshkilnoyi-osvity/> [Електронний ресурс].

Зварич Л. Ю.

викладач дошкільних дисциплін

Бериславський фаховий педагогічний

коледж імені В. Ф. Беньковського

Херсонського державного університету

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ОЗНАЙОМЛЕННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПРИРОДОЮ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Інноваційне навчання – це навчальна та освітня діяльність зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості [1, с. 9].

Інноваційною діяльністю, творчим пошуком нових педагогічних шляхів займалися багато відомих педагогів-новаторів, серед яких можна назвати В. Сухомлинського, В. Шаталова, Є. Ільїна, С. Лисенкової, Ш. Амонашвілі, І. Волкова, М. Щетиніну, Л. Шульги, М. Єфименка, які працювали у різних напрямках, втілюючи свої творчі ідеї, удосконалюючи практику навчання та виховання завдяки експериментальному пошуку и впровадженню авторських методик та програм [2, с. 71].

Будь-які інноваційні зміни в освіті пов'язані перш за все з тими вимогами, процесами, викликами і завданнями, які стоять перед суспільством на даному етапі його розвитку. Реалії сьогодення такі, що у світі спостерігаються дуже швидкі темпи оновлення і нарощування знань, стрімкий розвиток науки і техніки, перед сучасним суспільством постають нові виклики, які спричинені впровадженням карантинних, протиепідемічних заходів і обмежень, а значить – кожен педагог має бути відкритим до сприймання нових ідей, технологій, методик, здатним до оновлення, трансформації. Тому саме зараз є нагальна

потреба у розробленні нових підходів до освіти, а метою впровадження будь-якої інновації є підвищення ефективності освітнього процесу.

Навчаючи майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, звертаємо їх увагу на необхідність швидко змінюватись, вчитися, підвищувати свій професійний рівень, аналізувати передовий педагогічний досвід, освоєння ефективних способів і засобів досягнення педагогічних цілей, творчого підходу та вміння аналізувати власну діяльність.

Під час дистанційної роботи з дітьми, коли спілкування між вихователем і дошкільником відбувається засобами різноманітних гаджетів, виникає необхідність у використанні різноманітних засобів візуалізації, унаочнення матеріалу, яке допоможе дитині краще зрозуміти навчальний матеріал не маючи безпосереднього контакту з вихователем. Це особливо необхідно в період карантинних обмежень, коли проста прогулянка в парк стає недосяжною і життя дитини обмежується простором квартири або, в кращому випадку, подвір'ям власного будинку. Тут у нагоді вихователю стануть сучасні технічні засоби, які допоможуть провести віртуальні екскурсії, створювати відеопроєкти для ознайомлення з тваринним і рослинним світом та явищами неживої природи.

Відомо, що дошкільний вік – це найсприятливіший період для максимального, стрімкого розвитку фізичних та психічних якостей, засвоєння нових знань, умінь і навичок, формування світогляду і тому дуже важливо, щоб цей процес був неперервним, цілеспрямованим, що забезпечити в сучасних умовах досить складно з огляду на ряд об'єктивних причин. Одним з інструментів, які допоможуть вихователям працювати дистанційно, є створення відеопроєктів.

Відеопроєкт – це невелике, лаконічне інформаційне повідомлення про будь-який об'єкт чи явище природи з використанням реалістичних зображень, музикою, фрагментами розповідей, інтерактивними елементами, змонтоване у вигляді відеофільму. Такий проєкт було розроблено спільно зі студентами відділення дошкільної освіти Бериславського фахового педагогічного

коледжу імені В. Ф. Беньковського Херсонського державного університету в рамках проведення Тижня дошкільця та з нагоди Всеукраїнського дня дошкільця.

Відеопроєкт було підготовлено на тему: «Тваринний світ Червоної книги Херсонщини». Він створювався для роботи з дітьми дошкільного віку у дистанційному режимі. Ознайомитись з відеопроєктом можна за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=v-VYskz0xfQ>

Студенти, створюючи власний проєкт, шукали необхідну інформацію про рідкісних та зникаючих тварин, познайомились з природоохоронною діяльністю біосферного заповідника «Асканія Нова», Чорноморського біосферного заповідника та п'яти національних парків Херсонщини, розширили свої знання про природу рідного краю. Під час роботи над проєктом для оброблення інформації, зображень, монтування відео фрагментів та музики, вони використали та поглибили свої знання комп'ютерних програм: Movavi Video Editor, Movavi Video Suite, Microsoft Office PowerPoint.

Відео-проєкт «Тваринний світ Червоної книги Херсонщини» дозволяє познайомити дітей дошкільного віку з рідкісними та зникаючими тваринами, занесеними до Червоної книги, сформувані в них свідоме, відповідальне ставлення до природи рідного краю, закладає елементи екологічної культури, дає знання з раціонального природокористування; виховує прагнення до пізнання та спілкування з природою, вчить дітей помічати її красу і неповторність.

Незважаючи на те, що тривалість відеоролика трохи більша за 5 хвилин, опрацьований студентами матеріал дуже об'ємний, ґрунтовний: ними був складений текст розповідей про тварин, підібрані їх зображення, складено карту Херсонської області, на якій вони відмічали місця розповсюдження тварин Червоної книги.

В результаті клопіткої роботи у майбутніх педагогів вийшов лаконічний та інформаційний відеопроєкт, який містить кольорові зображення тварин, відеофрагменти з розповіддю про них. Під час розповіді з'являється зображення тварини, про яку йдеться, щоб діти краще сприймали почуте. Між розповідями з'являється мапа Херсонської області, на якій поступово з'являються зображення тварин у місці їх районування, а весь відеопроєкт проходить з фоновим музичним супроводом. Лаконічний, стислий виклад інформації дозволяють дати необхідний об'єм знань, щоб при цьому діти не втомлювались, а постійна зміна зображень дозволяє втримати увагу дошкільників протягом перегляду відеофільму.

В період дистанційного навчання створення відеопроєктів, віртуальних подорожей, відео екскурсій дозволить вихователям закладів дошкільної освіти ефективно знайомити дітей дошкільного віку з об'єктами та явищами живої та не живої природи, підтримувати пізнавальний інтерес до природи і формувати естетичні враження, вміння бачити красу в навколишньому середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. // Київ Академвидав. – 2004. – С. 352.
2. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка / Т. І. Поніманська. // Київ Академвидав. – 2006. – С. 456.
3. Яришева Н.Ф. Методика ознайомлення дітей з природою / Н.Ф. Яришева. // Київ Вища школа. – 2012. – С. 255.

**Секція 5. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
ЗМІНИ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ: ДОСЯГНЕННЯ, ПРОТИРІЧЧЯ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

Москалик Г. Ф.

*доктор філософських наук,
професор, академік УАН*

**ДО ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦКУРСУ «ФІЛОСОФІЯ ДЛЯ
ДІТЕЙ» СТУДЕНТАМ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ
(за розробками М. Ліпмана)**

Навчити дітей мислити, висловлювати креативну думку, шукати незвичні шляхи вирішення будь-якої проблеми, будувати логічні ланцюги та інші види мисленнєвої діяльності – завдання сучасного педагога-дошкільника.

Надійним підкажчиком плану дій педагога у цьому напрямку є інтегрований курс «Філософія для дітей», що побудований на новітніх педагогічних ідеях та розробках американського вченого М. Ліпмана та його багаточисельних послідовників.

Вчена Ганаба С. визначає, що «розвиток критичного мислення має на меті перехід від навчання орієнтованого переважно на запам'ятовування певної суми знань на самостійне усвідомлене осмислення їх. Воно є релевантним у реаліях перманентно динамічної епохи, оскільки заперечує будь-які авторитети та є анти догматичним. Критичне мислення не зводиться до певного алгоритму та не просякнуте стереотипами та стандартами. Воно виявляється у здатності людини не піддаватися впливу чужих думок, об'єктивно оцінювати свої думки, ретельно перевіряти свої рішення, зважувати всі аргументи «за» і «проти» тощо. Ідеї критичного мислення набули розвитку завдяки дослідницькій діяльності М. Ліпмана. Практичне їх

втілення знайшло відображення у навчальному курсі «Філософія для дітей». В українській освіті вони впроваджуються у практику навчальної діяльності як завдяки технологіям критичного мислення, та і завдяки окремим курсам» [3],

Українська дослідниця Гавриш Н. визначає основну мету варіативного курсу «Філософія для дітей». Вона полягає у формуванні життєвої компетентності учнів шляхом усвідомлення законів оточуючого світу, пізнання свого внутрішнього світу, опанування способів здобуття знань, базових правил життя в суспільстві; розвитку критичного мислення та вихованні ціннісного ставлення до природного та соціального довкілля.

Досягнення зазначеної мети передбачає вирішення таких основних завдань:

- Формування ключових компетентностей: уміння вчитися, соціальної, громадянської, комунікативної;
- Формування цілісної картини світу, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та закономірності;
- Формування уміння моделювати природні та соціальні явища, взаємозв'язків та взаємозалежностей між ними;
- Формування первинних досліджувальних та проектних умінь;
- Розвиток уміння критично мислити, вести діалог, доводити судження;
- Виховання ціннісного ставлення до себе та оточуючого світу [2; с.8-9].

Лютко О. у своїх наукових розвідках визначає: пріоритетною метою навчального процесу сьогодні має бути навчання дитини самостійного мислення як одна з базових форм підготовки до успішної життєдіяльності в інформаційному та постінформаційному суспільстві. І таке складне завдання породжує пошуки нових методів викладання» [4; с. 172-176].

Дослідження Москалика Г. щодо подальшого розвитку комунікативної взаємодії у суспільстві визначають, що «джерелами формування інформаційно-комунікативного середовища є: формування абсолютно нового типу комунікативної взаємодії, що забезпечується величезною кількістю комунікативних засобів і посередників; інформаційна революція другої

половини ХХ століття, яка викликала поширення частки ЗМІ, Internet, стільникового та супутникового зв'язку і т.д. в забезпечення інформаційно-комунікативної взаємодії між людьми, та змінила їх спосіб життя, соціальні механізми, що забезпечують функціонування комунікативного простору населення планети; розвиток засобів масової інформації, що розкриває широкі можливості впливу (аж до маніпулювання) на масову свідомість, включає країни світу в неминучу глобалізацію інформаційних процесів; доступність практично будь-якої інформації найширшим верствам населення (було б бажання); формування стійкого інформаційно-комунікативного середовища; сучасне комунікативне поле (поле взаємодії людей), яке характеризується високою мобільністю не тільки людини, але і соціальних систем і соціальних інститутів, скороченням часу, що відводиться на міжособистісне тривале спілкування, появою нових інформаційно-комунікативних технологій, що сприяють скороченню часу зв'язків між людьми» [5].

Майбутній вихователь закладу дошкільної освіти (студент педагогічного коледжу) під час своєї практичної діяльності має впроваджувати елементи програми «Філософія для дітей» у різні види ігрової та пізнавальної діяльності вихованців.

Величезна роль відводиться у роботі з текстом. Завдяки багатомістовій народній мудрості можна добрати текст байки, думи, поезії, притчі, анекдоту, що буде якнайповніше відобразити зміст події, героїв, вказуватиме на шляхи вирішення життєвої проблеми.

«Сучасна освіта знаходиться в стані зміни парадигм. Минула парадигма виходила із галузевої підготовки кадрів та заздалегідь відомого ринку спеціальностей та кваліфікацій. Завданням освіти, в цьому випадку, стає надання споживачеві базових знань за одним або більше напрямками в освіті – природничому, гуманітарному або технічному. Освітнє виробництво має вловлювати зміни в попиті та швидко втілювати його в програмах різного рівня.

На сучасному етапі суспільного розвитку набуті знання є важливим показником рівня зайнятості, а інвестиції в освіту і науку – умовою повної зайнятості в майбутньому» [6].

Учені Гавриш Н. та Лінник О. рекомендують студентам освоїти та уміти організувати на заняттях:

- Ігрову вправу «Малювання носом»;
- Експериментувати (запах, дотик, слух, тощо);
- Різноманітні лексичні вправи;
- Гра-передбачення;
- Логічні вправи;
- Мовленнєві ситуаційні вправи;
- Математичний диктант;
- Командні ігри «Будуємо вежу», «Малюємо картину разом»;
- Гра «Мікрофон»;
- Моделювання відносин;
- Фантазування за допомогою слова «якщо»;
- Робота в групах;
- Виконання логічних вправ;
- Створення інтелектуальної карти (на різну тематику);
- Метод шести розумних капелюхів;
- Гра-лото;
- Імітаційні вправи;
- Вправа «Продовжи речення»;
- Робота за схемою «Наводимо порядок»;
- Філософські запитання до дітей, тощо [2; с.232].

Отже, спеціальний курс за вибором «Філософія для дітей» для студентів педагогічного коледжу має на меті створити умови для оволодіння студентами навичками впровадження у роботу педагога елементів, що розвиватимуть

комунікативні здібності, уміння логічно мислити, робити аналіз життєвих ситуацій, коментувати дії героїв художніх творів, тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гавриш Н.В. Філософія для дітей. Цікаві уроки для молодших школярів : методичний посібник / Н.В.Гавриш, О.О.Олійник. К.: ВД «Слово», 2014. С. 8-9.
2. Гавриш Н.В. Філософія для дітей. Цікаві уроки для молодших школярів : методичний посібник / Н.В.Гавриш, О.О.Олійник. К.: ВД «Слово», 2014. 232 с.
3. Ганаба С. «Навчати мисленню»: епістемологічний проект Метью Ліпмана / Світлана Ганаба
Режим доступу:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=tpR5dwwAAAAJ&hl=uk>.
4. Лютко О. М. Усе нове – старе: творчі перетини М. Ліпмана та В. Сухомлинського / О. М. Лютко // Педагогічний альманах. 2015. Вип. 26. С. 172-176.
5. Москалик Г. Поняття, природа і джерела формування інформаційно-комунікативного середовища [Електронний ресурс] / Г. Москалик.
Режим доступу: file:///C:/Users/1/Downloads/gileya_2013_77_47.pdf.
6. Москалик Г.Ф. Суспільство знань як простір розгортання інтелекту особистості. - Педагогіка та психологія, 2015 - irbis-nbuv.gov.ua

*Шкляєва Г.О.,
кандидат педагогічних наук, доцент
Кременчуцький педагогічний коледж
імені А.С.Макаренка,
м. Кременчук*

ПРОФЕСІЙНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Сучасний етап розвитку суспільства висуває високі вимоги до закладів освіти, вимагаючи підвищення її якості, яке, в свою чергу, проектується на професійну підготовку педагогів. Базовою фігурою процесу освіти є (і завжди буде) вчитель. У зв'язку з цим, підготовці здобувачів вищої освіти педагогічного коледжу приділяється особлива увага.

Виникає необхідність оновлення змісту освіти, підвищення її якості, перехід на нові освітні стандарти, що регламентує підготовку високо кваліфікованих кадрів, а саме: сформованих професіоналів, здатних до творчості, професійного саморозвитку та самоосвіти, професійної відповідальності.

Ситуація в сфері освіти доводить, що існують труднощі професійної соціалізації здобувачів вищої освіти. Це відображається в зменшенні кількості молодих фахівців у сфері освіти за останні роки. Даний факт змушує шукати нові методи і форми взаємодії зі студентами, майбутніми педагогами.

Успішна професійна соціалізація передбачає здатність інтеграції в професійне співтовариство, освоєння особливостей професійної діяльності, постійне підвищення професійної майстерності та розширення професійного досвіду. Тому, у вищому закладі освіти необхідно створити умови для успішної професійної соціалізації майбутніх педагогів, які сприятимуть інтенсивній цілеспрямованій передачі професійного досвіду, оволодінню

нормами і цінностями професійної педагогічної діяльності, освоєнню професійної культури та входженню в професійне середовище.

У психолого-педагогічних дослідженнях значна увага приділяється питанням професійної соціалізації. Вперше проблема професійної соціалізації була позначена наприкінці XIX - початку XX ст. (Т. Парсонс, П. Сорокін). Запропонована дослідниками теорія професійної соціалізації сприяла всебічному вивченню зазначеного феномена різними науками (педагогікою, психологією, соціологією) [1, 2].

Переорієнтування стандарту вищої освіти на збільшення частки самостійної роботи студентів тягне за собою необхідність в організації контролю за самостійною діяльністю здобувачів освіти. Будучи невід'ємною частиною навчально-пізнавальної діяльності, самостійна робота сприяє отриманню більш міцних і глибоких знань, формуванню компетенцій, відповідних обраної професії, професійному становленню та розвитку майбутніх фахівців, готових до постійного професійного зростання, професійної мобільності. Таким чином, одним із засобів успішної професійної соціалізації в педагогічному коледжі має стати самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Самостійна робота є засобом організації навчального та наукового пізнання, в ході яких зароджуються нові знання; а також є засобом виховання такої якості особистості, як самостійність, що виступає необхідною умовою саморозвитку та самовдосконалення в професійному становленні людини.

Професійна соціалізація розглядається як активне оволодіння змістом професійної діяльності та досвідом професійного розвитку засобами самостійної роботи, що сприятиме ефективній професійній соціалізації майбутніх педагогів.

Отже, професійна соціалізація – це процес інтеріоризації професійних норм, цінностей, притаманних певному професійному співтовариству. Закономірності інтеграції загальної та професійної соціалізації особистості виражаються у наступних вимірах: паралельне існування (особистість існує у

професійному співтоваристві формально); часткове перетинання інтересів (особисті інтереси реалізуються за рахунок професійних інтересів); широке перетинання (інтеграція професійних інтересів у життєвий та особистісний простір людини). Успішність процесу професійної соціалізації залежить від активності особистості у взаємодії з професійним середовищем.

Показниками професійної соціалізації виступають: професійна активність; інтеграція в професію; планування професійної кар'єри; розвиток професійно значущих якостей; психологічний комфорт; індивідуальна професійна спрямованість.

Ми виділяємо рівні професійної соціалізації майбутніх педагогів:

- високий (професійні знання виступають як усвідомлені, систематичні, глибокі, міцні; здобувач вищої освіти готовий до перенесення теоретичних знань у практичну діяльність);

- середній (знання здобувачів усвідомлені, систематичні, але застосування знань відбувається за зразком або в умовах, близьких до зразка);

- нижче середнього (теоретичні знання характеризуються як задовільні; цілісного сприйняття теоретичної бази у здобувачів освіти не склалося);

- низький (знання носять ситуативний, поверхневий характер; це рівень «репродукції», що передбачає пряме відтворення знань і способів діяльності).

Доцільно відокремити й критерії ефективності професійної соціалізації майбутніх педагогів, а саме:

- навчально-професійний (великий обсяг самостійної роботи, співпраця в процесі навчання, створення ситуації успіху, навчальна і професійна мотивація);

- соціальний (відповідність вимогам, що висуває суспільство, загальний рівень культури, достатній для виконання професійних функцій, розвинені комунікативні якості особистості);

- особистісні (сформованість мотиваційно-ціннісних засад майбутньої професійної діяльності, готовність до професійної самоосвіти і саморозвитку, самовдосконалення, наявність базових елементів професійної ідентичності:

професійні плани визначені, самостійно сформовані знання про професійні цінності).

Отже, ефективним засобом професійної соціалізації здобувачів вищої освіти у педагогічному коледжі виступає самостійна робота, яка представляє собою планомірний процес залучення майбутніх педагогів до індивідуально-особистісної керованої пізнавальної позааудиторної й аудиторної діяльності шляхом виконання завдань різного рівня складності, при наявності сформульованої задачі та методичних вказівок (без безпосередньої участі викладача).

Діяльність здобувача освіти в процесі самостійної роботи передбачає реалізацію об'єктивної та суб'єктивної складових самостійної роботи. Об'єктивна складова: зміст самостійної роботи, процес (принципи, форми, методи), результат (якісний, кількісний). Суб'єктивна: інтенціональний компонент, когнітивний компонент, операційний компонент, досвід практичної діяльності.

Визначимо й педагогічні умови, що сприяють успішній професійній соціалізації майбутніх педагогів:

- самостійна робота здобувачів освіти педагогічного коледжу з усіх дисциплін має спиратися на активні методи навчання і змістовно відображати специфіку майбутньої професійної діяльності;
- підвищення мотивації майбутніх педагогів щодо досягнення поставлених у самостійній роботі завдань і цілей;
- професійна орієнтованість завдань самостійної роботи та поділ завдань самостійної роботи на обов'язкову та творчу частини;
- фактор професійної корисності виконуваної роботи;
- раціональна організація методичного супроводу самостійної роботи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Парсонс Т. Социальная система. М.: Академический проект, 2018. 529 с. – ISBN 978-5-8291-2255-3.

2. Сорокин П.А. Социальная и культурная динамика // Человек. Цивилизация. Общество / Общ. ред., сост. и предисл. А.Ю. Согомонов: Пер. с англ. М.: Политиздат, 1992.

Станіченко О.Ф.

аспірант

Полтавський національний

педагогічний університет

імені В.Г. Короленка

м. Кременчук

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО ДО ФОРМУВАННЯ ЧУЙНОСТІ У ДІТЕЙ

Виховання дитини можна віднести до найбільш складних видів професійної діяльності, тому що кожна особистість є неповторною індивідуальністю [2, с. 98]. Освітній процес у закладах дошкільної освіти потребує сучасного, новітнього підходу із застосуванням нових форм та методів роботи. Нашим завданням є формування педагога нової формації, який би прагнув поповнювати свої педагогічні знання в сфері дошкільної освіти, зміг би втілювати набуте в практику. Постійний процес саморозвитку педагога-дошкільника покращить використання та застосування нових форм роботи з малюками, що в майбутньому призведе до високих показників у питанні морального виховання дошкільників. Цим самим зможемо підвищити готовність майбутніх педагогічних працівників закладів дошкільної освіти до формування у дітей почуття чуйності. Нашим завданням є спрямування педагогів-дошкільників щодо виховання чуйності у малюків, надання методичної допомоги у формуванні цієї моральної якості.

Виховання чуйності у дітей дошкільного віку залежить від рівня фахової підготовки вихователя. Його особистих моральних якостей, життєвих

поглядів, вмінь використовувати свої знання та поєднувати їх у освітньому процесі.

Нами проаналізовано ряд досліджень науковців О. Богініч, Л. Манчуленко, Л. Макрідіна, О. Приходько, О. Слободян, які розглядають питання професійного розвитку педагога. Але питання підготовки студентів-дошкільників до виховання чуйності залишається мало розглянутим. Тому, вважаємо, що варто звернути увагу на його вивчення.

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні та чинні освітні програми розвитку дитини дошкільного віку, зорієнтовані на педагога, якому притаманні висока особистісна та професійна культура, творчий потенціал, смілива педагогічна позиція; який проявляє творчість та винахідництво, ініціативу, здатний варіювати та видозмінювати, вдосконалювати на користь розвитку дитини [1, с. 12].

Для підвищення фахової майстерності майбутніх педагогів-дошкільників у вихованні чуйності ми пропонуємо комплексний підхід використовуючи різні форми роботи за орієнтовною тематикою:

1. Лекції та практичні заняття, які проводитимуться кваліфікованими працівниками закладів вищої освіти, психологами:

- Спільна робота сім'ї та педагогічного колективу ЗДО з питань виховання чуйності у малюків.

- Вікова специфіка формування чуйності у дошкільників.

- Засоби формування чуйності у дітей.

- Методика проведення бесід на морально-етичні теми з метою виховання чуйності.

2. Майстеркласи від досвідчених педагогів-дошкільників:

- Створення ляльки-персони з метою використання її у вихованні чуйності з дітьми ЗДО.

- Розвиток чуйності у дошкільників за допомогою сюжетно-рольових ігор.

- Виховний захід для старшої групи «Роби добро і воно обов'язково повернеться».

3. Тренінгові заняття для набуття практичних прийомів у роботі з формування моральних якостей у дітей дошкільного віку:

- Відпрацювання вправ з формування навичок демократичного стилю спілкування, розвитку емпатії.

4. Студентські конференції з питань морального виховання.

5. Інтерактивне навчання майбутніх педагогів-дошкільників:

- Інтерактивні технології у грі (дидактичні, виховні, розвиваючі, соціалізуючі).

- Проблемна лекція з питання виховання чуйності.

- Лекція-презентація «Чуйність – моральна риса, яку потрібно розвивати у нового покоління».

- Рольова гра.

- Колективне вирішення творчих завдань.

- Обговорення відеозаписів занять проведених у ЗДО з проблем морального виховання.

У результаті такої роботи студенти не лише отримують певну інформацію, але й усвідомлюють її, удосконалюють професійні компетентності, мотивуються до інноваційної діяльності.

Отже, можемо зробити висновки, що використання сучасних форм роботи з майбутніми педагогами-дошкільниками та систематична робота з ними в підготовці до свідомого та цілеспрямованого виховання чуйності у дошкільників стане дієвим складником практичної педагогічної діяльності, яка буде спрямована на виховання морально-свідомого покоління.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А.М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О.В., Лисенко Г.М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. К. : Видавництво, 2012. 26 с.

2. Завадська Т. В. До питання професійного самоздійснення вихователя дошкільного навчального закладу //Актуальні проблеми психології. 2013. № 13. С. 98-108.

Гужва О.І.

*завідувач навчально-виробничої
практики*

*Педагогічний фаховий коледж
комунального закладу вищої освіти «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна академія»*

*Запорізької обласної ради
м. Запоріжжя*

ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Головною метою соціального розвитку сучасного суспільства є повага до людського розмаїття, встановлення принципів солідарності та безпеки, що забезпечує захист та повну інтеграцію у соціум усіх верств населення, в тому числі й осіб з особливими потребами [1, с. 259].

Зараз в Україні важливого значення набуває виховання дітей з особливими освітніми потребами, поступово відбувається перехід від сегрегаційного до інклюзивного навчання, а тому постає проблема формування професійної готовності майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти.

Вітчизняні вчені досліджували різні аспекти проблем інклюзії та соціалізації осіб з особливими потребами, у тому числі вивчали особливості підготовки фахівців для освітнього інклюзивного середовища та їх діяльність в умовах масової школи (В. Бондар, К.Васильєва, Н. Заєркова, А. Колупаєва, З. Ленів, С. Миронова, К. Островська, О. Таранченко, К. Удич, А. Трейтяк, О. Федоренко, А. Шевцов, М. Шеремет та ін.). Наукові дослідження вчених

сьогодні беруться за основу освітніх програм підготовки фахівців до роботи в умовах інклюзії.

Мета статті – проаналізувати і обґрунтувати необхідність формування професійної готовності майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти.

На сучасному етапі входження України в європейський освітній простір важливого значення набуває створення умов для розвитку кожної особистості. Є багато країн, що змогли сформувати якісну інклюзивну освіту: Канада, Данія, Німеччина, Іспанія, США, Швеція та інші. Серед багатьох країн Швеції сьогодні справедливо належить лідерство в інтеграції та включенні до школи дітей з особливими освітніми потребами. Ефективним є досвід міжнародних наукових програм, які ініціюють університети Швеції. Долучившись до такої наукової співпраці в рамках роботи Міжнародного наукового проєкту у 2011 році, група педагогів із Запоріжжя отримала неоціненний досвід. У цій країні понад 35 університетів і коледжів, більше 20 здійснюють підготовку педагогів. З 2011 року всі майбутні педагоги отримують знання в галузі спеціальної освіти, це дозволяє їм краще підготуватись для того, щоб задовольняти освітні потреби усіх учнів. Одним із наших надбань стало знайомство з підготовкою фахівців у галузі педагогічної освіти в університеті міста Шовде. Зміст програми підготовки майбутніх педагогів складають: педагогіка і психологія, предметна підготовка з методиками навчання, педагогічна практика. На заняттях із дошкільної педагогіки ми побачили дослідницьку та практичну спрямованість матеріалу. Після прослуханого лекційного матеріалу студенти у групах створювали різноманітні ситуації комунікації, практикувались у спілкуванні з дітьми, їх батьками, колегами; навчались управляти конфліктами, оцінювати свою роботу. Цікавим було те, що кожен здобувач освіти складає власний індивідуальний план відповідно до освітньої програми спеціальності, включає окремі предмети за вибором, практику і планує власну траєкторію розвитку, а головне – вмотивовано несе відповідальність за свій вибір, має більше самостійності. Ми змогли вивчити досвід університету з

організації педагогічної практики студентів, побачили специфіку роботи у дошкільних закладах, початковій школі, старшій (профільній) школі, з захопленням спостерігали організацію позашкільної роботи у центрі дозвілля, особливо вразила матеріальна база і дбайливе ставлення до дітей з особливими освітніми потребами. Організація інклюзивного навчання у Швеції спонукала нас до роздумів, як збудувати таку ідеальну школу в Україні, як створити комфортні умови для дітей з особливими освітніми потребами?

Прогресивні ідеї підготовки психолого-педагогічних фахівців до роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища закладено у Концепції Нової української школи. Документом визначено, що «у Новій школі буде заохочуватися інклюзивна освіта», для учнів з особливими освітніми потребами «будуть створені умови для навчання спільно з однолітками» та «запроваджені індивідуальні програми розвитку, зокрема корекційно-реабілітаційні заходи, психолого-педагогічний супровід і необхідні засоби навчання» [2, с. 29].

На сьогодні заклади вищої освіти вже проводять підготовку відповідних фахівців, але ще в недостатній кількості. У Педагогічному коледжі Хортицької національної академії здійснюється підготовка асистента вихователя інклюзивної групи як додаткова кваліфікація в напрямі підготовки 012 Дошкільна освіта та асистента вчителя інклюзивного класу як додаткова кваліфікація в напрямі підготовки 013 Початкова освіта. Професійну готовність педагога до роботи в умовах інклюзивної освіти розглядаємо як систему, що включає в себе мотиваційний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивний компоненти, тому і проводимо фахову підготовку, враховуючи їх.

Мотиваційний компонент пов'язаний з формуванням інтересу до професійної діяльності. Ми прагнемо сформувати у здобувачів освіти свідоме прагнення до засвоєння професійних знань, в тому числі в галузі інклюзивної освіти, пробудити інтерес до теоретичних проблем та практичної діяльності у

роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Студенти знайомляться зі специфікою роботи ресурсного центру інклюзивної освіти Хортицького району, де спеціалісти проводять діагностику дітей, консультують вихователів, вчителів, надають навчально-методичну допомогу спеціальним педагогам і батькам; вчаться розуміти проблеми, проводити волонтерську роботу, бути толерантними.

Когнітивний компонент пов'язаний з формуванням системи понять, які повинен засвоїти майбутній педагог з корекційної педагогіки, основ інклюзивного навчання, нормативних документів про інклюзивну освіту. У процесі роботи перевірено ефективність таких форм роботи зі здобувачами освіти, як: проблемні лекції, семінари, практичні заняття, тренінги, круглі столи, майстер-класи.

Діяльнісний компонент включає вміння застосовувати методики і технології організації інклюзивної освіти. Під час підготовки майбутніх педагогів до роботи в інклюзивному освітньому середовищі важливо давати їм різноманітні теоретичні знання та сформувані практичні навички роботи з дітьми. Здобувачі освіти педагогічного коледжу проходили педагогічну практику в комунальному закладі «Запорізька спеціалізована загальноосвітня школа-інтернат «Оберіг», закладах загальної середньої освіти № 91, № 92 Запорізької міської ради, Закладах дошкільної освіти №232, №237 На практиці вивчали, як асистент учителя забезпечує соціально-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами, як разом з учителем класу виконує навчальні, виховні, соціально-адаптаційні заходи, запроваджуючи ефективні форми їх проведення, допомагає дитині у виконанні навчальних завдань, залучає учня до різних видів освітньої діяльності; у складі групи фахівців бере участь у розробленні та виконанні індивідуальної програми розвитку дитини; адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими потребами; як спілкуватися з батьками, надавати їм необхідну консультативну допомогу. Студенти проводили бесіди («Світ навколо нас», «Про що говорить природа»,

«Сторінками улюблених книг» та інші), організовували ігрову діяльність, виготовляли дидактичний матеріал для занять з розвитку мовлення, зображувальної діяльності, апробували різноманітні методи, прийоми і форми освітньої роботи з дітьми з особливими потребами, спрямовані на соціалізацію дітей у суспільстві в цілому, розкриття їхніх здібностей, талантів шляхом участі в усіх заходах групи, прагнули створити атмосферу оптимізму та впевненості у своїх силах і майбутньому.

Активізували свої здібності до здійснення рефлексії професійних дій. Змогли випробувати рефлексивний компонент, пов'язаний з формуванням у майбутніх педагогів умінь аналізувати і оцінювати особистісні та професійні якості як майбутнього педагога в умовах інклюзивної освіти, здатність до самоаналізу, самовдосконалення. У проєктах «Сучасний учитель, вихователь, який він?» за результатами педагогічної практики зі спеціалізації «Асистент учителя інклюзивного класу», «Асистент вихователя інклюзивної групи» студенти оцінювали свої фахові компетентності та моделювали можливі життєві ситуації, використовуючи прийоми критичного мислення, креативність.

Сучасний студент-випускник вищого педагогічного навчального закладу усвідомлює, що йому доведеться працювати в умовах нестабільного розвитку системи освіти, яка переживає радикальні зміни, що торкаються усіх її сфер. Сьогодні вже не достатньо володіти інформацією про досвід її реалізації за кордоном, необхідно бути компетентним в інклюзивній педагогіці, організації інклюзивного освітнього простору, здатним до впровадження інновацій в освіті, володіти методикою тьюторства, коучингу, бути фасилітатором, модератором в індивідуальній освітній траєкторії учня. [3, с. 127].

Роль педагога у реалізації інклюзивної шкільної освіти є надзвичайно ваговою, адже діти з особливими освітніми потребами, якомога раніше соціалізовані, стають повноцінними членами суспільства. Тому для підготовки фахівців до роботи в інклюзивних умовах необхідна

цілеспрямована робота з удосконалення знань, практичної підготовки до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильєва К. І. Проблема формування готовності загальноосвітніх шкіл до інклюзивної освіти. *Педагогіка здоров'я*: зб. наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків, 2011. С. 259.

2. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola/compressed.pdf> (дата звернення: 20.08.2020).

3. Ленів З.П. Особливості реалізації інклюзії та підготовки відповідних фахівців: проблеми, досвід, перспективи. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2014. Вип. 28. С. 127.

Аль-Хамадані Н.Д.

*ВП «Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка»,
завідувачка лабораторії ФКПДО,
викладачка психолого-педагогічних дисциплін
м. Лисичанськ*

ТВОРЧИЙ САМОРОЗВИТОК СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ЛАБОРАТОРІЇ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ

Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні засвідчують важливість підготовки майбутнього вихователя не лише до реалізації професійних функцій але й вимагають забезпечення його професійно-особистісного творчого зростання, самовизначення, самореалізації та

самоствердження. Кожен випускник спеціальності «Дошкільна освіта» шукає відповіді на основні запитання:

Як вплине педагогічна освіта на моє майбутнє життя?

Які межі моїх знань і як ці обмеження можуть вплинути на моє професійне зростання?

Яка моя життєва філософія щодо виховання дітей?

Отже, основним завданням для викладачів нашої спеціальності - обґрунтування концептуальних основ становлення особистісних смислів майбутніх фахівців дошкільля, яке знайшло своє відображення у реальній моделі освітнього середовища, яке забезпечує творчий саморозвиток студентів.

Мета саморозвитку майбутнього вихователя - це освоєння якісно нового рівня професійної компетентності, професійної майстерності, що забезпечує здатність удосконалювати педагогічну реальність, тобто активне якісне перетворення студентом свого внутрішнього світу, що призводить до принципово нового його ладу і способу життєдіяльності. Рівень творчого саморозвитку є вищим рівнем, на якому відбувається професійне становлення майбутнього педагога. Тому, для того, щоб виховати інноваторів в освіті, вчить їх не користуватися технологіями, а створювати власні.

Сьогодні кожен студент має сам розробляти шлях і дизайн свого навчання. Адже, для того, щоб пізнати себе, потрібно пройти шлях проб і помилок.

У контексті цього особливої актуальності набувають питання організації ефективного освітнього середовища, а саме -- творчий саморозвиток студентів спеціальності «Дошкільна освіта» у межах екзистенційного інформаційно-навчального середовища з урахуванням комплексного підходу «наука-технологія-інновація» за концепцією Террі Хейка.

У 2012 року на базі Відокремленого підрозділу «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» було створено Лабораторію фахової компетентності педагога дошкільної освіти з метою організації неперервного та поетапного процесу творчого саморозвитку студентів спеціальності «Дошкільна освіта», формування

мотивації до творчого самовизначення у професійній діяльності, створення творчих науково-дослідних груп (викладач – вихователь – студент), участі студентів у впровадженні професійних інновацій під час педагогічної практики.

Для реалізації моделі творчого саморозвитку студентів було створено навчально-дослідні структури лабораторії.

Перша структура -- студія освітніх інновацій фахівців дошкілля Луганщини, яка є майданчиком для оформлення фахового капіталу дошкільної галузі Луганщини, співпраці з фахівцями початкової освіти, актуалізації та поширення інноваційного досвіду педагогів дошкільної освіти Луганської області, України, ЄС. Мета роботи студії: створення і супровід функціонування тьюторських команд з числа успішних фахівців дошкільної галузі Луганської області, України; організація та розширення простору наукового осередку (зустрічі з науковцями, майстрами та професіоналами дошкільної освіти Луганщини, України, ЄС); реалізація соціально-культурних проектів; створення умов для організації дослідницької, проектної та творчої діяльності педагогів дошкільної освіти області; трансформація освітнього особистісно-орієнтованого медіапростору для майбутніх фахівців сфери дошкілля на засадах творчого саморозвитку та самовдосконалення, он-лайн та оф-лайн тьюторство професійних початківців дошкільної освіти Луганщини у фаховому самовизначенні; розробка та апробація навчальних матеріалів та освітніх програм роботи з дітьми дошкільного віку (інтернет-конкурс «Формуємо нове покоління Луганщини: національно-патріотичний проект», Регіональний педагогічний форум «Дошкілля Луганщини в сучасних реаліях», I Міжнародна наукова конференція Української асоціації дослідників освіти «Емпіричні дослідження для реформування освіти в Україні» в Американському домі Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні м. Київ, створення осередку ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти».

Друга-структура -- центр науково-інформаційного супроводу процесу підготовки майбутніх вихователів ЗДО «Віртуальна реальність майбутнього фахівця дошкілля: мобільність вихователя, дистанційне навчання».

Робота центру спрямована на створення професійних зв'язків між науковцями, фахівцями та студентами дошкільної освіти. Студенти мають змогу професійно помірятися силами з досвідченою професійною спільнотою закладів дошкільної освіти області.

Нова структура лабораторії -- методичний майданчик "Майбутнє дошкільної освіти в епоху цифровізації". Створено електронні посібники, блоги. Лабораторія має власний сайт, групи у мережі ФБ. В співпраці з лабораторією ІКТ створюються мультфільми, медіамеседжи, розробляється методика організації анімаційних студій для дітей дошкільного віку, проводиться робота з педагогічними колективами дошкільних закладів щодо підвищення інформаційної культури.

Сьогодні кадровий склад ЛФКПДО спрямовує діяльність на формування ключових компетентностей фахівця дошкільної освіти нової генерації, активного громадянина шляхом упровадження професійно орієнтованих освітньо-виховних е-ресурсів. Творчий процес лабораторії оновився новими науково-дослідницькими проектами: методичний майданчик «STREAM-освіта в закладі дошкільної освіти: від теорії до практики» (презентація освітнього проекту «Геокешинг як форма реалізації STREAM-освіти в ЗДО»), програма «Дитяче програмування», Всеукраїнський науково-практичний семінар «Технології розвитку здібностей та обдарованості дошкільників та учнів початкової школи» м. Київ); педагогічний кластер «Змінимо світ для дітей з особливими потребами: кроки до партнерства» (VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу»).

На базі лабораторії проводяться навчальні заняття з використанням сучасних педагогічних технологій (бриколаж, кінодидактика, веб-квест, інтернет-плакат, методичний хакатон, нетворкінг, педагогічний пікнік).

Під час апробації моделі творчого саморозвитку майбутніх фахівців в умовах Лабораторії фахової компетентності педагога дошкільної освіти було досягнуто наступні результати професійної успішності студентів: одна перемога

Всеукраїнського рівня (Конкурс професійної майстерності у м. Київ), три перемоги регіонального значення (Конкурс науково-дослідних та курсових робіт м. Харків, м. Старобільськ), три перемоги університетського рівня (ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»), створено 7 електронних посібників, парціальну програму соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку «Обличчям до дитинства». Матеріали лабораторії представлено на VII Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2016» проект в номінації «Використання комплексу сучасних засобів ІКТ, програм і рішень для підвищення якості освіти» (золота медаль).

Отже, сьогодення вимагає від викладачів спеціальності «Дошкільна освіта» шукати нові підходи, напрями, форми, методи роботи у процесі підготовки фахівців дошкільної галузі нового формату, оскільки сучасний вихователь закладів дошкільної освіти Луганщини має стати джерелом педагогічної творчості та сучасних інновацій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрущенко В. П., Зязюн І. А., Сисоєва С. О. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз : монографія. Київ: Наукова думка, 2003. 853 с.

2. Колесніченко Л. А. Проблема особистісного і професійного розвитку в сучасній психології. Наукова стаття: 2014 рік Київ
URL:www.newlearning.org.ua/sites/default/files/praci/texty/v8. (дата звернення 05.10.20)

3. Максименко С. Д. Психологія учіння людини : генетико-моделюючий підхід : монографія. Київ : Видавничий Дім «Слово» , 2013. 592 с.

НАШІ АВТОРИ

1. **Аль Хамадані Наталія Дмитрівна**, викладач Лисичанського педагогічного коледжу (м. Лисичанськ)
2. **Батарейна Ірина Олександрівна** – здобувач вищої освіти третього рівня, аспірант МДПУ ім. Б. Хмельницького (м. Мелітополь)
3. **Берун Катерина Олександрівна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
4. **Бровата Олена Борисівна** – завідувач відділення Дошкільної освіти Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
5. **Винник Софія Анатоліївна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
6. **Віницька Надія Віталіївна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
7. **Гужва Ольга Іванівна** – завідувач навчально-виробничої практики Педагогічний фаховий коледж комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (м. Запоріжжя)
8. **Дика Ірина Петрівна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
9. **Дорошенко Таїса Миколаївна** – асистент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
10. **Завалій Наталія Анатоліївна** – вихователь-методист ДНЗ №9 (м. Умань)

11. **Зварич Л. Ю.** – викладач дошкільних дисциплін Бериславський фаховий педагогічний коледж імені В. Ф. Беньковського Херсонського державного університету (м. Берислав)
12. **Іванова Наталія Анатоліївна** – Кременчуцький педагогічний коледж імені А. С. Макаренка асистент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін (м. Кременчук)
13. **Івко Олександра Володимирівна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
14. **Катрук Олена Сергіївна** – вихователь-методист ДНЗ (ясла-садок) комбінованого типу №5 "Світлячок" (м. Дубровиця Рівненська обл.)
15. **Корнєєва Дар'я Сергіївна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
16. **Коробко Юлія Віталіївна** – асистент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
17. **Кузнєцова О.В.** – Викладач дошкільних дисциплін та логопедії Бериславського фахового педагогічного коледжу імені В. Ф. Беньковського Херсонського державного університету (м. Берислав)
18. **Мацько Вікторія Валеріївна** – асистент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
19. **Москалик Геннадій Федорович** – доктор філософських наук, професор, академік Української академії наук, директор Департаменту освіти виконавчого комітету Кременчуцької міської ради (м. Кременчук)
20. **Носкіна Людмила Микитівна** – викладач циклової комісії психолого-педагогічних дисциплін дошкільної освіти Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)

21. **Носкіна Наталя Олександрівна** – викладач Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
22. **Олійник Ірина Олексіївна** – старший викладач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Кременчуцького педагогічного коледжу імені А.С. Макаренка (м. Кременчук)
23. **Остапко Людмила Олексіївна** – старший викладач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
24. **Печка Лари Євгенівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
25. **Сивець Ольга Анатоліївна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
26. **Станіченко Оксана Федорівна** – аспірант ПНПУ ім. В. Г. Короленка (м. Кременчук)
27. **Ступішина Маргарита Максимівна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
28. **Телятник Анна Сергіївна** – здобувач вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальність 012 Дошкільна освіта Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
29. **Тристан Анна Олександрівна** – директор Пирятинського закладу дошкільної освіти "Сонечко" (м. Пирятин)
30. **Чуйкіна Людмила Анатоліївна** – викладач дошкільних дисциплін педагогічний фаховий коледж Комунальний заклад вищої освіти "Хортицька навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради (м. Запоріжжя)

31. **Шкляєва Галина Олександрівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)
32. **Яценко Тетяна Володимирівна** – кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти та гуманітарних дисциплін Кременчуцького педагогічного коледжу імені А. С. Макаренка (м. Кременчук)

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ДИТИНСТВО XXI СТОЛІТТЯ:
ІННОВАЦІЙНА ОСВІТА**

**МАТЕРІАЛИ III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**9 жовтня 2020 року
Кременчук**

Редактор випуску Яценко Т.В.

При передруці статей посилання на матеріали є обов'язковим.